

NASA LUČ

1968

?

ŠKOF TOMASEK BIRMAL NA DUNAJU — Praški administrator, mons. Tomasek, je na Dunaju birmal otroke tamkajšnjih Čehov. Ogledal si je tudi misijonsko tiskarno v St. Gabrielu pri Mödlingu blizu Dunaja.

LAIKI DELIJO SVETO OBHAJILU — V Braziliji, v gorski škofiji ob reki Magdalena, bodo s papeškim dovoljenjem lahko laiki delili sv. obhajilo.

DUHOVNIŠKI POKLICI V JUŽNEM VIETNAMU — V Saigonu je bilo v juniju posvečenih 57 duhovnikov. Duhovniški poklici so številni. Trenutno je v državi 1476 domačih škofijskih duhovni-

kov in 423 redovnih, ki so tudi skoraj vsi domačini. Redovnic je blizu 6000 in redovnih bratov 932.

OTROŠKA KLINIKA V BETLEHEMU — Z darovi nadškofije Friburg v Zahodni Nemčiji bodo zgradili v Betlehemu najmodernejšo otroško kliniko. Klinika bo stala, kakor je poročal friburški nadškof Schiefele, 350.000 nemških mark in bo prva te vrste v Palestini. V zadnjih 15 letih je nadškofija vzdrževala začasno otroško bolnišnico v Betlehemu, kjer so zdravili nad 8000 otrok.

EKUMENSKO ZASEDANE V UPPSALI — Od 4. do 19. julija je bilo v Uppsali na Švedskem četrto zasedanje ekumenskega sveta Cerkva. Na zasedanju so razpravljali o temi „Glej, vse bom naredil novo“. Katoliško Cerkev je zastopalo 15 opazovavcev. Prebrali so poslanici patriarha Ate-nagora in papeža Pavla VI. Izrazila sta željo, naj bi to zasedanje obrodilo veliko sadov.

IZPOVED VERE — Ob zaključku Leta vere je papež z namenom, da v današnjem razburkanem ča-

su vse, ki so pripravljeni verovati, pomiri, povedal, kaj je predmet naše vere.

PAPEŽEVA POSLANICA DUHOVNIKOM — Za zaključek Leta vere je papež naslovil na duhovnike katoliške Cerkve poslanico, v kateri jih spominja na njihovo veličino, ko vršijo svojo službo v Kristusovem imenu.

TREBA JE POKAZATI CILJ ČLOVEKOVEGA ŽIVLJENJA NA ZEMLJI — Na zasedanju, ki so ga imeli od 18. do 20. junija v Parizu, so francoski škofje izdali izjavo, v kateri pozdravljajo novega duha v družbi, ko se ljudje, zlasti mladina, zavedajo vedno bolj svoje odgovornosti in hočejo tudi oni prispevati k prenovitvi družbe. Izjavljajo tudi, da ni zadosti samo prenoviti ustanove in zakone, ampak je treba ljudem tudi pokazati, kaj je cilj človekovega življenja na zemlji. Da je namreč ta cilj Bog in da je pot, ki vodi do njega, Jezus Kristus, skrivnostno pričujoč v Cerkvi.

NOVA PRAVOSLAVNA KATEDRALA V SKOPJU — Makedonska pravoslavna Cerkev je v Skopju začela graditi svojo katedralo. Cerkev bo zelo mogočna. Po leg katedrale bo hiša, kjer bo stanoval poglavar makedonske Cerkve. Makedonska pravoslavna Cerkev je pred časom proglasila neodvisnost od srbske pravoslavne Cerkve, ki je pa ta noče priznati.

TRI NOVE EVHARISTIČNE MOLITVE (KANONI) — Od 15. avgusta dalje duhovniki pri maši lahko uporabljajo tri nove evharistične molitve, ki jih je papež pred nedavnim odobril.

NADŠKOF NECSEY UMRL — 20. junija je umrl v Nitri na Slovaškem 76-letni nadškof Necsey. 22. junija je bil pogreb, katerega se je udeležilo 100.000 ljudi, med njimi skoraj 1000 duhovnikov.

SPOMINSKA PLOŠČA SV. TOMAŽU MORU — V bližini angleškega parlamenta v Londonu so pred nedavnim odkrili spominsko ploščo sv. Tomažu Moru. Slovesnosti so se udeležili kardinal Heenan, anglikanski nadškof Ramsey in številni zastopniki političnega in javnega življenja.

MAŠA ZA KRIVIČNO PREGANJANE V ZADNJIH 20 LETIH — V stolnici sv. Vida v Pragi je pred nedavnim apostolski administra-

tor škof Tomašek maševal za vse, ki so bili zadnjih 20 let v Českoslovaški preganjani. Maše se je udeležilo izredno veliko število vernikov.

JUBILEJ KATOLIŠKE UNIVERZE V LUBLINU — Katoliška univerza v Lublinu na Poljskem je bila ustanovljena leta 1918. Letos obhaja 50 let obstoja. Glavne slovesnosti bodo 19. in 20. oktobra.

ZA MIR — V programskem govoru pred 46 diplomati in 250 časniki je japonski politik Jošikazu Takeiri, voditelj stranke Komei-To, pohvalil krščanska prizadevanja za mir.

SVOBODNI SINDIKATI — Španski škofje so se zavzeli v posebni izjavi za pravico delavskega združevanja v svobodnih strokovnih organizacijah (sindikatih). Pravijo, da je to ena izmed zahtev krščanskega socialnega nauka. Španska vlada namreč zagovarja enotne sindikate.

ZA BOLJŠI DRUŽABNI RED — 33 brazilskih škofov je pod vodstvom znanega socialnega škofa iz Olinde in Recifa Helderja Camara ustanovilo gibanje „Za novo družbo“. To gibanje se hoče z moralnim pritiskom zavzemati za zboljšanje družbenega ustroja v Braziliji.

LAIKI POMAGAJO — Skupina katoliških laikov je prišla iz Irske v Nairobi, glavno mesto Kenije, da bi tam tri tedne pomagala v katoliških župnijah te mlade afriške države. Skupina, ki sama sebe naziva „romarji za Kristusa“ in jo sestavlja 94 žensk in 36 moških, je te dni že odšla v posamezne župnije. V Keniji živi milijon in pol katoličanov.

POBIJANJE ČRNCEV — Jezuit Wolfgang Hoffman iz Bonna pravi, da so „politični interesi“ in ne le „pomanjkanje informacij“ razlog, zakaj svet tako malo ve in zakaj v Združenih narodih nič ne omenjajo že deset let trajajočega uničevanja številnih zamorskih rodov v Južnem Sudanu. Severni Sudan, kjer je večina mohamedanska in arabska, z vso silo pritiska na jug, kjer je prebivalstvo črnsko in je 15 odstotkov že katoličanov. Na podlagi dokazov trdijo, da so samo v letih 1964 do 1966 pobili ali pregnali v Sudanu milijon ljudi. Onstran sudanske meje je danes v begunskih taboriščih četrta milijona črnec.

Na 25.000 kvadratnih kilometrov velikem kosu Afrike — v Biafri — trepeta pred krogami, boleznijo in lakoto 8 milijonov ljudi. Od lakote umira trenutno 2 milijona črncev; drugi poročajo o 3 milijonih, tretji o 4 milijonih. Na desettisoče je takih, ki jih tudi hitra pomoč ne bi mogla več rešiti. V 600 taboriščih dobivajo begunci le dvakrat tedensko majhen obrok hrane. Zdravil skoraj ni. Potrebovali bi najmanj 600 ton živeža na dan, da bi preprečili rodomor. Pomoč je nujna. Čez dva meseca bi bila že prepozna.

Istočasno je pred vrati Biafre nakopičeno nekaj hrane: v Lagosu 600 ton, v Calabru 800, v Santa Isabel 3000. Svet se je le zganil in začel pomagati. A ta hrana prihaja le po kapljicah preko tveganega nočnega zračnega mostu v Biafro: za polete dobivajo najeti piloti posebno plačilo za strah. Nigerijska vlada dovoli dovoz hrane upornikom v Biafri le po predhodni kontroli, da ne bi bilo v konvojih skrito orožje za upornike. Uporniki pa nočejo hrane, ki jo nigerijska vlada pregleduje, ker so že ponovno dobili po tej poti zastrupljeno hrano. Tako se kradejo posamezna letala ponoči v Biafro s hrano upornikom.

Taka je bila slika do pred kratkim. Obupni položaj umirajočih milijonov je stvari le toliko premaknil z mrtve točke, da je dobavljanje hrane sedaj urejeno. Vprašanje je le, če je bo dovolj.

Najbolj čudno ob vsem dogajanju v Biafri je nekaj drugega: do pred kratkim je ves svet molčal kot grob o tem, čeprav je tu dnevno umiralo znatno več ljudi kot npr. v Vietnamu. Katoliško in protestantsko časopisje je prvo opozorilo svet na žalostne dogodke v Biafri. Zakaj so drugi molčali?

Na tem kosu Afrike se niso spoprijeli vzhodni in zahodni interesi kot v Vietnamu, ampak so nasprotno sovpadli trgovski interesi Anglije, politični interesi Sovjetske zveze in nazorski interesi mohamedanskih arabskih držav. Vsi ti so se zavezali k molku, da so mogli v tihoti in miru delati za svojo korist.

Anglija prodaja osrednjim nigerijskim četam orožje. Znano je, da je trgovina z orožjem ena najbolj donosnih kupčij na svetu. To je trgovina s

smrtjo, kjer velja neusmiljen boj za „stranke“. Ko so Angleži ponudili upornikom hrano, so jo ti odklonili. Poveljnik upornikov je izjavil: „Z britansko hrano bi nas radi vzredili zato, da bi nas lahko potem pobili z britanskim orožjem.“

Sovjetska zveza je poslala poleg orožja tudi svoje strokovnjake, ki pomagajo osrednjim nigerijskim četam pobijati upornike. Jasno, da ta „strokovna“ pomoč ne bo zastoj.

zaradi mednarodne zarote dva milijona ljudi obsojenih na smrt

Arabske države molčijo, ker boj v Nigeriji je v neki meri tudi verski boj: osrednje nigerijske čete, ki so po večini mohamedanske, imajo ta boj za sveti boj proti krščanskim upornikom v Biafri. Ta sveti boj dobiva nečloveške oblike: v verski nestrpnosti hočejo upornike zbrisati z zemlje, zato pobijajo vse z otroki in ženami vred.

In tako gre boj naprej. Biafra je izgubila že dve tretjini svojega ozemlja in nigerijska vojska zožuje krog okrog upornikov. Z angleškimi 105-milimetrskimi havbicami in s tanki in pod poveljstvom britanskih kolonialnih oficirjev prodirajo Nigerijanci daleč noter v Biafro, potem ko so Sovjeti in Čehoslovaki poslali svoje bombnike, s katerimi so egiptčanski piloti uničili bifafrska mesta, in potem ko sta Shell in BP dala denar in stezosledce za pohod preko petrolejskih polj. Zvezi kolonizatorjev, komunistov in kapitalistov stoji Biafra sama nasproti.

Biafra nima pravice, da bi bila samostojna država, čeprav je veliko bolj izobražena in razvita kot ostala Nigerija. Po mednarodni zaroti Biafra nima niti pravice do življenja.

Ali sploh more dobiti Cerkev sklerozo? Kaj ni Cerkev božja ustanova? Ali ni že govorjenje o sklerozi v Cerkvi nekam čudno?

A odgovorimo še prej na drugo vprašanje: Kakšen smisel sploh ima Cerkev? Marsikomu je odveč, nekateri celo menijo, da je le cokla na poti k Bogu. Kaj je res?

Cerkev je nadaljevanje Jezusa Kristusa. Njeno delo je nadaljevanje Kristusovega dela. Zato mora iti njeno delo v smeri Kristusovega dela.

Kristus je ljudem govoril o nevidnih božjih skrivnostih, učil jih je, kako naj žive, da bodo dospeli do Boga, in delil jim je božje življenje. Nič drugega ne dela Cerkev: učiti mora Kristusov evangelij, voditi ljudi k Bogu in deliti božje življenje.

Seveda ni Cerkev samozvanka: ni se sama obudila v življenje in si sama določila delo in oblast. Zasnoval in v življenje jo je priklical Kristus.

Sedaj tisto vprašanje: Ali lahko dobi Cerkev sklerozo?

Vse razumemo, če vemo, da je ustroj Cerkve dvojen, božji in človeški. Cerkev je živ organizem, ki ga oživlja Duh, je živo telo, ki se razvija, istočasno je pa tudi organizacija, kateri je Kristus položil temelje. Cerkev je človeška, vidna, organizirana, z vodstvom in zakramenti, pa obenem božja, nevidna, skrivnostno telo, ljubezen in občestvo.

Poglejmo nekoliko bolj na drobno oba vidika Cerkve!

Mitre v pekl

Ivana Arška ni bila bogoslovka, pa je imela vseeno čudovit duhovni čut. Svojim sodnikom, ki so ji skušali prikazati nasprotje med Kristusom in Cerkvijo, je odgovorila tole: „Zdi se mi, da sta Jezus Kristus in Cerkev eno in da ju ne smemo ločiti.“

Jezus je oznanjal nebeško kraljestvo kot stvarnost, ki bo prišla. Zanj je nebeško kraljestvo prihod božje vladavine proti satanovi vladavini, pred katero hoče rešiti človeka. V to nebeško kraljestvo pridejo edinole tisti, ki priznajo, da so grešniki: ne farizeje, ves ošaben od svoje kreposti, ampak cestinar, ki se trka na prsi v ozadju templja in se ima za grešnika.

To nebeško kraljestvo je kraljestvo ljubezni, v katerem bo sodba samo po ljubezni in ne po položaju, ki ga imaš, ali službi, ki jo opravljaš. Jezus je to pojasnil tudi s tole zgodbo: Kralj hoče svojemu sinu prirediti veliko poročno gostijo. Povabi vse znane osebe, prefekte, škofo, častnike, akademike, toda ti ljudje ne pridejo, ker mislijo, da je

ČE DOBI CERKEV SKLEROZO ...

29. julija je papež Pavel VI. izdal okrožnico „*Humanae vitae*“ („Človeškega življenja“),

Okrožnica je dvignila prah

katere osnovna misel je, da so vsa umetna sredstva za preprečevanje spočetja protinaravna in zato nedovoljena.

Okrožnica je po vsem svetu, nič manj katoliškem kot ne-

katoliškem, dvignila veliko prahu. Dočim se je le del komentatorjev o njej pohvalno izrazil, je večina zavzela odklonilno stališče. Zdelo se je namreč, da so razlogi za nasprotno mnenje tako izčisti, da bodo prodrli tudi v cerkveni nauk.

Kako je pravzaprav okrožnica nastala?

V marcu 1963 je papež Janez XXIII. imenoval komisijo šestih članov za študij vprašanja v zvezi z urejevanjem

rojstev. Komisijo je papež Pavel VI. januarja 1964 razširil v dvanaestčlansko, jeseni istega leta pa v šestdesetčlansko. Sestavljali so jo bogoslovni učenjaki, zdravniki, demografski strokovnjaki in sociologi. Že 24. junija 1966 je komisija delo končala in izročila papežu dve poročili: večinsko in manjšinsko. Večinsko je zagovarjalo mnenje, da je uporaba umetnih sredstev dopusta, manjšinsko pa, da ni. Potem so izročili moralisti pa-

delo, ki ga imajo doma, važnejše. Tedaj zbere tiste, ki postajajo po križpotjih, kajti prvi povablenci gostije niso bili vredni.

Srednjeveški ljudje so dobro razumeli, da je stopnja ljubezni edina resnična stopnja v nebeškem kraljestvu: na skulpturah katedral so upodabljali škofe z mitrami na strani pekla. Vedeli so, da je največji tisti, ki je najmanjši in poln ljubezni.

To kraljestvo je pa po Kristusovi misli že tudi navzoče. Mnogokrat on sam opozarja na to dejansko navzočnost, na primer, ko govori o kvasu v testu, o ženinu, ki je med nami, potem o žetvi, ki že dozoreva in je obilna. Nebeško kraljestvo ni še dovršeno in mora rasti.

To kraljestvo je njegova Cerkev, ki je kot božja ustanova polna Svetega Duha in samo po njej se Duh v polnosti razodeva svetu, edino pripadnost Cerkvi je tista, ki lahko omogoči človeku poln razvoj in ki edina lahko da človeku potrebno ljubezen in vso duhovno razsežnost, ki jo potrebuje. V Cerkvi se zgodovina odrešenja nadaljuje do konca časov.

Dobre in slabe ribe

Istočasno pa je Cerkev vidna in organizirana resničnost in kot taka polna nepopolnosti. A njena vidna podoba je tudi po Kristusovi volji. Le pogledimo!

Kristus izbere dvanajstere. Uči jih, da jim nekaj oblasti, ko je še živ, pošlje jih v misijone po dva in dva, delajo pa le v soglasju z njim. „Kdor vas sprejme, mene sprejme.“ Petra izbere za poglavarja. Ko jih ob svojem vnebohodu zapušča, jih pošilja v svet. O binkošti jim pošlje Svetega Duha, ki bo odslej od znotraj oživiljal vidno zgradbo Cerkve.

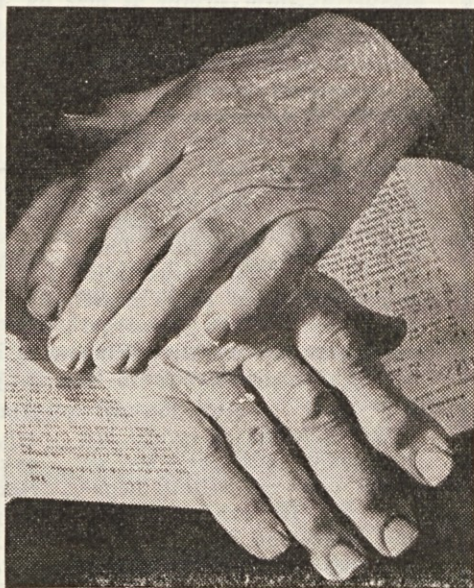
V tej vidni družbi nekateri ukazujejo in drugi ubogajo. Škof je lahko največji grešnik, a kljub temu ostane naslednik apostolov in svetnik ga uboga, čeprav je še tako svet.

Jezus si zamišlja tako nebeško kraljestvo, katerega začetki so skromni in v katerem so možni delni neuspehi. Jezus govori o tem kraljestvu kot o polju, na katerem raste pšenica in plevel do žetve, in kot o mreži, ki jo vržejo v morje in ki zajame ribe vseh vrst, dobre in slabe.

To človeško drevo Cerkve lahko ostari in dobi sklerozo, lahko celo gnije. Mrtve veje je treba odstraniti. Papež Janez XXIII. je sklical koncil zato, da bi se pomladilo obličje Cerkve in bi prišlo do sijaja njeno duhovno bogastvo. Božja plat Cerkve pa ostane seveda vedno enako mlada in čista.

Vsak član Cerkve bi se moral neprestano prenavljati, tako tudi celotnemu telesu Cerkve ne bi žile poapnele.

J. B.

pežu še svoje poročilo, v katerem so skušali ovreči dokaze manjšine.

Papež je potem dve leti čakal. Sedaj je odločil mnenje manjšine za pravi nauk.

Marsikateri katoličan, laik in duhovnik, je s tem postavljen v težak položaj: na eni strani papeževa beseda, na drugi prepričanje, da utegne biti nasprotno res.

Bogoslovni učitelji so si edini v tem, da okrožnica ni del papeževe nezmotne učiteljske službe in torej ne sama po sebi nujno nezmotna. Že 22. septembra lani so nemški škofje v posebni okrožnici pojasnili, da se cerkveno učiteljstvo more v svojem učenju motiti, razen če papež ali vesoljni cerkveni zbor slovesno razglasi kako versko resnico ali če neki nauk redno cerkveno učiteljstvo soglasno uči.

Kljub vsemu pa mora imeti okrožnica le neki smisel. Kakšen? Morda ta, da je polna skrbi za zakonsko zvestobo,

spoštovanje žene in svobodo zakoncev glede števila otrok nasproti oblastem. Za današnji čas so ti poudarki brez dvoma zelo potrebni.

Glede osnovnega vprašanja okrožnice se mora pa vsakdo pač sam odločati. Seveda je treba pri tem na eni strani izključiti vsak egoizem, na drugi se pa dodobra poglobiti v razloge obeh mnenj. Pri iskanju rešitve ne gre, ali vsaj ne bi smelo iti, za nič drugega kot za spoznanje resnice.

Los Angeles. Sreda, 5. junija 1968, 0.21: tri kroglice iz atentatorjevega revolverja so zadale senatorja Roberta Kennedyja. Čez štiriindvajset ur je ranam podlegel. „Bobby“, oče enajstih otrok, človek, ki je hotel v ameriški družbi nekaj premakniti, je bil mrtev.

Ves civilizirani svet se je čutil ponižanega in osramočenega spričo tega barbarskega dejanja. Neka newyorška televizijska postaja je dve uri oddajala samo z velikimi črkami izpisano besedo SRA-MOTA.

Robert Kennedy je v Kaliforniji v urah pred tragedijo zmagal z odlično večino, ki so jo spremenili v plaz črnski glasovi. V newyorškem Harlemu so ga imenovali „naš modrooki brat po duši“. V smrdljivih luknjah appalaških rudniških bazenov so ga v navdušenju skoraj raztrgali. Tudi najbolj zagrizeni nasprotniki so priznavali, da se je dedič izrednega bogastva sprevrgel v pristnega kandidata revščine in celo v upanje ponižanih in razžaljenih.

Ukrepi, ki jih je sprožil kot pravosodni minister, so ga očrnilo tako pri velikih bogataših kot pri vrhovih delavskih sindikatov. Sam je rekel: „Jaz sem edini kandidat, proti kateremu sta veliki kapital in veliko delo hkrati.“ Ob tem, da je po eni plati med vsemi ameriški politiki vzbujal največ sovraštva — pa je po drugi plati zanimal iskro navdušenja, zagnanosti in privrženosti med mladino. Posebno v zadnjem času je bilo vse bolj jasno, da je kandidat mlade Amerike predvsem Robert Kennedy.

Okrog njega so se zbrali profesorji z najboljših univerz, ljudje s trdnimi izkušnjami in z dokaj izčiščenimi pogledi na sedanjí trenutek Amerike in njeno bodočnost. To ni bila skupina, ki bi se — podprta z

Streli v Los Angelesu

Tri mesece po umoru Roberta Kennedyja

družinskimi milijoni Kennedyjevih — trudila spraviti na vrh izbranega kandidata, ampak prava gonilna sila ameriške družbe, ki je delala iz svojega notranjega prepričanja.

Senator Kennedy je nastopal z iskreno čustveno zagnanostjo, z občutkom poslanstva, pa obenem s hladnim političnim upoštevanjem, kaj je v danem trenutku možno storiti — pač kvalitete modernega, sposobnega politika.

Zadnja vsebina, iz katere je Robert črpal trdnost in energijo za svoje delo — in o tem so le malo pisali —, pa je bil evangelij. Kot pristen potomec Ircev je nastopal povsod, kjer se mu je življenje odvijalo, kot pričevavec evangelija: pa najsi bo v družinskem krogu ali v senatu, kot pravosodni minister ali predsedniški kandidat. Brez te poteze Ro-

bert Kennedy ne bi bil več Robert Kennedy.

Ob tej potezi je mogoče razumeti tudi njegovo odločitev, da bo kandidiral za predsednika, čeprav se je prihodnosti podzavestno skoraj bal. Sam je nekoč rekel: „Življenje je tako minljivo, usoda tako negotova. Ne samo, da lahko mine to navdušenje za J. F. Kennedyja, tudi moje življenje lahko mine... A pesnik Robert Frost je nekoč dejal, da gre človek na teniško igrišče zato, da bi igral tenis, ne pa zato, da bi videl, ali so vse črte ravno potegnjene. Zato se pač trudiš po najboljših močeh, dokler si še živ, in si ne beliš preveč glave zaradi prihodnosti.“

Policija je nekaj minut po umoru prišla atentatorja. Piše se Širhan Bišar Širhan, po rodu je Jordanec, star je 24 let. Pred 12 leti se je preselil v ZDA. Župan v Los Angelesu Yorty je povedal, da so v Širhanovem stanovanju našli dnevnik, kjer je pisalo, da mora biti Kennedy ubit še pred 5. junijem letos. V dnevniku in beležki je pogosto omenjen spopad na Srednjem vzhodu.

Javnost si je takoj zastavila vprašanje: „Ali je res samo tisti, ki pritisne na petelina, morivec? Ali ni morda tisti, ki je morivca pripravil do te odločitve za umor, prav tako odgovoren? Ali niso tisti, ki so resnico po časopisih, televiziji in radiu potvarjali in jo še potvarjajo, prav tako krivi? Ali ne nosijo odgovornosti tisti, ki načrtno širijo med ljudmi sovraštvo do določenih narodov, do plasti naroda in do posameznikov? Ali bo kaj pomagalo, če postavimo enega človeka na električni stol ali ga zapremo v plinsko celico? Ali niso korenine zla drugje?“

Ob vsej tragediji ostaja le ena svetla misel: ta namreč, da utegne mrtvi Robert Kennedy človeštvu še več koristiti, kot bi mu, če bi ostal živ.

slovenske razglednice

Pred 50 leti je umrl Ivan Cankar.
Odlomki iz njegovih spisov so prave

Podoba iz sanj

Sam sem sedel v svoji mrzli, mračni izbi.

Potrkal je zunaj, počasi in zamolklo. Tiho, slovesno so se odprle duri in ogromna je stala na pragu sodnica Smrt.

In Smrt je izpregovorila:

„Povej mi zdaj, ob tej uri, ki je ura sodbe in ura posvečenja: ko pridem k tebi, da pojdeš z menoj na poslednjo pot, — kôga boš klical na pomoč, da ti bo v trpljenju stal ob strani, da bo tvoj besednik pred pravičnim sodnikom?“

Uzkliknil sem:

„Mati!“

Tih in mračen kakor poprej je bil plamen njenih oči.

Zaklical sem v tem predsmrtnem spoznanju:

„Domovina!“

Milejši, jasnejši je bil plamen njenih oči, že se je dramilo v njem usmiljenje in odrešenje.

Takrat se je v grozi in bolesti razklalo moje srce, da je dalo, kar je še imelo:

„Bog!“

Mrtvi nočejo

Naš dom se je rušil počasi. Odpadal je kamen za kamnom, omet se je krhal, tramovi so se pogrezali in trohneli. In postalo je mrzlo in tiho. Usi so pobegnili, kakor bi se bali, da pade nanje nizki strop, da se jim udero pod nogami razrita tla. Postajalo je dolgočasno in mrtvaško. Zdaj je odhitel eden na tihem in oprezno, kot da se sramuje svojega dejanja. Za njim se je odpravil drugi: poslovil se je molče in s povešenimi očmi... Meni pa je postajalo tesno in težko. Zdelo se mi je, da je vrgel raz sebe vsak odhajajoči tisoč vezi ter jih omotal okrog mojega telesa.

Ob desetih zvečer sem se odpeljal iz Porečja. Zavil sem se tesno v svojo suknjo in pomaknil klobuk globoko na čelo do obrvi. In tako sem bežal ponoči kakor tat.

Takrat pa so prihiteli za mano. Prihiteli so za mano in prisedli k meni. Gledali so me v obraz z očitajočimi, prosečimi očmi.

„Križi bodo razpadli in strohneli na naših

gomilah in suvali jih bodo vstran in pometali za zid.“

„Rože bodo usahnile in ne bo ga več, da bi jim zalival. In plevel bo zarasel naše grobove.“

„Razkopavali bodo naše grobove in dramili iz zadnjega pokoja naše ostanke, in ti greš od tod...“

Okrvavljena luna je stala nizko nad vzhodnimi holmi, ko sem se vračal proti razpalemu domu. Molče so se dvigali visoki topoli v zrak, pritajeno so šumeli temni valovi ob cesti, — in nevidne vezi so mi rezale globoko v meso...

Slavni možje

Mi Slovenci imamo mnogo slavnih in zaslužnih mož. Posebno kar se tiče politike in literature. U politiki in literaturi smo prišli namreč že grozno daleč. Kdor tega ne verjame, naj čita časopise! Tam stoji naš napredek črno na belem... In kako smo fini in moderni v ustvarjanju svojih zaslužnih mož! Učasih sem se čudil tej naši metodi, a zdaj jo odkritosrčno občudujem.

U tej stvari stojimo mi Slovenci že od nekdaj na čelu vseh izobraženih narodov. Ne brigamo se za dokumente. Nam zadostuje „latentna sila“. Tudi ponesrečeni dokumenti nas ne vznemirjajo. Kogar smo napravili za zaslužnega, ostane zaslužen, pa če bi govoril ali pisal največje neumnosti...

Pogovori o literaturi

Opazili smo že velikokrat na svoje začudenje, da govori o literaturi vsakdo, če hoče biti duhovit in izobražen. Ljudje najbrž ne vedo, kako malo duhovitosti in izobraženosti je v naši literaturi in posebej še v naših literatih. Drugače bi govorili o boljših in vrednejših pridelkih našega naroda: o krompirju, ajdi ali morda o domžalskih slamnkih.

O literaturi se da govoriti jako gladko. Govorite o tem ali onem pesniku karkoli, nihče vam ne bo mnogo ugovarjal, zato ker v naših dneh večji del nihče ne čita. Ljudje rajši pišejo.

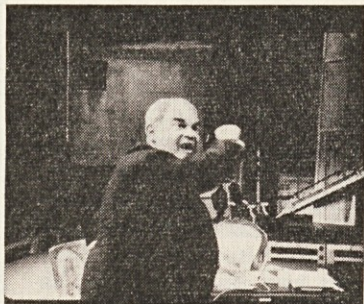
opombe ob rob

Povzeto po dr. K. V. Truhlarja
„Pokoncilskem katoliškem etosu“.

Katoličani morajo v politiko

Katoličan mora v svet in njegovo življenje. Del tega življenja je tudi politika. Zelo razširjeno je med katoličani mnenje, po katerem je politika skoraj po svoji naravi nekaj umazanega, — nekaj, v kar naj se katoličan ne vmešava, — ali nekaj, kar lahko mirno prepušča „politikom“...

Ker gre v politiki za ustvarjanje reda in za oblikovanje države, je politično delo dejansko neobhodno potrebno za pospeševanje občega blaga. Ker pa morajo

skrb za obči blagor vsi nositi, se morajo tudi vsi udeleževati političnega življenja.

Koncil o tem ne pušča nobenih dvomov. Odkrito pozdravlja dejstvo, da se pri mnogih krepki ho-tenje, prevzeti večji delež pri oblikovanju življenja politične skupnosti.

Seveda mora biti ustroj družbe tak, da politično življenje in delovanje poedincem in skupinam resnično omogoča. Koncil poudarja, da morajo imeti za to vsi državljani brez razlike enako možnost, da mora biti možnost sodelovanja v javnem življenju za vse stvarna, da naj se nanaša tudi na postavljanje pravnih temeljev

državne skupnosti kakor tudi na vodstvo države.

Koncil dalje naroča: „Vsem osebam, družinam in združenjem je treba pravice in njihovo izvajanje priznati, zagamčiti in večati. Vladajoče osebe naj pazijo, da družinskih, socialnih ali kulturnih skupnosti ne bodo ovirale pri njih zakoniti dejavnosti. Državljeni pa naj pazijo, da javni oblasti ne bodo dajali prevelikih pooblastil.“

Zvestoba zemlji in krvi

S tem, da koncil brani pravice katere koli rase, katere koli kulture, pravice narodnih manjšin, uči zvestobo zemlji in krvi.

Iz različnih razlogov se ljudje narodno izkorenjujejo: predvsem zato, ker se ne zavedajo, da je ljubezen do domovine vrednota; da morajo sebe kot človeka in kristjana razvijati iz narodne biti; da je treba ljubezen do domovine zavestno gojiti, jo izoblikovati. Izkorenjujejo se, ker najdejo doma in v svetu morda malo spoštovanja do lastnega naroda in njegove kulture; ali ker zaradi gospodarskih in kulturnih neenakosti v lastnem narodu iščejo prostora drugje, kjer — upajo — bodo mogli sebe bolj razviti ter svojim utreti boljšo pot.

Koncil poudarja osnovno enakost vseh ljudi. Kristusa samega prikazuje v njegovi vcepljenosti v lastno ljudstvo. Kristus uporablja govorico in podobe iz čisto vsakdanjega življenja. Radovoljno se podreja postavam svoje domovine. Živeti hoče življenje rokodelca, kakršno je lastno njegovemu času in kraju. Tako je vsak človek postavljen v določeno zgodovinsko okolje, v katerem in iz katerega naj se razvija. V njem morajo tudi katoličani gojiti do domovine velikodušno in zvesto ljubezen.

Cerkev in država

Državna skupnost in Cerkev sta na lastnem področju druga od druge neodvisni in samostojni. Cerkev nima pravice, dajati navodila v političnih zadevah, kakor nima država pravice dajati jih v cerkvenih.

Seveda mora Cerkev poudarjati neka zadnja bistvena načela, ki so okvir človekovega ravnanja. Toda Cerkev ni povezana z nobe-

nim političnim sistemom. Zato mora tudi katoličanova politično ravnanje ostati samostojno. Politična odločitve je stvar politike, politikov, katoličanov kot politikov, ki morajo biti politično vzgojeni in dorasli, da se morejo v čutu odgovornosti politično odločati.

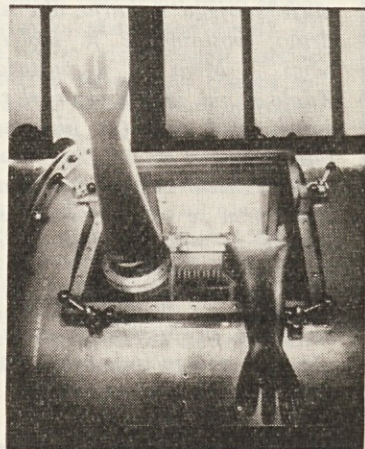
Ločitev Cerkve in države, njuna neodvisnost in samostojnost, pa ne izključujejo medsebojnega upoštevanja. Cerkev ne sme pričakovati, da ji bo država dajala prednost pred drugimi verstvi, saj mora država vsa verstva spoštovati in ščititi. Nasprotno pa mora tudi Cerkev državi v njeni službi iskreno pomagati in z njo odprto sodelovati.

Načelo razvoja

Človeštvo stoji danes v novem obdobju svoje zgodovine. V njem nagle in globoke spremembe polagoma zajemajo ves svet.

Ljudje s svojim razvijanjem sveta razvijajo Stvarnikovo delo. Zmage človeškega rodu so znamenje božje veličine in sad neizrekljivega božjega načrta. Krščansko oznanilo ljudi nikakor ne odvrača od graditve sveta, temveč jih na dolžnosti v tej smeri še tesneje priklene. Ko človek spreminja stvari in družbo, tudi sebe razvija. Razvoj človeškega družbenega življenja bogati tudi Cerkev.

Najvažnejši je razvoj misli, prenovitev mišljenja, „spreobrnjenje“ src. Družbeni red je treba stalno graditi na pravičnosti in oživljati z ljubeznijo. Duh Boga, ki v čudoviti previdnosti vodi tok časov in prenavlja obličje zemlje, je pri tem razvoju navzoč.

Zamrli verski čut

V človeku, ki se malo meni za iskanje resničnega in dobrega, vest zaradi navajenosti na greh polagoma skoraj oslepi, čut za do-jemanje Boga, za dojemanje nje-gove luči in sodbe vse bolj zami-ra. Čeprav je verski čut dan vsa-komur, more vendar biti v nekom le še kot oko, ki več ne vidi, ali uho, ki več ne sliši, more zamreti.

Budnemu dušnemu pastirstvu se vse bolj vsiljuje tole grenko spoznanje: kako malo je današnji človek dostopen za vero! Dušno pastirstvo poskuša vse, kar se je v njegovih metodah že preživelo, odložiti in pota pastirovanja pri-krožiti čutenju in ustroju nove-ga sveta. A kljub temu dušnopas-tirska beseda le malo prebudi. To pa prav zato, ker je čut, ki naj bi se ji odpiral, pri mnogih zelo oslavljen ali čisto zamrl.

Prvi vzrok te oslavitve in za-mrtja je „navajenost na greh“. Začetek vsega greha je pragreh. Potem gre za vse zgodovinske npravne poraze človeštva. Slednjič za vsakokratno osebno krivdo po-sameznika. Čim bolj se človek v grehu odvrne od Boga, tem bolj mu verski čut zamre.

Pa tudi kadar se katoličan od Boga na splošno ne oddalji, ostaja vendarle lahko brez vsakega res-nega uvoda v nego verskega čuta, čeprav bi bil ta za novi svet od-ločilne važnosti. Današnji človek bo le tedaj res veren, če je imel in ima pristno osebno versko iz-kustvo in je v to izkustvo po Cer-kvi uveden. Cerkev ne sme po-sredovati nauka le v stavkih. Ta nauk mora spremljati osebno ver-sko izkustvo.

Pot navznoter

Katoličan se mora znati povra-čati v svojo globoko notranjost, obračati se vase, kjer ga čaka Bog, ki preiskuje srca, in kjer sam pred božjimi očmi odloča o svoji usodi.

Človek mora vse bolj odkrivati svoj notranji prostor. Ta je v nas. Vanj se lahko podam, tam se lahko ukvarjam s predmeti, tam sem sam s seboj, tam sem z Bo-gom. Ta prostor mora postati vse širši, globlji, tišji, vse bolj živ, vse bolj zavarovan. Ta prostor je na-sprotje goli zunanosti.

Življenje ima svojo sredo, če-prav je toliko ljudi nikdar ne do-živi. Le vprašajmo se, ali ima naš

svet nekaj, kar bi bilo kakor nje-gova „sreda“. Nekaj, s čimer bi bilo vse povezano. Ali ni v nas vse razsipano navzven? Vse slu-čaj? Kakor prihajajo nad nas, ta-ko nas morda zunanje reči trgajo nase. Prepuščamo se vsemu, kar se nam pripeti. Naše moči se morda raztekajo na tisoč strani, ne da bi se spet povračale v svo-je izhodišče.

Po svoji notranjosti človek pre-sega vse stvari. V te globine svo-je notranjosti se vrača, kadar se obrača vase.

Bodoča Cerkev - mala čreda

Kristjani, katoličani bodo v bo-dočnosti „mala čreda“. Sicer bo-

do vsepovsod po svetu, a bodo močno razsejani, saj človeštvo ra-ste neprimerno hitreje kot pa krš-čanstvo. Če se bo krščanstvo raz-vijalo kot doslej, bo povsod po svetu diaspora. Ne bo „katoliških narodov“, ki bi koga že pred nje-govo osebno odločitvijo krščan-sko oblikovali. Povsod bo družbo sooblikovala brez-krščanska in proti-krščanska miselnost. Zno-traj mnogih svetovnih nazorov bodo kristjani morda le tiho in le od srca do srca predajali oznanilo Gospodovo, pričali zanj in zbrani pri „lomljenju kruha“ oznanjali njegovo smrt.

Seveda bodo še dalje vstavlje-ni v vidne, čez ves svet se raze-zajoče strukture Cerkve, in ta bo seveda uporabljala vsa množična občila svoje dobe. A bodoči kato-ličani bodo vse bolj prepuščeni osebni veri in sveti moči srca. Cerkev bo „mala čreda“ bratov in sestra iste vere, istega upanja, iste ljubezni. Ne bo se s tem ponašala, ne imela sebe za boljšo v prime-ri z nekdajnimi dobami Cerkve, a bo svojo lastno dobo pokorno in

hvaležno sprejemala kot nekaj, česar ji ne le nalaga svet, temveč v kar jo vodita Kristus in njegov Duh.

Novo vino v nove mehove

Tudi Cerkev je vstavljena v ne-nadni prenavljalni proces sveta. Tudi katoličani morajo v nove načine mišljenja in delovanja. Tu-di Sveti Duh vodi na nova pota.

Nov duh zahteva novih struk-tur, novih ljudi, brez starih pred-sodkov in okorelih navad. Težko je, odpreti se novemu duhu, pu-stiti, da do kraja preveje notra-njost. A so, ki notranjost pred no-vim zapro. Niti primerjati nočejo novega s stariim. Preprosto govo-re: „Starina je boljša.“

Konciliska Cerkev se v vseh smereh trudi, da bi dala „novemu vinu“, koncilskemu novemu du-hu, novih mehov. Koliko je npr. že prenaradila liturgijo!

Koncilski poudarek razvoja pa hkrati pomeni načelno zmago nad zaprtostjo le v preteklost, ki sta ji razvoj in „novo“ sumljiva in se dejansko pred njima zapira. Cer-kev — po krepki podobi Janeza XXIII. — ni muzej, temveč živ-ljenje, ki ga je treba razvijati.

Kadar se živo bitje več ne pri-lagaja, kadar se osamuje, kadar se zapira teku stvari, kadar si ni-česar več ne prisvoji, ničesar več ne proizvede, kadar je izgubilo stik s stvarnostjo in v prazno po-navlja kretnje starih časov, je ži-vo bitje le še avtomat in bo kma-lu mumija: kretnje vse bolj hro-me in kakor luč, ki ji primanjku-je olja, življenje brez hrane ugas-ne.

Nekateri so že po svojem zna-čaju ali deloma po vzgoji v svo-jem duševnem ustroju ozki, togi, zaprti za vsako oploditev po gor-kem življenju sedanjosti. A te bitne omejenosti navadno ne ču-tijo, marveč živijo v prepričanju, da so „pravega duha“, „pristnega duha“, „prvotnega duha“. Če so na vplivnejših mestih, se imajo radi za „čuvarje resnice“ in se čutijo dolžne, da onemogočijo vse, kar ni po njihovi ožini in togosti.

Nekatere drži pri vztrajanju v preteklem otročji strah pred vsa-kim korakom v novo: kakor da bi bil vsak tak korak nujno popoln prelom z obstoječim, nekaj sle-pega, nespametno tveganje. Ne vidijo, da zrel človek, ki ima res-ničen čut odgovornosti, ne pazi le, da ne napravi napačnega kora-ka, temveč tudi, da ne duši živ-ljenja.

za dom in družino

POGOVOR Z OTROKOM

Otroku lahko naložimo nekatere dela. Na ta način smo mu dali povod za razna vprašanja, ki jih moramo pazljivo poslušati in mu nanje skrbno odgovoriti. Mati se zato mora zanimati za velikanški grad iz kock, za njegovo prekrasno risbo, ki predstavlja ladjo, ona mu dovoljuje, da se zanima za sesavec za prah, za razno posodo in mu včasih tudi dovoli, da poskusi z njim delati. In kadar gre otrok v šolo, so nogometne tekme, ki jih je gledal z očetom, najlepši spomini iz otroških let. In tudi pozneje, ko otroci že odrasčajo, ne ločimo razgovorov za odrasle in otroke. „Prepleskati moramo tvojo sobo, ker je že preveč umazana. Kaj praviš ti, Verica, katero barvo naj vzamemo? Meni je všeč modra. Pa tebi?“ Posnemajte!

IGRANJE NA CESTI

V gosto naseljenih krajih, kjer mladina navadno nima dovolj ustreznih igrišč, uporablja za igranje prostore neposredno ob cesti, na pločnikih ali kar na cestah. Tu tekmujejo v igrah z žogo: v nogometu, rokometu, košarki, odbojki in drugem, s perjanico, v kotalkanju, vožnji z otroškimi kolesi in skiroji, lovijo se okoli vozil, ki parkirajo ob cesti in se skrivajo pod njimi. Pozimi se na pločnikih drsajo, sankajo in smučajo, najraje po strmih ulicah, ki se morda iztekajo v gostejše prometne ceste.

Ali kdaj pomislimo, kako je to nevarno?

„CVEK“

Neki deček je dobil slabo oceno iz matematike. Zvezka ni pokazal staršem, dokler ni bil ponovno vprašan in popravil red ter dobil petico. Šele tedaj je povedal o spodrsrlaju, ker je bila takrat njegova vest mirna. In to je priložnost, pri kateri lahko starši

OTROCI IN TELEVIZIJA

Moja dva otroka sta nora na televizijo kot verjetno toliko drugih otrok. Kaj naj storim? Naj jima televizijo vedno le prepovedujem? Otroci morajo — tako ali tako — s televizijo živeti. — P. T., iz R.

Za televizijo je treba otroke vzgojiti, kar do danes ni uspelo še nikomur, ne domu, ne šoli, ne Cerkvi. Televizija je danes v središču otrokovega življenja. Naši otroci bodo še bolj močno kot mi živeli z njo. Treba jih je torej zanj vzgojiti.

Otroci se morajo gibati, skakati, biti na soncu in zraku, če naj bodo zdravi in močni. Ure dolgo čepeti pred aparatom brez gibanja, je slabo. Predolgo gledati v zaslon tudi jemlje otroku zmožnost osredotočenja misli. Učitelji dobro poznajo živčne, razdražljive, zasanjane otroke in vedo, odkod to. Večina oddaj je prenatrpana z informacijami. Dražljajev za oči je preveč, če se pretirava, in otrokom uide pri tem bistvo stvari in postajajo površni. Da vse to povzroča duševne motnje, je razumljivo. Pa še to je, da otroku pri gledanju ni treba ustvarjati: brez truda gleda. V družinah je treba vedno več pripovedovati, brati in se pogovarjati, kajti pri poslušanju je človek bolj ustvarjalen. Pred spanjem otrok potrebuje pomirjujoči glas staršev, da bo imel mirno spanje.

Neki raziskovalec je svetoval sledečo tabelo, koliko minut na teden sme otrok pri določeni starosti gledati televizijo:

Starost	Pozimi	Poleti
1. leto	nič	nič
2. leto	nič	nič
3. leto	nič	nič
4. leto	nič	nič
5. leto	40 minut na teden	30 minut na teden
6. leto	80 minut na teden	60 minut na teden
7. leto	100 minut na teden	80 minut na teden
8. leto	120 minut na teden	80 minut na teden
9. leto	180 minut na teden	120 minut na teden
10. leto	220 minut na teden	160 minut na teden
11. leto	240 minut na teden	180 minut na teden
12. leto	300 minut na teden	220 minut na teden
13. leto	360 minut na teden	240 minut na teden
14. leto	360 minut na teden	240 minut na teden

Pri posebnih priložnostih je mogoče to mero prekoračiti (n. pr. pri olimpijadah, političnih dogodkih i. pd.).

Od 4. do 6. leta sme otrok gledati zgodbe iz slikanic, pripovedke in lutkovne igre; šestletni do desetletni otroške programe, informacije in preproste zabave. Pri enajst do trinajstletnikih raste veselje nad odkritji in dogodivščinami, hočejo vse videti, televizija je zanje vnetil. Treba je voditi gledanje televizije spretno in brez sile, prepovedi vplivajo neugodno. V starosti od 13. do 15. leta je pri mladostnikih „veliko vrenje“, televizija more miriti njih želje in biti protiutež proti nemiru.

Vzgojiti otroka za televizijo pomeni, usmerjati ga v kritično izbiro programov. Ljudskošolci potrebujejo neposredne pomoči: z rdečim

svinčnikom zaznamujte v reviji s pogramom skupaj z njim primerne oddaje. Po možnosti naj starši gledajo skupaj z otroki program in se sem in tja o njem pogovorijo. Cesar od vsebine oddaje otrok ne razume, tisto mu je treba razložiti. Iskati je treba raznovrstne oddaje, ne le enostranskih (kot n. pr. kriminalk). Tako se otroku vzgoji kritičnost in to je važno.

VIHRAVA HČERKA

Gospa G. I. iz T. piše: „Naša 15 letna hči me bo kmalu spravila na rob obupa, ker pride vsak drugi ali tretji dan z novo idejo domov. Če so ji včeraj še Beatles rojili po glavi, se danes navdušuje samo še za nabrane obleke. Svoje lepe polne lase si je pustila ostriči čisto na kratko, ne da bi nama z mozem prej kaj povedala, zadnje dni pa obeša nase verige in verižice, ki ji pridejo pod roke. Moj mož ji je zapretil, da ne bo šla z nama na počitnice, če bo tako vihrava. Sicer pa on prepušča vzgojo meni. Jaz, mati, naj bi vplivala nanjo bolj kot doslej. Kako, tega ne pove. Dekle ima lep značaj, pripravljena je pomagati, a trenutno je to tudi edino, kar me nekoliko tolaži. Ne vem, kako naj spravim dekle k pameti.“

Zakaj dajete tem „malim neumnostim“ Vaše hčere toliko važnosti? Saj so izraz mladostne vihravosti in iskanje lastnega sloga in res se ne splača izgubljeni za to živcev. Rajši bodite veseli notranje vrednosti Vaše hčerke in tej dajajte važnost: to poskušajte razvijati. Seveda ni tako preprosto, ostati miren, ko se srečavate z vedno novimi presenečenji. Sploh pa, ali ni ves svet nestalen? Mladina raste v tem svetu. Ali je sploh s katero generacijo bilo drugače? Mislim, da morate razburljive ideje petnajstletnice mirno prenašati, včasih tudi kaj priznati, da Vam ne bo hči očitala, kot mnoge tožijo, da ne morejo s svojo materjo o tem in tem govoriti, ker jih mati ne razume. Prav razumevanje pa mladina potrebuje, če jo hočemo obdržati doma.

VSAK VEČER DIRENDAJ

Gospa E. T. iz R. piše: „Proti moji volji je moj mož kupil televizijski aparat, čeprav sva se pred časom domenila, da bova z njim počakala, dokler ne bosta najina otroka, stara sedaj pet in sedem let, nekoliko večja. Uspeh? Vsak večer imamo z otrokoma direndaj, preden gresta spat. Moj mož prižge aparat, ko pride z dela, torej ob uri, ko še ne morem poslati otroka v posteljo. Tako gledata razne programe in zlasti petletna hčerka je potem tako vznemirjena, da nikdar mirno ne zaspi.“

Če nimate toliko prostora v stanovanju, da bi mogli najti kakšno drugo rešitev, potem se morete sklicevati le na pamet in razumevanje svojega moža in ga nujno prositi, naj se zaradi koristi otrok odpove zgodnjim oddajam. Zdravniki, psihologi in pedagogi so bili vedno proti temu, da bi malim otrokom dovoljevali gledati televizijo. Celó če hoče človek izjemoma kdaj malim otrokom televizijo dopustiti, sme prižgati le kratko otroško oddajo.

BITI IGRAVKA

V. L. iz G. piše: „Iz srca rada bi postala igravka. Na nič drugega ne morem več misliti, ne vem pa, na koga naj se obrnem. Za obiskovanje igralske šole nimam denarja. Sem 15 let stara in bom nekako v dveh letih končala gospodinjstvo šolo.“

Petnajstletnici se zdi ta poklic res čudovit, idealen. Ali ste si pa tudi na jasnem glede zahtevane nadarjenosti? Igravec se mora vedno znova vživljati v nove vloge in jih tako upodabljati, da je z osebo eno. Poleg spretnega nastopa, splošne izobrazbe, brezhibnega spomina se zahteva mnogo pridnosti. Morem Vam le tole svetovati: javite se kdaj k preskušnji talentov, ki jih radio in televizija od časa do časa prirejata. Mogoče boste imeli srečo. A že danes Vam povem, da se potrebuje za ta poklic več kot le vroča želja.

veliko pomagajo ali pa popolnoma zgrešijo.

Pametni starši bodo otroka sicer pohvalili za petico, vendar pa mu bodo na kratko povedali, da bi lahko tudi prej dobil zadovoljivo oceno, če bi se bolje učil. Če pa bomo otroka kaznovali, ker se nam je zlagal in ker ni povedal, da je v šoli dobil „cvek“, bomo dosegli prav nasprotno, kar smo želeli. Otrok nam bo še naprej zatajil svoje neuspehe, da ne bi bil zopet kaznovan.

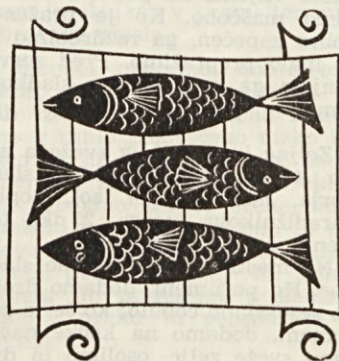
OTROK V BOLNICI

Poleg ustrezne medicinske nege je bolnemu otroku v bolnišnici potrebna tudi ustrezna zadovoljitev čustvenih potreb. Predvsem se je treba potruditi s poskusom nadomeščanja staršev, z zaupljivim pogovorom in poslušanjem otrokovih še tako majhnih težav. Če zbudita zdravnik in medicinska sestra v otroku zaupanje, vpliva to na otroka močnejše kot kakršno koli zdravlilo.

MAJHNI NASVETI

Da sva lahko vzela s seboj v počitnicah na gore najino dveletno hčerko, je naredil moj mož otroški sedež za v avto tako, da ga je mogel nositi na hrbtni kakor nahrbtnik — pribil je dva precej široka jermena na sedež. Najina hčerka je bila navdušena. — E. O., H.

Naša „večja“ deklica se ni smela čutiti zapostavljeno ob novorojenčku. Pri previjanju in kopanju sem se hotela z novorojenčkom smejati in govoriti, ne da bi zapostavljala dveletno hčerkico. Dojenčku sem pripovedovala, kar je prav tedaj sestrice počela („Poglej, Betka lahko že vzame tvoj puder!“) Deklica je pričala s tem, da me je ves čas spremljala, da se je počutila povsem potegnjeno v našo družbo. — H. G., D.

ZA KUCHARICE

PONEDELJEK

Kosilo: kuhano prekajeno meso, grahov pire, solata. — Krompir, pečen v oblicah, liptavski sir, čaj z limono.

TOREK

Kosilo: ohrovt s klobasicami, krompir, sadna solata.

Večerja: prašenec s skuto.

SREDA

Kosilo: čebulna juha, krompirjevi svaljki z golažem.

Večerja: telečja rižota, solata.

ČETRTEK

Kosilo: juha iz govejih jeter, zeljne krpice, skutina pena.

Večerja: sladka repa v omaki, zmečkan krompir in poširana jajca.

PETEK

Kosilo: zelenjavna juha, panirani ribji zrezki, krompir v solati.

Večerja: mlečna češpljeva kaša z jajcem.

SOBOTA

Kosilo: kislo zelje s prekajenim mesom, krompir, kompot.

Večerja: jabolčne palačinke.

NEDELJA

Kosilo: goveja juha z rezanci, pečenka, mešana zelenjava, krompir in pečena jabolka.

Večerja: obloženi kruhki, čaj z mlekom.

Praženec s skuto: 6 dkg maščobe, 25 dkg skute, 3 jajca, 7 dkg sladkorja, 4 dl mleka, pol kg moke, sol, maščoba za peko in sladkor za posipanje.

Maščobo penasto umešamo s sladkorjem, dodamo pretlačeno skuto in jajca, malo osolimo ter primešamo še mleko in moko. Testo vlijemo na pekač z razbeljeno maščobo. Ko je praženec dobro zapečen, ga razdrobimo in še malo prepražimo. Pred serviranjem ga potresemo s sladkorjem.

Zeljne krpice: 1 kg svežega zelja, 4 dkg maščobe, žlička sladkorja, mala čebula, sol, poper, paradižnikova mezga, 25 dkg testenin, vrela slana voda.

Na masti karameliziramo sladkor. Ko porumeni, dodamo drobno sesekljano čebulo; ko še ta zarumeni, dodamo na kocke narezano sveže zelje, osolimo in du-

ZIDNA BELEŽKA

V kuhinji se često znajdemo v zagati, ker smo pozabili na to ali ono drobnarijo (dišavo, kis, večsih celo kaj večjega). Pomaga nam zidna beležka. To je na deščici pritrjen zvit papirni trak, v deščici je vdolbina za svinčnik, trak pa je prepleten skozi kovinske trakove, ki nam pomagajo odtrgati popisani del traku, da ga lahko spravimo v torbico ali v žep.

ZA PRANJE

Moški ovratniki in zapestniki so za marsikatero gospodinjjo še vedno trd oreh pri pranju s pralnim strojem. Umazane dele namažemo 10 minut pred pranjem s posebno pasto ali tekočino. Pasto namažemo ali kar z roko ali s staro mehko zobno ščetko (seveda čisto, brez stare zobne paste!).

DEBELOST NI ZDRAVA

Zdravniki trdijo, da pri mnogih ljudeh debelost in prekomerna teža pospešujeta določene bolezni in nič kolikokrat prekrizata življenjske načrte. Kako pa pride do debelosti? Najčestši vzrok debelosti je prekomerno uživanje hrane, ki je sestavljena iz živil, vsebujočih dosti ogljikovih hidratov in maščob. Ta živila pa so vsi sladkorji, mlevski izdelki, posebno bel kruh, makaroni, riž, krompir, mastno, svinjsko meso, slanine, zaseka in še bi lahko naštevati. Torej, če se nočemo zrediti, bomo iz naših jedilnikov črtali velike količine prej naštetih živil, jedli bomo zmerno in v enakovredno porazdeljenih dnevnih obrokih. Večerje pa naj bodo

zgodnje in skromne, to se pravi, sestavljene iz lahko prebavljivih živil in ne preobilne.

GOSPODINJSKE NOVOSTI

Mnoge tovarne hladilnikov so uvedle dvojna vratca in razne druge tehnične izboljšave, zlasti glede postopka ohlajevanja, povečanega števila prostorov za globoko zmrzovanje ali termostatično kontrolo prostorov za surovo maslo in sir.

Dobiti je že štedilnike, kombinirane s hladilnikom; dalje take, ki imajo programski regulator s tremi urami ali avtomatično prižiganje in ugašanje plina.

Pri strojih za pranje kuhinjske posode se že na splošno uveljavlja nov način vlaganja sredstev in ne več z vrha. Umivalna kad je iz plastične mase ter ne povzroča nobenega hrupa. Dobiti je avtomatski aparat, ki opere in posuši v pol ure sto kosov posode.

Pri pralnih strojih gre v glavnem za vprašanje, koliko operacij oziroma programov ti stroji lahko opravijo.

Novost je družinski stroj za likanje v obliki dobrega pol metra dolgega vrtečega se valja, s katerim brez težav lahko zlikamo na uro 120 m hlače.

Pri kuhinjskih strojih je novost nemški aparat za pečenje mesa in rib na žaru z infrardečimi žarki. Praktičen je aparat v obliki

UGANKE

LAŽI

Otroci gospoda Črneti nikdar ne lažejo, otroci gospoda Rjavca pa vedno lažejo. Nekega dne je neki gospod srečal pet od njih in jih je vprašal, ali so Črnetovi ali Rjavčevi.

Najstarejši je odgovoril: „Vsi smo Rjavčevi.“

Drugi: „Jaz in najmlajši sva Črnetova.“

Tretji: „Jaz in najstarejši sva Črnetova.“

Četrti: „Pišem se Črne: tukaj smo trije Črnetovi in dva Rjavčeva.“

Peti: „Pišem se Črne: tukaj sva dva Črneti in trije Rjavci.“

Kdo je bil Rjavčev in kdo Črnetov?

KAKO SI JE POMAGAL?

Nekdo je kupil novo hišo. Že takoj skraja mu je prišlo na misel, da bi narisal na visoki zid na nasprotni strani vhoda v vrt kako lepo pokrajino. Res se je odločil, da jo nariše.

dveh železnih lopatic za pečenje obloženih kruhkov z maslom, mesom, jajci, zelenjavo ali sadjem. Ko naložiš v tako železno ponvico zaželeno meso, jo zapreš in položiš za tri minute na ogenj plinskega štedilnika in izdelek je gotov.

Se praktičnejši pa je poseben programski aparat, ki na podlagi magnetofonskega zapisa lahko v stanovanju brez navzočnosti gospodinje zakuri, pristavi kuho ali družino zjutraj zbudi s pripravljanim zajtrkom.

DELAJMO IGRAČE DOMA!

OGRILICA: Zdaj, ko je koruza že mehka, z lahkoto prebadamo koruzna, a tudi bučna zrna, otroci pa si bodo nanizali na laks prav lepo ogrlico. Namesto bučnih zrn lahko uporabimo zrna lubenic, ki so temnejša in iz katerih je ogrlica bolj pestra.

SONCE: V kolobar, izsekan iz koruznega storža, naredimo okrog in okrog luknjice, otroci pa vanje vtaknejo zobotrebce.

PIŠČANEC: Velik in majhen kolobar iz koruznega storža spojimo, za noge pritrđimo na večji kolobar dva zobotrebca, na manjši kolobar pa enega s konico navzven, ki predstavlja kljun. Za

Bil je bolj slab samouk v risanju kot tudi v vrtnarstvu in v mizarstvu in ko se je znašel pred velikanskim belim zidom, ni znal z razglednice, ki jo je izbral, prenesti na steno niti ene črte. Poskusil je narisati na razglednico in na steno mrežo, ki bi mu pomagala motiv prerisati na zid, a razlika med razglednico in steno mu je bila prevelika.

Že je načrt skoraj opustil, ko se je domislil, da se je nekoč zanimal za fotografiranje. Ob tem mu je prišla neka misel, ob kateri je z lahkoto prenesel motiv z razglednice na steno.

Kako si je pomagal?

PRODAJAVEC BALONČKOV

Kramar je prodal najprej pol vseh balončkov, ki jih je imel, in še pol balončka.

Potem je prodal pol balončkov, ki mu jih je ostalo, in še pol balončka.

Končno je prodal še zadnji balonček, ki mu je ostal.

Koliko jih je imel skraja?

(Rešitev prihodnjič)

rep pritrđimo narezano ličkanje. Piščanca postavimo na košček koruznega stebela.

CVETLICE: Na tanjšje koruzno stebelce natakne otrok kolobar iz koruznega storža, na katerem je še koruza. To je cvet. Ob straneh stebelca naredimo zareze, v katere malček zatakne ozke trakove ličkanja za liste. Cvet lahko naredimo tudi s pentljami iz ličkanja, na „steblo“ pa ga pritrđimo z zobotrebcom, ki ima na vrhnjem koncu koruzno zrnje.

PUNČKA: Neolupljen storž koruze — ličkanje služi za obleko. Roke naredimo iz tanjših koruznih stebelc. Na pecelj storža pritrđimo širok kolobar drugega koruznega storža, katerega ploska stran služi za obraz. Na ta kolobar prilepimo koruzne laske. Večji storž spodaj ravno odrežemo, tako da punčka trđno stoji.

Napravimo še n. pr.: metlo, svečo, vlak, voziček, vprežni voz, konja, fanta, lisico itd. Dokler so koruzna zrna še mehka, jih lahko uporabimo za spajanje zobotrebcev v razne like — hišo, lestev, žirafa.

Koruzna in bučna zrna lahko uporabijo otroci za slikanje z lepljenjem na lubje ali podobno podlago iz naravnega materiala.

GOBA: Potrebujemo ploščat in podolgovat divji kostanj. Podolgovatega za bet spodaj ravno odrežemo, da lepo stoji, zgoraj napravimo s šilom luknjo. Prav tako napravimo luknjo v sredo ploščatega kostanja. Otrok spoji oboje z zobotrebcom in goba je narejena.

PTIČ: Na enem koncu divjega kostanja napravimo luknjo, prav tako približno v sredo pravega kostanja na ploščati strani. Otrok oba kostanja spoji tako, da služi koničasti del pravega kostanja za kljun ptice. Ob straneh divjega kostanja naredimo zareze, v kateri vtakne javorove pahuljice za krila.

šimo, da se zmešča. Med dušenjem dodamo po potrebi vročo vodo. Posebej skuhamo testenine (krpice ali na majhne koščke zdrobljene široke rezance), jih odcedimo, preplaknemo z mrzlo vodo ter primešamo mehko dušenemu zelju. Jed še popopravimo ter po potrebi dosolimo, dodamo paradižnikovo mezgo in skupaj še malo dušimo.

Mlečna češpljeva kaša z jajcem: 20 dkg suhih sliv, 25 dkg kaše, 8 dl mleka, 4 dkg surovega masla, 8 dkg sladkorja, 2 jajci, malo nastrgane limonine lupinice.

Suhe slive operemo in jih 2 uri namakamo v malo vode. Prebrano in oprano kašo zakuhamo v vrelo mleko, osolimo in kuhamo pol ure, nato dodamo namočene slive.

Rumenjaka in sladkor penasto umešamo, dodamo še trđ sneg beljakov in rahlo primešamo še vroči kaši. Preden damo na mizo, izboljšamo okus še z nastrgano limonino lupinico.

Jabolčne palačinke: 4 dl mleka, malo pecilnega praška, 2 jajci, 25 dkg jabolčk, 25 dkg moke, 3 dkg sladkorja, masčoba za peko; sok pol limone in 6 dkg sladkorja v prahu.

Moko in četrt litra mleka zžvrkljamo v gladko testo. Nato dodamo 2 rumenjaka, nastrgamo jabolka, ščep soli in pecilni prašek, ter zopet zžvrkljamo in dodamo še drugo polovico mleka. Nazadnje dodamo še trđ sneg in limonino lupinico. Spečemo precej debele palačinke, ki jih obračamo z lopatico. Pečene potresemo s sladkorjem in jih pokapamo z limoninim sokom.

Pečena jabolka: Za 1 osebo potrebujete 1 do 2 jabolki. Za nadev pa rozine, zmlete orehe, 2 žlici pomarančne marmelade, rum in sladkor v prahu ter malo surovega masla.

Jabolka operemo, dobro osušimo, jim odstranimo muho ter jih izdolbimo. Izdolbena naložimo v rahlo pomaščeno nizko kozico in jih nadevamo. Za nadev operemo rozine in jih sesekljamo, dodamo zmlete orehe, marmelado in rum, zmešamo in nadevamo jabolka. Pečemo jih v vroči pečici najprej 15 minut, potem jih potresemo s sladkorjem v prahu in pečemo še 15 minut.

kaj pravijo doma in po svetu

Z izrezki in izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje v Sloveniji. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bralci sami ustvarjajo sodbu o življenju slovenske družbe.

Katoliški GLAS

BOLEČA VPRAŠANJA SLOVENSKE CERKVE

Še vedno je veliko perečih vprašanj, ki tarejo Cerkve v Sloveniji. Ob novoletnem sprejemu pri verski komisiji v Ljubljani je nadškof dr. Pogačnik iznesel na prvem mestu vprašanje zidanja novih cerkva in verskih stavb. Takole je rekel:

„Potrebno bi bilo, da bi pri izdajanju lokacij za cerkvene kulturne in stanovanjske potrebe našli več razumevanja, ne da bi čakali več let in leta na odgovor, kar tudi ni po zakonu, in je odgovor nazadnje celo negativen. Za ljubljansko malo semenišče je bila na primer obljubljena dokončna rešitev do konca leta 1967. Leto je minilo, rešitve pa še ni. Prav tako želimo, da bi se vsi problemi cerkvenih učnih zavodov, tudi najvišjih in semenišč, ugodno reševali in rešili v območju domače republike brez intervencij zveznih forumov.“

K tem pritožbam ljubljanskega nadškofa bi lahko dodali še tole: Škof Jenko si na moč prizadeva, da bi dobil gradbeno dovoljenje za zidavo župne cerkve v Novi Gorici. A do sedaj so mu to vedno preprečili. Nasprotno pa je znano, da pravoslavni metropolit v Skopju zida veličastno katedralo in mu pri tem daje podporo tudi makedonska vlada. Mislimo, da bi se ob zgledu drugih republik tudi slovenska vlada morala odločiti za večjo legalno enakopravnost do Cerkve in njenih ustanov. Kajti to najbolj boli slovenske škofo, da večkrat prav v teh zadevah ravna oblast do njih neenakopravno in celo protizakonito kakor v letih stalinizma.

Drugo pereče vprašanje je obveščanje vernikov. Jugoslovanski zakoni določajo, da so vsi državljani enakopravni in da uživajo enake pravice. Toda slovenski škofje so že ponovno opozorili, da glede sredstev obveščanja verni državljani ne uživajo istih pravic kot ostali. Zato so postavili zahtevo, naj bi se tudi Cerkvi dovolila uporaba ljubljanske televizije in radia. Saj te ustanove podpirajo vsi državljani, verni in neverni. Zakaj imajo pravico do njih samo eni, drugi pa ne?

Tretje boleče vprašanje je dobrodelnost. Kristus je Cerkvi dobrodelnost zaukazal. V Sloveniji si prizadeva Cerkev, da bi vršila to svoje poslanstvo kakor povsod drugod po svetu. Trudi se, da bi dobrodelnost kolikor mogoče organizirala. Ker so ji pa vse

dobrodelne ustanove vzeli in ji onemogočili vsako združevanje vernikov v katere koli namene, išče sedaj drugih poti in načinov. Poseben originalen način dobrodelnosti je „Sklad Antona Vovka“. Začela ga je revija „Ognjišče“. Ta revija vsak mesec poroča o kakem pozabljenem in posebno hudem primeru potrebe in prosi bralce za pomoč. Kar revija dobi, pošlje označeni osebi. Ta sklad se je zelo lepo razvil.

Posledica gledanja partije na dobrodelnost Cerkve (da je dobrodelna dejavnost Cerkve nasprotna marksističnim stališčem, op. NL) je obsodba urednikov Ognjišča. Gospodje Bolé, Ravbar in Čuk so bili obsojeni vsak na 20.000 S din globe, češ da so zagrešili kaznivo dejanje z nabiranjem prostovoljnih prispevkov za „Sklad Antona Vovka“ brez dovoljenja upravnega organa. — Katoliški glas, Gorica, 25. julija 1968, str. 1.

CERKVE JIH JE STRAH

Marijan Tavčar je v Glasilu Zveze komunistov Jugoslavije KOMUNIST objavil članek „Kdaj in kakšna soočenja komunistov s Cerkvijo“. V njem ugotavlja, da je „pokoncilaska renesansa“ duhovniškega in cerkvenega prizadevanja zatekla slovenske komuniste idejno-politično in organizacijsko premalo pripravljene. Slišijo se resignirane tožbe, češ da „višji“ ljubkujejo in taktizirajo z višjo duhovščino, preproste komuniste pa silijo, da gredo v konkretnih primerih v žerjavico po kostanj.

Očividno je, da je sam podpis protokola v premnogih komunistih vzbudil občutek popuščanja in kapitulantstva jugoslovanske zvezne vlade pred rastjo močjo in vplivnostjo Cerkve, vere in Vatikana.

Marijan Tavčar zagrenjeno ugotavlja, da je slišati tako redko glasove, ki bi Cerkvi odrekli pravico, da širi svoj vpliv po neobredni poti, izkoriščajoč pomankljivosti, vrzeli in težave naše socialistične družbe. Za marsikoga je postala zahteva preprijiti šolski pouk z ideologijo partije le še ostalina starih časov „ideološke ere“ socializma.

V zvezi z mrtvimi ožigosa Tavčar končno še tiste, kateri so se drznili na idrijski občini vložiti prošnjo za prekop „dveh duhovnikov, ki sta bila skupaj z ostalimi izdajalci obsojena in ustreljena v Cerknem, ko je padlo 47 mladih partizanskih tečajnikov“.

Prekopati in krščansko pokopati teh petnajst ljudi, med njimi oba naš narod tako ljubeča duhovnika Ladota Piščanca in Ludvika Slugo, bi pomenilo rehabilitirati, oprati posmrtno ime ljudem, ki so bili pomorjeni nedolžni, saj je sedaj že dokazano, da je bil izdajalec v sami tečajniški šoli in je on Nemce poklical iz Idrije v Cerkno. Seveda, vztrajati na laži je koristneje kot priznati resnico, saj bi primer iz Cerkna sprožil verižno reakcijo po vsej Sloveniji, ki je prepolna grobov sredi gmajn, gozdov in kraških jam, kjer čaka vstajenja toliko in toliko Slovencev, krivično obsojenih ali brez sodbe pomorjenih.

Iz Tavčarjevega pisanja je razvidno, da slovenski komunisti še niso dosegli moralnega poguma, ki danes vodi Dubčeka in češkoslovaško partijo pri rehabilitaciji žrtev lastnega sistema. Medtem ko slovensko časopisje brez pridržka pozdravlja novo smer v bratski državi, pa nima poguma, kakor tudi ne partijski funkcionarji, da bi javno postavilo zahtevo: „Pričnimo z iskreno rehabilitacijo tudi mi!“ — Katoliški glas, Gorica, 30. maja 1968, str. 2.

Iz pisma, ki je prišlo od študenta iz Ljubljane:

„Že v noči od 3. na 4. junija je hotela skupina študentov zasesti pošto in radio-televizijsko postajo v Ljubljani; 6. junija pa je bilo v študentskem naselju veliko zborovanje. Protestirali smo proti nezaposlenosti in da se slovenski denar izkoriščevalno odvaža v druge republike Jugoslavije. Mi temu pramo srbska agresija... Oblast je vedela, da name ravamo uprizoriti velike demonstracije, pa je poslala zoper nas v Bežigrad nekaj tovarnjakov in nad 400 policajev. Ker smo za to pravočasno zvedeli, bi bilo nesmiselno demonstracije izvesti.“ — Katoliški glas, Gorica, 30. maja 1968, str. 2.

družina

NA BREZJE — OD 9. URE ZVEČER DO 6. URE
ZJUTRAJ

3. julija je skupina mladih kristjanov poromala peš iz Ljubljane na našo največjo božjo pot. Objavljamo vtise udeležencev.

V zadregi sem, ali naj uporabljam za naziv našega „podviga“ besedo romanje ali pohod, zakaj pot je zahtevala tudi maratonsko zagrizenost in nas na cilju nagradila z občutkom zmagovalstva...

BREZJE 68. Kaj je prineslo nam mladim udeležencem?

Prehitro izgovorjena zahteva. Prepričan sem, da se bomo o tem lahko pogovorili šele čez leto dni na istem srečanju. Kajti navsezadnje ne gre za razbolele noge, ožuljene pete, ne za okrepljeno telesno kondicijo, temveč za kredit, ki smo ga vložili pri Mariji Pomagaj na Brezjah. To je tisti morda komaj opazni premik v naših dušah, ki bo marsikoga trdnjeje povezal z mlado Cerkvijo, ki kakor kristalizacijsko nastaja med mladimi v Sloveniji.

Da mlada Cerkev pri nas resnično obstaja, je dokazalo romanje na Brezje. Brez oglasov, brez oznak in propagande se nas je zbralo več kakor dvesto. Ni bilo ne organizacije ne priprav, odločili smo se: „Gremo na Brezje, povabite še druge!“

Zato je morda kdo pogršel pravo romarsko vzdušje, molitev rožnega venca, prepevanje Marijinih pesmi i. pd. Nihče ni mogel reči: sedaj je na vrsti to ali ono. Hodili smo po skupinah in po lastni pobudi odločili, kdaj prekinemo veselo razgrajanje in zmolimo del rožnega venca. Med poltim mrmranjem zdravamarij smo predvsem zagotavljali naši Materi, da tudi med petjem veselih popevk in pripovedovanjem šal mislimo nanjo.

Na Brezje je resnično korakala mlada generacija. Ni to „nova katoliška mladina“, na katero bi bil nekdo lahko kar tako ponosen. Gre za izsek naše generacije, obtežene z vsem, kar pritiska mladino zahodne civilizacije. Ta mlada Cerkev je še v povojih, toda če ji bomo pustili zrasti, bo postala ne le kvas, temveč tudi most med Cerkvijo in nevernim svetom. Med nami je bil sicer le en udeleženec v oranžnih hlačah, pa še ta je imel, žal kratke lase, vendar začetek kaže, da bo nekaj super modernega duha tudi v naši Cerkvi.

Prihodnje leto, 3. julija ob 21. uri zvečer, ste vsi mladi povabljeni na romanje, tudi vi z druge strani,

zakaj vsak večji most se prične graditi z obeh bregov hkrati. — Družina, Ljubljana, 21. julija 1968, str. 12.

RADI BI SLIŠALI TUDI KAJ ZA NAS

Eno mi ni jasno. Vsi, ki jih zanima šport, poljedelstvo, živinoreja, čebelarstvo, tuji jeziki, politika, gospodinjstvo, medicina, umetnost, fizika, tehnika... vsi pridejo na svoj račun, le katoličani ne slišimo nobene besede, ki bi bila namenjena nam kot katoličanom. Ali se res ne bi našel kakšen duhovnik, ki bi nam bil vsaj enkrat na teden pripravljen govoriti na televiziji?

Naša ljubljanska televizija je v sezoni posvečala nogometu povprečno šest ur na teden. (Radia niti ne računam!) In če upoštevamo, da za velik del ženskega sveta, za naše najmlajše in najstarejše in celo za precejšen del moške mladine nogomet ne predstavlja najbolj zanimive panoge, potem lahko približno ocenimo, da je teh šest ur na teden namenjenih v najboljšem primeru le kakšnim 15 odstotkom vsega slovenskega prebivalstva. Da bi torej imeli kristjani kot kristjani pravico do pol televizijske ure na teden, bi nas torej moralo biti vsaj dober odstotek (1,25 odstotka) celotnega slovenskega prebivalstva. Vsi pa dobro vemo, da so odstotki praktičnih katoličanov, ki bi si želeli teh oddaj, znatno večji. Kje so torej razlogi? Ne bi bilo slabo, če bi se cerkvene oblasti bolj pozanimale za naše želje!

O. G.

Pripis uredništva: Čeprav je pismo prišlo na napačen naslov, o predlogu soglašamo. To bi ne bilo za socialistične države nič novega, saj imajo take oddaje že npr. na Madžarskem in na Češkem. — Družina, Ljubljana, 4. avgusta 1968, str. 11.

VERA NA RTV

V Zadru je bil od 9. do 11. julija že 10. duhovniški dan. Vsi duhovniki nadškofije so se zbrali in letos v razgovorih obravnavali vprašanje obveščevanja vernikov.

Ob misli raznih predavateljev so v pogovoru naglasili odgovornost duhovnikov in odgovornost ostalih vernikov v Cerkvi. Verniki pa ne morejo biti soodgovorni za delo in rast božjega kraljestva, ako ne bodo o vsem dobro obveščeni. Verniki imajo pravico biti obveščeni.

Zato ima katoliški tisk v krščanski skupnosti zelo pomembno nalogo. Vernikom morajo povedati, kako stvari stoje, in sicer objektivno in izčrpno. Ne smejo prepuščati vernike neobjektivnim in preračunanim informacijam drugih listov, ki obravnavajo zadeve večkrat z brezverskega stališča.

Duhovniki so posebno poudarili potrebo, da dobijo verniki, ki jih je vendar toliko v državi, tudi svoj prostor v oddajah radia in televizije. Nelogično in krivično je, ako govorijo o verskih vprašanjih samo tisti, ki ne verujejo.

Ob sklepu so duhovniki zadrške nadškofije odobrili posebno resolucijo, ki obsega devet točk. Med drugim pravi resolucija dobesedno:

„Potrebno je našemu katoliškemu tisku zagotoviti čim večjo svobodo obveščanja. Ne bi se smelo dogajati, da o važnih in izrazito verskih dogodkih zvemo iz svetovnega in ne vedno objektivno razpoloženega tiska. V ta namen je treba pri nas usta-

noviti, čimprej bo mogoče, katoliško časnikarsko agencijo. — Zbrana duhovščina želi, da je cerkvena skupnost bolje in izčrpnije obveščena o delu škofovskih konferenc. — Treba je podvzeti odločne korake, da se ustanovi katoliško središče za sodobna sredstva obveščanja: radio, televizijo in film. — Prosimo škofovsko konferenco, da se odločno zavzame za redno versko oddajo v okviru programa radia in televizije. V vsakem primeru naj se te oddaje pripravljajo v povezavi s predstavniki verskih skupnosti, da bo javnost obveščena iz kompetentnih virov.“ — Družina, Ljubljana, 4. avgusta 1968.

TRIBUNA

DRUŽBA, KI SE RAZKRAJA

Študentske demonstracije v Beogradu... zbujaajo dvom o sedanjem družbenem sistemu. Demonstracije... zbujaajo dvom v učinkovitost in smotnost političnih organizacij in institucij sploh.

Družba, v kateri temeljne organizacije ne funkcionirajo, v kateri ne funkcionirajo tiste organizacije, ki so konstituirale to družbo v prisotni obliki, ta družba je v razkroju. Nobeden od predstavnikov političnih organizacij v Beogradu ni mogel ali ni hotel zaustaviti miličnikov s čeladami in pendreki. Stali so ob strani. Družba, v kateri politične organizacije stojijo ob strani, se od dogodkov distancirajo ali poskušajo lakirati nastalo stanje, to je nefunkcionalna družba. Družba, v kateri so komunikacije tako slabe, kot so pri nas, je nekomunikativna družba. Časopisi dezinformirajo. Še tako ostre besede, spregovorjene na tem ali onem sestanku, se v časopisnem poročilu spreminjajo v dolgočasno, megleno besedičenje, iz katerega je mogoče razbrati, kateri od političnih funkcionarjev je bil prisoten.

Družba, v kateri gospodarstvo ne funkcionira, pač pa nenehoma razmišljamo o takšni ali drugačni sistematični rešitvi, to je takšna družba, ki ne zmore več biti integrirana in urejena. Družba, ki omogoča revščino in bogastvo obenem, je krivična družba. Družba, ki razpravlja o delitvi, ne pa o ustvarjanju dohodka, je perversna družba. Družba, ki protežira tiste, ki slabo gospodarijo, ki slabo mislijo in slabo vidijo, družba, ki hkrati tlači uspešne gospodarje, realistične mislece in tiste, ki vidijo dva koraka naprej namesto enega, je nora družba. Družba, ki ustvarja med delavci prepričanje, da jim intelektualci odjedajo kruh, je anarhija. Družba, ki ustvarja konflikte, da bi z njimi zakrila nove konflikte, ki so že prisotni, družba, ki provocira umetne spore, da bi zamotila razmerja med resničnimi nasprotniki, to je družba brez smisla.

Da bi odpravili nastalo stanje, je treba storiti naslednje:

1. Vreči iz ZKS, ZMS, ZŠJ, SZDL birokrate, ki mislijo, da je politično delo: pisalna miza, oblazinjen stol, telefon, smehljaj, osebni prestiž in osebno materialno blagostanje.

2. Omogočiti gospodarskim organizacijam, da same razpolagajo s sredstvi, ki jih ustvarjajo. Pokazati je treba resnična razmerja v jugoslovanskem gospodarstvu, povedati tudi, kdo živi na račun koga drugega. Katera republika je žrtev?

3. Razbiti monolitnost političnega delovanja, kjer so na zunaj vsi prijatelji. Zagotoviti javnost!

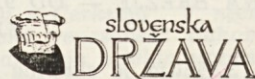
4. Tiste novinarje, ki niso sposobni poročati o političnih sporih, premestiti na materinsko stran. Naj pišejo o dojenčkih in poticah!

5. Obdavčiti tiste tipe, ki si kupujejo mercedes za 9 milijonov in vikende za 25 milijonov, tiste buržuje, ki menjajo tip avtomobila kot srajco, tiste playboye, ki jim še ni minil čas salonov, svile in kristala. Kdor pošteno dela, naj dobi pošteno plačo. Kdor je kapitalist, naj odide!

6. Investirati tam, kjer je možnost prodajanja, in ne tam, kjer je možnost „krah“. Nezaposlenosti ni mogoče rešiti za nekaj mesecev ali nekaj let, potem pa jo povečati.

7. Delati. Vsak naj dela tisto, za kar je sposoben. Vratarji s fakulteto in točilci bencina z znanjem šestih jezikov niso folklor.

Če tega ne bomo storili, bomo kar naenkrat opazili, da plavamo na suhem, in si bomo odrgnili trebuh. — D. R. — (Tribuna, Ljubljana, 17. junija 1968, str. 1 in 12).

SLOVENSKI NAROD

„Naprednost“ partije v odločilnem letu 1945 je bila istovetna s skrajnim stalinizmom, brutalno sovražnim vsemu krščanskemu, nacionalnemu, svobodnemu, nemarksističnemu. Iz tega uničevalnega nastrojenja je izbruhnilo maščevalno partijsko nasilje nad povojno Slovenijo, ki je za uvod najprej masovno pobilo tisoče vrnjenih domobrancev, nato pa so politično zapirali na stotine Slovencev v opozorilo vsem, da ne bi „osvoboditve“ napak tolmačili kot povratka svobode Slovencev v samostojni Sloveniji.

Vsa podjetja so bila zasežena in centralistično partizirana. Uničili so celotno gospodarsko in zadružno mrežo slovenskega kmetijstva in ljudskega varčevanja. Enako se je zgodilo s slovenskim obrtništvom. Partijska diktatura tudi ni prizanesla slovenskim kulturnim in verskim ustanovam in organizacijam. Kakor so zatrli prvi slovenski dnevnik (in ves drugi nepartijski tisk), tako so uničili tudi prvo slovensko gimnazijo v Št. Vidu (in vse druge zasebne šole). Gledano z današnje retrospektive, je partijsko povojno uničevanje domala vsega, kar si je slovenski narod bil zgradil in razvil v stoletjih svojega narodnega preporoda, enostavno nepojmljivo...

Nad tem povojnim grobiščem stoletnih slovenskih dosežkov ni zavladala neka „napredna“ ali vsaj avtonomna oblast slovenske partije v Ljubljani, temveč totalitarna in neslovenska diktatura jugo-partije iz Beograda: Komunistični stalinizem se je spojil z beograjskim jugo-centralizmom.

Po izobčenju jugo-partije iz kominforma leta 1948 se je začelo obračati na bolje. Toda medvojno in povojno uničenje je bilo tolikšno, popravljanje krivic in napak pa tako počasno, nedosledno in do julija 1966 sabotirano, da se Slovenija vse do danes ni izkopala iz ruševin jugostalinizma.

Slovensko gospodarstvo je še vedno v globoki krizi zastarele opreme, zaostale strokovnosti, pomanjkanja investicijskih skladov in zadržanih pobud. Slovensko kulturno ustvarjanje in ljudska prosveta

15

BENEČIJA — KANALSKA DOLINA

Redna avtobusna zveza Čenta-Njivice-Učja-Bovec obnavlja stare zgodovinske zveze med Slovenci na obeh straneh Kolovrata in Matajurja.

Pri popravilu orgel v župni cerkvi v Brdu so odkrili letnico 1743 in izdelovalca, mojstra Nachina, ki je slovel pred 200 leti kot orgelski prvak.

treba vojskovati, ampak tudi kadar smo prisiljeni ubirati pot občasnega ali stalnega izseljevanja, da se lahko preživljamo. Dejstvo je, da so bili skoraj vsi naši dela sposobni bratje in sestre primorani oditi na dolgo in grenko pot v svet, medtem ko se čutijo ostali pozabljeni kot nekdanji, kot zmeraj.

Želimo Vas seznanimi, da tudi mi obstajamo kot Slovenci in da ne ustreza resnici trditev, češ da se

Slovenci ob meji ...

Obiski in kulturne izmenjave povezujejo vedno bolj Furlane in Beneške Slovence z rojaki iz gornjega Posočja. Solska skupina iz Bovca je v Čenti skupno pripravila akademijo s pevskimi in baletnimi nastopi.

Učja je letos posebno slovesno praznovala god sv. Antona. Boljše zveze s Tersko in Soško dolino so omogočile prihod številnih gostov. Iz Tolmina sta nastopila pevski zbor in folklorna skupina. Ljudski plesi in narodne noše z obeh strani imajo veliko sličnega. Špeter ob Nadiži se je vneto pripravil za „šargo“ svojih patronov sv. Petra in Pavla. Gostje iz Slovenije so vnaprej prijavili svojo udeležbo. Pripravili so „gubane“, znano beneško-slovensko specialiteto.

Ob pogledu na novo šolo se Špetarčani sprašujejo, kdaj bo zanje pouk v materinskem jeziku. Čedad je na Petrovo obiskala skupina slovenskih profesorjev in knjižničarjev iz Ljubljane. Prosvetno društvo „Ivan Trinko“ so obdarovali s knjigami. Obiskali so grob tega požrtvovalnega duhovnika in narodnega buditelja v Trémunu. Spominske besede sta izrekla prof. Zorec in Marjo Kont. Za izkazano čast pokojnemu stricu se je v imenu sorodstva zahvalil najstarejši nečak.

Prosvetno društvo „Ivan Trinko“ iz Čedada je dne 26. julija nasloвило na predsednika deželne vlade dr. Berzantija posebno pismo, s katerim ga seznani s problematiko beneških Slovencev: „Že dolgo, sto let, čakamo, da se nas kdo spomni, ne samo, kadar se je

nismo oblikovali kot narodna manjšina z natančno določenimi potrebami in zahtevami. Nepravilno, neresnično in nestvarno bi bilo pozabljati na naše manjšinske značilnosti, potrebe in zahteve. Mi smo imeli svoje slovenske pesnike in pisatelje; že desetletja se trudimo, da bi nas spoznali kot Slovence, po drugi svetovni vojni so nam bile dane obljube, za kar smo bili podvrženi fizičnemu in moralnemu nasilju. Imamo svoje aktivno prosvetno društvo; prisiljeni smo pošiljati precej naših otrok v slovenske šole v Gorico in Trst, ker jih sami nimamo. V naših krajih prirejamo slovenske kulturne predstave, naše ljudstvo bi želelo slišati slovensko govorico v cerkvah. Dne 19. oktobra 1966 smo izročili predsedniku republike spomenico z upanjem, da bomo pri njem našli vneto razumevanje.“

GORIŠKA

Slovenski dijaški dom v Gorici je zaključil uradno šolsko leto s sestankom staršev in vzgojiteljev. Nastop učencev in razstava risb sta bila dokaz, da ti čas dobro izrabijo.

V Št. Andražu so pripravili „praznik špargljev“. Nastop društev s pevskimi, godbenimi, folklornimi in športnimi točkami je poživil narodno in kulturno zavest slovenske skupnosti.

4. tabor slovenske katoliške mladine v zamejstvu je organiziralo Slovensko katoliško akademsko društvo v Gorici s sodelovanjem Koroške dijaške zveze in Sloven-

skim kulturnim klubom v Trstu 13. in 14. julija v Gorici. V sobotnih referatih in razgovorih so se znanili navzoče o aktualnih vprašanjih naše zamejske mladine, o njih delu in želji po tesnem sodelovanju. Umetniški poudarek je dala večerna akademija v dvorani Katoliškega doma. Koroški so predstavili ljudskega pesnika Andreja Šusterja Drabosnjaka. Mladi pesnik Igor Tuta je prebral nekaj svojih pesmi. Gradnikove pesmi o goriški in tržaški zemlji je recitiral Miro Opel. Dramska šola v Gorici je predstavila Cankarjev satirični koral „Domovina — kruh in kamen“. Nedeljska popoldanska prireditev je med borovce v Števerjanu privabila še več udeležencev. Po končanem programu in prebrani resoluciji so se razšli s sklepom, da se srečajo leta 1970 pri Gospe Sveti na Koroškem.

TRŽAŠKO

Na binkošno nedeljo je šolska mladina pri Sv. Križu pripravila zaključno prireditev.

Kriški šolarji so z razstavo ročnih del pokazali svoje spretnosti. V škedenjski cerkvi so imeli spominsko mašo za žrtve v Rižarni. Po polaganju venca je deželni svetovavec dr. Štoka v priložnostnem govoru poudaril, naj se ne izneverimo idealom, za katere so mnogi umrli nasilne smrti. „Bodimo zagovorniki bratstva med narodi, pravega, iskrenega prijateljstva in ne lažifratelance, v kateri bi se odpovedali lastni narodnosti. Bodimo dosledni zagovorniki pravic naših delavcev, njih zaposlitve, njihovega pravičnega boja za izboljšanje delovnih razmer; bodimo dosledni zagovorniki pravic kmečkega prebivalstva in vsega našega delovnega ljudstva.“ Škedenjski pevski zbor je zapel žalostinko.

Zrelostne izpite na slovenskih srednjih in višjih šolah v Trstu je delalo 260 dijakov.

Lista Slovenske skupnosti je na deželnih volitvah na Tržaškem in Goriškem izvolila dr. Draga Štoka za deželnega svetovavca. Mladi 31-letni svetovavec je delavski sin in zaveden Slovenec. Volivci zaupajo, da bo zastavil vse za pravično borbo narodne manjšine.

Slovenska osnovna šola pri Sv. Križu je uradno imenovana po domačinu, znanem slovenskem slikarju Albertu Sirku.

ARGENTINA

Na delavski praznik, 1. maja, je imela „Družabna pravda“ svoj dvajseti občni zbor v Slovenski hiši. Mašo za žive in mrtve člane je opravil msgr. Orehar.

Iz Buenos Airesa in okolice kakor tudi iz drugih provinc so prihiteli Slovenci z avtomobili in posebnimi avtobusi na vsakoletno slovensko romanje v Luján, ki je največja argentinska božja pot. S stolpa bazilike je vihrala slovenska zastava. Vsaj 2.500 rojakov je napolnilo veliko cerkev in z ljudskim petjem spremljalo mašno daritev. Popoldansko procesijo so povzdignile številne slovenske narodne noše, zastave in bandera. Kip Lujanske Marije in sliko Brezjanske Marije so nosili slovenski fantje.

Glavni direktor msgr. Kunstelj je obiskal tudi slovenske skupine v Mendozi, San Luisu, Rosariu, Mar del Plati in Maramaru, kjer so mu povsod pripravili prisrčen sprejem.

Za slovo od msgr. Kunstlja je bila končalebracija desetih duhovnikov v kapeli Slovenske hiše.

Junija so bile spominske proslave nasilno pobitih slovenskih protikomunističnih borcev in drugih žrtev.

Na odru Slovenske hiše je uprizoril gledališki odsek Kulturne akcije Sofoklejevo „Antigono“ v režiji Nikolaja Jeločnika. Predstava je bila visoko kvalitetna. V San Martinu so igralci iz Carapachaya igrali „Slehnika“.

Telovska procesija je bila kot vedno v zavodu Don Bosco v Ramos Mejia.

V Slovenski hiši se vrše redni kulturni večeri Kulturne akcije. Liga žena-mati ima v San Martinu v Slovenskem domu poučne in vzgojne sestanke. 27. julija se je začel kuharski tečaj.

V Slovenski hiši je bil tečaj za vaditelje in vaditeljice telesne vzgoje. Vodil ga je prof. Tine Vivot.

V Slomškovem domu so igrali „Moč uniforme“ in priredili Cankarjev spominski večer. Proslavili so tudi očetovski dan.

10-letnico slovenskega srednješolskega tečaja so praznovali v Slovenski hiši. Tam je bila tudi

Baragova proslava, ki so jo pripravili otroci slovenskih šol.

V Slomškovem domu so na družinsko nedeljo poslušali predavanje o filmu in družini.

AVSTRALIJA

26. maja je bil redni občni zbor Slovenskega društva Sidney.

Akcija za dom je pripravila 22. junija kresni večer, 10. julija pa letni ples.

Slovensko društvo Melbourne je priredilo igro „Divji lovec“.

Romanje v Flemington je bilo zelo lepo. Dali so poudarka Letu vere in Baragovemu letu.

KANADA

Zbor „Združeni pevci Toronto-Hamilton“ je napravil skoro 1000 milj dolgo turnejo. Moški zbor je odhitel v Indiano, ZDA, kjer je pel v Indianapolisu na koncertu in v cerkvi. Celoten zbor je pripravil koncert v Torontu v Slovenskem domu in v dvorani sv. Gregorija v Hamiltonu. Nato so jih sprejeli še v Montrealu. Povsod so pevci želi zaslužen po-hvalo.

Pred križem in slovensko zastavo so se spomnili protikomunističnih borcev, ki so bili neusmiljeno pobiti za pravo svobodo slovenskega naroda. Mašo je daroval g. Mejač, v župnijski dvorani Marije Pomagaj pa je bila spomin-ska svečanost.

Veličastna telovska procesija se je razvila na domačiji pri Bolto-

ZDA

V Clevelandu so v Slovenskem domu priredili veselični večer Belokranjskega kluba.

Svoj koncert je priredil pevski zbor „Triglav“ v dvorani narodnega doma na St. Clair. Prav tam je nastopila plesna skupina „Kres“.

Materinski dan so proslavili otroci slovenskih sobotnih šol v šentviški in colinwoodski dvorani. Korotanov koncert je navdušil poslušavce v dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clairju.

V cerkvi sv. Vida sta bili dve novi maši domačih faranov slovenskega rodu, gg. Tonyja F. Sršena in Johna W. Vovkoja.

Nastop slovenskih šolskih zborov iz osrčja Chicaga je bil v Harrison Parku.

V Milwaukee so v cerkvi sv. Janeza Evangelista 4. julija praznovali srebrno mašo dr. Jožeta Goleta.

Julija in avgusta so se vršili pikniki vsako nedeljo. Prirejali so jih razni slovenski klubi in šole. Ameriški Slovenci so izročili sv. očetu plaketo škofov Barage in Slomška, ki jo je izdelal umetnik F. Gorše.

V New Yorku je moški pevski zbor „Fantje z osme“ odpel 9. junija svoj zaključni letni koncert. „Sava“, klub slovenskih akademikov v Ameriki, je pripravil čla-

... in po svetu

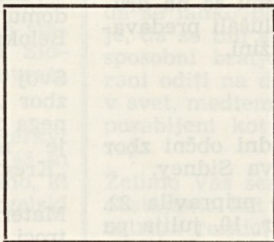
nu. Z vseh strani so prihiteli rojaki, da prisostvujejo tej edinstveni slovenski verski manifestaciji.

Slovenska šola v župniji Brezmadežne je imela okrog 170 šolarjev. Višji slovenski tečaj je obiskovalo 10 dijakov in dijakinj. Na Slovenskem letovišču je bil katoliški dan 7. julija, posvečen Baragi.

nom in gostom „Sen kresne noči“.

Društvo SPB Tabor v Clevelandu je priredilo žrtvam za svobodo spominsko proslavo na Slovenski pristavi. Tudi v Milwaukee so proslavili ta spomin in sicer v svojem parku. Pri kapelici, ki jo je društvo „Triglav“ lani zgradilo tem žrtvam v čast, so se številni rojaki zbrali k zborni maši s petjem.

otroci sonca

Geometer Poznik in starejša hči bogatega posestnika Koširja se imata rada, pa vendar ne moreta priti skupaj: Helena si namreč v svoji resnobi napačno razlaga Poznikovo veselost.

Naivni učitelj Sivec se zaljubi v mlajšo Koširjevo hčerko Slavico. Ta se dela, kot da ne opazi njegovih čustev, in se igra z njegovo preprostostjo in zagledanostjo.

Helenin zmešani stric Feliče nosi špirit blaznemu mlinarju Janetu: tega je strla ljubezen do Mežnarčeve Tine, ki je utočila ob mlinu, in ima privide.

Posebnost so Tonejčeve tri hčere, ki so siromašne in vsaka z neko telesno napako. U zgodbo posega tudi Poznikov prijatelj jetični bogoslovec Tine Jamc, ki ga končno pobere bolezen.

Bila je zadnja noč pred Tinetovim pogrebom. Poznik in Sivec sta bedela in stražila pri Jamčevih. Še to zadnjo noč je hotel spati Jamc v domači bajti...

Poznik in učitelj sta sedla pred hišo na klop. Zakaj notri v sobi pri mrliču se še ni bila razkazala zatočnost ljudi, ki so prišli kropit, molili do polnoči in pili žganje v črni kavi in brez kave. Zdaj je bil ostal Tine sam z materjo, z ženo, ki je mrtve preoblačila, in z mrliškim oglednikom, ki je smrčal spal za pečjo, omočen od preoblega žganja...

Noč... tiha, toga... Trudno je ugasnilo kdovekdaj šumenje murnov, mehka meglica je prepredla nebo in popila zvezde. Vseposod mirna, umerjena tema. Le rdeče zastirto okno je kakor oko, mrtvo, ki ne gleda, ne sanja v mrak, le topo bulji iz črnih sten v Poznika in učitelja, ki sta verna stražarja. Sivu se je izvilo iz osrčja:

„Tine! Kako je zdaj? Dobro?“

Kakor da se je v noči nekaj prebudilo, zagibalo, se zgostilo v besedo in oddahnilo:

„Dobro!“

Tudi Poznik in učitelj sta imela svoje žganje na

klopi med seboj, a pil je geometer sam. Dolgo sta molčala...

Prva rosa pada v travo. Z veje je kanilo, votlo, kratko, težko. Megla se je povlekla mimo. Nekak moten soj se je razlil po lazu. Iz teme v bližini kipi grm belih georgin. Tik ob greznici so pognale bahato in košato. Po lazu pa mrli belo. Laz je gladko košen, kakor obrit. Podlessek je pognal, cvet ob cvetu. Žalosten cvet! Nima zelenega lističa. Samo cvet ima. Čemu mu lističje zeleno? Bi se li krepil za sneg, za zimo? Čemu bi živel brez sadu? Cvete in živi in se ni še osul in je že segnil v jesenski vlagi. Prav kakor človek, ki leži v sobi za rdeče zavešenim oknom in je živel in se ni osul in bo gnul v jesenski vlagi...

V tihi in hladni noči, je do srca zavonjalo po gnibli, po glivah, po trudu drobnih delavcev, ki rušijo vseposod v listu in cvetju in sadu, v krvi in drobu in mozgu. Strašen vonj smrti, jeseni, grobov...

Ali ni vzdihnilo v noči? Kaj je vzdihnilo? Ali se je vzdramil mrlič, dvignil glavo iz blazin, odprl oči in zopet legel? Kako je to strašno čudno, če je človek mrtev! Tine, kako je to? Ali je dobro ali je tesno ali ni nič? Kako to, nič! Okoli je noč. Tiha, kakor začarana. Nič je ni. Tema je. A vendar je, je noč. Saj govori, saj diha kakor s pljuči, saj sanja. Notri v sobi za zagrnjenim oknom pa je nekdo, ki je bil še pred osemindesetimi urami in ga zdaj ni prav nič. Nima pljuč, ne diha, ne sanja, ne vzdihne...

Poznik je prinesel cilarico žganja k ustnicam in pil. Sivec ob njem se je kakor prelomil v pasu od bolečine in vzdihnil:

„O Jezus, kako je dolga noč!“

Geometer je menil:

„Pij, bridka bo, a krajša!“

„Nisem vaje žganja.“

„Ali sem ga jaz? V temi nagneš, pijš. Ne več, kaj pijš. Kakor bi vodo.“

Sivec je zmajal z glavo. Geometer si je prižgal cigareto in iztegnil noge predse.

„Kmalu se bo svitalo.“

„Ali se bo?“

Daleč nekje je kukuriknil prvokrat petelin. Poznik je začel govoriti tiho, zaspano:

„Ali si kdaj občutil, da lepa pesem dehti?“

„Kako more pesem dehteti!“ je vprašal učitelj.

„Dehti!“ je ponovil Poznik uporno. Vso noč je pil. „Dehti, kakor rože, kakor zemlja, kakor solze in kri. Saj tudi grob dehti.“

„S poezijo se ukvarjaš?“ je vprašal pohlevno učitelj.

„Jaz ne. Pa se je Tine. Zadnje čase. In če ga straživa, ali ni prav, da govoriva o njem?“

„Prav je in spodobno.“

„Torej!“

Poznik je zopet vzel cigareto in pil. Potem je govoril čudno mrtvo, kakor da govori dremaje:

„Že pred tednom je mislil, da bo umrl. Poklicati me je dal in sem prišel. Rekel je, naj ga zavijem v kožuh. Prav tu sva sedela, kakor sediva sedajle midva. Vso noč, do jutra, dokler ni rosa padla in sonce vzšlo.“

Zopet je pil. Še bolj dremotno, kot je govoril malo prej, je začel deklamirati:

„Rapp', Rapp', mich dünkt, der Hahn schon ruft,
bald wird der Sand verrinnen,
Rapp', Rapp', ich wittre Morgenluft ...“⁵³

„Ali ne vonjajo ti verzi?“ je vprašal nato zapupno.

Sivec je medlo doumel:

„Lepo je, če prav premislim.“

„Doživeti moraš,“ je vzkliknil osorno geometer.

„Kako čudno mu je moralo biti, ko je mislil to pesem,“ je vzdihnil Sivec.

„Bürgerju? Larifari! Tinetu pač! Toda poseben vonj, kaj?“

Sivec je pomislil in mu je bilo žal:

„Poznik je pijan.“

Geometer pa je govoril:

„Glej, do jutra sva tako sedela in samo za roko sem ga moral držati. V zvezde je gledal in ni trenil. Trikrat sem mislil, da je umrl, in sem vprašal: ‚Tine, ali si še živ?‘ Trikrat je odgovoril: ‚Se.‘ Potem pa se je svitalo in je prišlo sonce pa se je nasmehnil in rekel: ‚Škoda!‘ Lej, želel si je smrti. To je! Človek je deset, pet dni prej mrtev, nego je res. Toži se mu v noč. Ali zdaj razumeš vonj pesmi, vonj domotožja, po domu v grob, nestrpnost duše, ki je ni več tu?“

Hripavo je ponovil:

„Rapp', Rapp', ich wittre Morgenluft ...“

Sivec je vzdihnil:

„France, žganje ti škoduje.“

„Vem,“ je dejal geometer, „žganja ne smem. Pa nocoj nisem mogel drugače. Naši ljudje pijejo žganje na žalost in jezo. Podedoval sem tako.“

Začel se je blodno smejati.

„Podedovati,“ je nadaljeval, „to je Helenina beseda. A pri meni je resnična. Pomisli, duša ver-

na, in poslušaj! Le zgražaj se ne. Moja mati, razumeš, moja mati, ki me je rodila, mi je štiriletnemu dajala žganja.“

„Jezus,“ je zastokal, „ne govori kaj takega!“

„Ali je hudo?“ se je zasmel surovo Poznik. Potem pa je bil ves bolan:

„Nič ne razumeš. Nič ne veš. Saj je ne kolnem. Zdajle bi umrl, če bi jo mogel videti, siroto, ki mi ga je dala iz ljubezni, da ne bi umrla pred menoj. Tako me umej! Da boš vedel, kako ljubi mati in ženska.“

„Ne razumem te,“ je dejal trudno Sivec. Geometer je vzdihnil:

„Morda je pa samo moja mati tako ljubila in druge ne znajo.“

Sklonil je glavo kakor v snu. Brez zveze s prejšnjim je povedal o Heleni:

„Pred nekaj dnevi je hotela po sili, da ne bi šel k Zofiji.“

„Spi pa se mu sanja,“ je vzdihnil nehote na glas učitelj. — —

Danilo se je. Petelinji klici so rastli. Nekdo v

*Piran, starodavno obmorsko mesto ob našem
Jadraniu.*

⁵³ V Prešernovem prevodu se ti verzi glasijo takole:

Petelin poje, se mi zdi,

poteka čas mi tukaj. —

V nos jutra sapa me skeli,

brž vranec se zasuka! —

To je odlomek iz nemške balade „Lenora“. Zložil jo je Bürger Gottfried August (1747–1794), prvi znameniti pesnik umetnih balad. Ta balada opisuje dogodek, kako pride vojak po svojo nevesto ter jo odpelje v svoj grob.

za smeh

Zdravnik za živčne bolezni je spraševal umobolnega po njegoveh sorodnikih.

„Ali imate brate in sestre?“

„Imam enega brata dvojčka, a njemu gre dobro,“ je odgovoril bolnik. „Vedno sem moral jaz zanj pokoro delati. U šoli sem bil jaz za njegove neumnosti kaznovan, pri vojakihi mene zaradi njegovih grehov niso pustili v mesto, po gostilnah so mene ven metali, če se ga je on nalezel. A sedaj je konec. Sedaj sem se maščeval nad njim.“

„Kako pa?“ je hotel vedeti psihiater.

„Popolnoma preprosto. Ko sem pred dvema tednoma umrl, sem dal njega pokopati.“

Starejša dama pride s papagajem v kletki k psihiatru. Ta pravi jezno:

„Tu vendar niste pri živino-zdravniku.“

„Vem,“ pojasnjuje ona, „a mogoče boste mogli pomagati mojemu možu, ki misli, da je papagaj.“

„Če veš, da ti je Tone ukradel kolo, zakaj ga ne javiš policiji?“

„Ker čakam, da mu bo namestil nove gume.“

Pri vlamu v banko so obstrelili nekega uradnika.

„Ali vas boli?“ ga vpraša zdravnik, preden pride rešilni avto.

„Pa kako,“ toži obstreljeni, „posebno, če se smejem.“

„Pomislite,“ joče gospa. „Mojega moža je povozil parni valjar in leži v mestni bolnici.“

„Grozno!“ vzklikne prijateljica. U kateri sobi pa leži?“

„Od trinajste do osemnajste sobe.“

„Gospod sodnik, svojo taščo sem vrgel z balkona nehot.“

„Ali se zavedate svoje odgovornosti? Kaj bi se lahko zgodilo, ko bi padla na kakega mimoidočega!“

„Kaj se je zgodilo potem, ko si ga prvič udaril?“

„Potem sem mu dal tretjo klofuto.“

„In drugo?“

„Tisto je dal on meni.“

„Zakaj niste vmes posegli, ko ste videli, da sta se tista dva obdelavala s stoli?“

„Ker ni bilo nobenega stola več na razpolago.“

Sodnik: „Ali ste krivi ali ne?“

Obtoženec: „Jaz ne. Kaj pa vi?“

Sodnik: „Uaš zločin je popolnoma jasen. Vendar ker ste trikrat poročeni, bomo rekli, da ste neumni.“

Vinski bratec razlaga: „Če sem žejen, pijem pivo. Če hočem biti vesel, sežem po vinu. Kadar mi je slabo, vzamem žganje. Tako na koncu pa še nikdar nisem bil, da bi pil vodo.“

Otrok sprašuje kmeta: „Po čem veste, koliko je krava stara?“

„Po rogovih.“

„Potem je vsaka krava stara dve leti.“

„Mama, Jože je časopis.“

„Nič hudega, saj je od včeraj.“

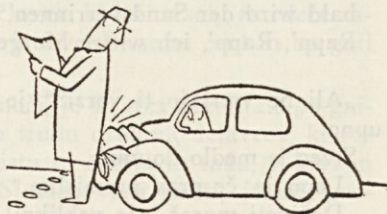
„Mama, ali bomo res šli na sprehod?“

„Res.“

„Ne pozabi vzeti s seboj bonbonov za vsak primer, če bom po poti jokala.“

„Mama, kakšna je žena s karakterjem?“

„To je žena moža, ki je brez njega.“

Učitelj: „Povej mi pet polarnih živali.“

Učenec: „Trije medvedi in dva tjulnja.“

„Kdo je v tvojem razredu najbolj inteligenten?“

„Blaž, ker dela tako idiotski obraz, da ga učitelj nikdar ne vpraša.“

„Koliko si star, Tonček?“

„Ne vem. Ko sem bil rojen, je bila moja mama stara šestindvajset let, sedaj je pa stara dvaindvajset.“

„Moja teta pravi, da sta nemi in zvočni film enaka.“

„Ali je zmešana?“

„Ne, gluha.“

„Glej, Janez, tetin telegram: ‚Ulak zamudila. Na pot grem jutri ob isti uri.‘“

„Če bo šla jutri ob isti uri na pot, bo vlak spet zamudila.“

„Fantè, ali si mi ti zalučal kamen?“

„Ali vas je zadel?“

„Ne.“

„Potem nisem bil jaz.“

„Ata, ali ti lahko preštejem lase?“

„Saj ne znaš šteti.“

„O ja, do pet že znam.“

smeh od doma

Ni vsak napreden, kdor v službi napreduje...

Osnovno šolo je najlažje dokončati na ljudski univerzi...

Občine so mačeha šolarjem in tudi šolnikom.

Učitelj bi moral biti maščevavec nad zaostalostjo, a nima materialne osnove, s katero bi mogel dokazati, da je napreden.

Od dolgotrajnega mlatenja slame se zdaj tako kadi, da ne vidi mo izhoda!

Bil je tako neumen, da se še v poboljševalnici ni pokvaril.

Pes si na kosteh zobe brusi, na mesu pa se uči mahati z repom.

Pogoj za konstruktivno diskusijo je, da imajo vsi diskutanti enaka stališča.

Z življenjem je tako kot z olimpiado: mnogi sodelujejo, a le redki zmaga.

Vidite, pred sto leti so slovenski poslanci lahko govorili v avstrijskem parlamentu po slovensko in zdaj imamo že celo slovenski dnevnik na televiziji!

Za tiste, ki so navajeni nositi zastavo, je dostikrat vseeno, kakšne barve je.

Ni res, da samo velike ribe jedo majhne. Včasih je tudi narobe, toda v takem primeru mora biti velika riba mrtva.

Življenje je tek na dolge proge, pri katerem se tekmovalci začudijo, ko pritečejo na cilj in tam najdejo zmagovavce, ki niso tekli...

Se pomnite, tovariši, da je bilo pred vojno manj gospodov, kot jih je danes...

Kadar je preveč junakov, pričnemo dvomiti v njihovo junajstvo.

Kdor dela, naj tudi odloča! Pogosto odločajo tisti, ki delajo — škodo.

Nekateri funkcionarji so se ločili od delavskega razreda. Mogoče zato, ker nič ne delajo.

Pri nas sta se družbena teorija in praksa tako močno razvili, da sta si v nasprotju...

S pendrekom se da veliko bolj učinkovito žugati kot s prstom.

Investicije so bile njihove — posledice so naše...

Trije slepci ne vidijo več od enega.

Politični barometri vedno napovedujejo lepo sončno vreme.

„Ti, jaz si brezposelnosti v socialistični državi nikakor ne morem predstavljati.“

„Čemu bi si jo pa predstavljal? Saj jo lahko vidiš!“

Spominska znamka ob zvišanju poštnih pristojbin

„Zalosten sem, ker nisem jajce: jajca barvajo samo za Veliko noč, upokojenca za vse leto.“

Ni tako nepošten, da bi imel vse, kar bi rad.

Razlika med dvigalom in človekom? Pokrvarjen človek se še vedno lahko vzpne navzgor, dvigalo pa ne.

„Ali ti verjameš v gospodarske čudeže?“

„Jasno, kaj nam pa drugega še ostane?!“

„Si bral, da je naša občinska skupščina na včerajšnjem zasedanju znižala občinske upravne takse za potne liste in zvišala cene kruha?“

„Vidiš, zdaj boš pa lahko šel s potnim listom s trebuhom za kruhom.“

V glavi nič — v rokah bič.

Ker stroji niso tako neumni, da bi postali ljudje, so se morali ljudje odločiti, da bodo postali stroji.

Pri založbi Borec je izšla knjiga: Čez dvajset let bo vse drugače, ki je poprej prejela tudi Kajuhovo nagrado.

Kritika avtorju menda ne bo očitala nejasnosti v naslovu? Vse pa tudi ne bo drugače. Nekateri..., pa pustimo to.

Po Pavlihi

U vinu je prav toliko čiste resnice kot čistega alkohola.

Žalostno je, da največkrat osli poberejo levje deleže.

Težko je satire pisati, a še težje jih je podpisati.

Abortus je honorarni zaslužek marsikaterega mazača z diplomo ali brez nje.

Cowboy je kravji pastir, ki nastopa v filmih divjega Zapada in na ljubljanski promenadi.

Tisti, ki ne verjamejo v paradiž na onem svetu, si ga skušajo ustvariti že na tem svetu.

Kdor ima vrtoglavo, naj se ne vzpenja na visoke položaje!

Ko je priplezal na vrh, je sedel na njem že nekdo drug, ki je imel boljše na(z)vezo.

Z vrha je imel čudovit razgled na vse podrejene.

Imel je zastarelo tehniko plezanja. Šele, ko je pričel drugim zabijati kline, je prišel visoko.

Žarko Petan

trgu pri prvih hišah je zabijal s kladivom, Sivec se je premražen zdramil in uganil:

„Tinetu zbijajo rakev. Pa šele zdaj, dve uri pred pogrebom!“

Bridko je pristavil:

„Ta Viduč! Pijan je zaspal sinoči nad delom.“ Tokrat se je dvignil Poznik.

„Pojdiva k Tinetu!“ je rekel trezno. „Potem pojdem jaz domov.“

Stopila sta v hišo. Na peči je zajokala Jamčevka. Poznik se je rahlo zibal. Stopil je mrliču k vzglavju in mrmral polglasno:

„Lahko noč, Tine! Med pogrebci me ne bo. Tebi in meni, mari nama, kaj ljudje počenjajo. Naj pa rečejo, da sem brez srca. Ti že veš, Tine, kako. Lahko noč.“

Stopil je s Sivec iz hiše. V motni zori je ležal laz pred njima, pokošen, kakor obrit. Beli cvetovi, ki se ne osujejo, nego gnijejo brez sadu, kakor človek, ki je bil mlad in je živel in se ni osul in bo gnil v jesenski vlagi.

Poznik se je opotekel. Hripavo je rekel:

„Duša verna! Če bodo Koširjevi po meni vprašali, jim povej po pravici, da sem bil pijan in da sem šel spat.“

Sivec je sklonil glavo. Oči so se mu solzile. Ostri jutranji zrak in bedenje sta mu jih bila razvnela do bolečine.

V trgu je zazvonilo jutro...

Nekaj ur pozneje so Tineta pokopali. Veliko je imel družic in najbolj tihi in žalostni sta bili Koširjevi: Helena in Slavica...

Prešernovo veselico pa so odložili in pozneje pozabili nanjo...

Slavica je obiskala nekega dne Poznika v njegovi uradni sobi. Potrkala je, odprla in vprašala veselo:

„Jeli smem, pobratim?“

„Draga in mila si mi kot sonce,“ ji je stopil geometer naproti in ji stisnil mehko in krvnato ročico.

„Z veselico torej ne bo nič,“ je rekla, „ti nočeš peti.“

„Kaj hočem,“ je odvrnil, „glas mi je postal hrpav.“

Deklica je vzdihnila:

„Dolčas gre v deželo.“

„Jesen in deževje,“ je dodal.

Sklonila se je nad njegove mape in občudovala ostrost črt in imena parcel: Na trati, Pod Sevnikom, Na mirišču, V cvetju, Pod peklom. Smejala se je:

„France, v peklo me vzemi s seboj, kadar boš imel tam opraviti.“

„Lep hudiček bi bila, prav res,“ se je nasmehnil.

„Veš kaj,“ je vzkliknila, „ampak to najino pobratimstvo in posestrimstvo — pravzaprav, to nič ni. Kaj pa si še storil velikega zame? Nobenega viteštva, samo tikanje! To je malo.“

„Kaj hočeš, da storim,“ se je smehljaj, „roparskih vitezov ni, da bi te ugrabili in bi te jim otel iz rok. V krvavca tudi ne veruješ več, da bi šel in ga zlasal.“

„France,“ je vzkliknila, „pa prav nocoj sem sanjala o njem. Čakaj, ti povem, kako je bilo. A smejati se ne smeš. Glej, zdelo se mi je, da sem pajek in da predem iz glave pajčevino. Pa pomisli! Prav pod most v tisto globočino sem visela. Z rokama sem se oprijela nad glavo. A bolj ko sem hotela po niti gor, bolj sem drsela nizdol. In doli je ležal in se krohotal ... — Ugani!“

„Ne morem.“

„Krvavec,“ je povedala z medlim nasmehom in pristavila: „Pa mlinarju Janetu je bil podoben.“

„Čudne sanje,“ se je nasmehnil geometer, „sestrica pajkulja.“

„Sanje pač,“ je vzkliknila deklina veselo. „Glava me je bolela, ker sem zvečer preveč medu lizala —“

„Med je dober za prebavo,“ je pripomnil geometer vedro.

„Molči,“ je vzkliknila, „kaj med, ampak to, da sem sanjala o mlinarju. Saj ne veš, kaj sem doživela z njim.“

Poznik se je zresnil:

„Ti, boj se pijanega norca!“

„Saj sem se ga malo,“ je odgovorila in povedala zgodbo s štolo in Feliksom.

Nosnice so zadrhtele geometru, ko je poslušal. Ko je dogovorila, je ponovil:

„Pazi se ga! Ta človek je nevaren. Sploh ne vem, čemu ga tvoj papa trpi v mlinu!“

Narodne noše na binkoštnem srečanju Slovencev 1968 v Wernau-u v Nemčiji. (Foto Anton Koren, Bad Homburg)

„O,“ je odgovorila lahkotno, „zato, ker je naš. Preden je bil naš papa gospodar pri nas, je bil Jane že v mlinu. Veš kaj,“ je nato zardela, „meni se zdi, pa ne bodi hud, zdi se mi, da je malce tistim iz Feličevega rodu v sorodu... Ali zdaj razumeš?“

„Srčkan otrok si,“ se je nasmehnil geometer. „Kako si lepo zardela.“

„Saj,“ je vzkliknila otroško nejevoljno deklica.

„Taka nisem, kakor ti, ki znaš kvantati.“

„Da znam? Ali si me že slišala?“

„Pravijo,“ je dejala. „Saj te menda zato Helena ne mara.“

Nemirno mu je pogledala v oči, ali ni zinila preveč. Pa je videla: ozrl se je v stran in ga ji je bilo žal. Skočila je živo k njemu in mu ovila roke okrog vratu:

„Ali si hud! Ne bodi no! Med nama ni skrivnosti. Saj si mi pobratim. Prav seveda ni, da sem ti postala posestrima. Zdaj bi me ne mogel vzeti za ženo.“

„Norček sladki,“ se je uvedril Poznik.

„Pa ti maraš samo Heleno,“ je dejala deklica otroško veselo.

„Mir daj,“ se je smejal, „saj si še vsa mlečna.“

„Kvantač!“ je vzkliknila; „le čakaj, nemarnež! Še za menoj boš hodil in prosil: Slavica, pomagaj! Topim se od ljubezni, pa moja kraljica je neusmiljena.“

„Pri moji veri,“ se je zasmejal glasno. „To se ne bo zgodilo, grem pa že rajši krvavcu glavo čehljat.“

„Prav res,“ je vzkliknila deklica, „lahko bi pokazal, da si mož in ne kak škorenjček, to se pravi, gospod Sivec, ki obožuje Glorioso. In da ti povem, kdo je to. Poglej me, jaz sem.“

Poznik se je začel trepljati po stegnih.

„Ta je podobna tebi in Sivcu. Krasni ljudje. Srček! Glej, zunaj je začelo rositi. Ampak koliko si mi ti sonca zanesla nad mape! Slavček, bratec, brez poljubčka te ne izpustim —“

„Heleni te bom zatožila,“ je vzkliknila deklica in prhnila iz sobe.

V uradni hiši so odpirali uradniki začudeno vrata iz svojih sob in pogledovali na hodnik, koder je zbežala Slavica z veselo pesmijo na ustnicah:

„Kaj maramo mi,
k' smo fantje mladi...“

Geometer Poznik pa se je zagledal zamišljeno skozi okno na Koširjev vrt in laz doli proti vodi in do mlina v mokri, opolzki ilovici. Od mlina gori je suvala blodna pesem. Poznik je doumel le eno besedo:

„Mežnarčeva!“

Tam je košček sveta, ki mu imena dovolj ljubega ne vem. Tam so tesne doline. Pobočja hribov so strma, da bolijo; z južne v severno, z vzhodne v zapadno stran, sama vase, kakor lijak. Strašni in okameneli slapovi, onemeli v večni grozi dni, ki je bilo v davni jezero. Jezero je odteklo, toda vode niso usahnile. Tam so neskončno bogate vode, vrelci in rose. Strašne so pomladne in jesenske povodnji. Vsako leto hočejo človeških žrtev...

Do mraku je rosilo tiho in rahlo. Ob noč pa so se razvezali oblaki v pljuskajoče nalive. Bilo je skrajno južno in v planinah še ni snežilo. Iz zamolklo tihih kotanj in globeli se je oglasilo proti trem zjutraj glasno, hrupno. Tesna struga je zakipela: mogočna cev, ki vanjo sili strašna moč glinaste vode. Povodenj je zalila breg, pokrila malin, prišla ob stenah in tolkla divja, razuzdana, strašno nečista v svoji blodnosti, kakor žival, ki kriči po krvi in žrtvi. Ali bo vzela otroka? Izpodnesla dekletu noge? Podrla moža, ki je stopil na breg, da bi lovil drva, ki jih je odplaknil hudournik kdove kje?

Ob treh zjutraj so zaslišali revnejši tržani šume-nje voda. Ob štirih so vstajali, nasajali železne kljuge na dolge mecesnove drogove in se odpravili k vodi drva loviti. To je tako: Ob vodo se postavi in gledaš. Ko prinese voda mimo čok, panj ali hlod, dvigne drog z železno kljuko, lenir imenovan, suneš in vlečeš. Žene in dekleta so se podpasale in grabijo drobilj iz vode, kakor da je seno. Otroci ga spravljajo više v breg. Tako gre ves dan. Najsrečnejši je prvi sunek vodâ. In nato rumena voda je tedaj vsa črna od dračja in vej. Potem voda raste. Dokler raste, ne hodi vstran. Ko pa začne padati in „kalati“, se bo učistila drva in drobilja. Zgodilo se je, da so potegnili jerbašček s kruhom in sirom in deklisko ruto. Zgodilo se je, da so potegnili gorske vlake z butaro lesa. Zgodilo se je celo, da so rešili iz vode kurnik s petelinom. Ko so ga privlekli na breg, je skočil petelin na trato, se otresel in zakukurikal. A temu je že davno. Pozabili pa niso ljudje in še o pogrebu so rekli:

„Tine Jamec! Škoda te! Zakaj si šel v šole! Glej, drva bo povodenj še nosila. Ti pa ne boš nobene-ga petelina več potegnil iz vode...“

*

Geometer Poznik je stopil k oknu v svoji uradni sobi in pogledal dol čez Koširjev vrt in laz. Visoko iz struge je bila vzrastla voda v breg. Nekaj vrb je trepetalo iz umazane, belkaste povodnji, ki je vrela v motnih vrtincih in mehurjih. Mrzel sever je dahnil geometru v obličje, ko je odprl okno. Kamorkoli je pogledal geometer, je videl bele in rjave pasove, lijoče z bregov v dolino, sto glasov je šumelo, sama voda, sama voda. Rahlo so se

(Dalje na 35. strani)

*

Slovenci po Evropi

Avstrija

TIROLSKA IN PREDARLSKA

V preteklih mesecih po Veliki noči je bilo naše življenje prav razgibano in pestro. Bregenz, Dornbirn, Rankweil, Bludenz in Absam, to so bili kraji naših velikih skupnih prireditev, kjer se je razlegala slovenska, posavska, dalmatinska, šumadijska in makedonska pesem. Na vseh teh sestankih so vzbujale posebno pozornost in priznanje dekleta v naših narodnih nošah, ki so pod vodstvom neumorne Pepce Slapnik naštudirale in izvajale simbo-

lične vaje in ples ob pesmi „Navzgor se širi rožmarin, navzdol se nagelj vije...“ Radosti in priznanja je bilo toliko tudi pri domačinih, da je ta skupina še večkrat nastopila pri prireditvah avstrijskih organizacij, skavtov in pevskih društev. Priznanje in uspeh naj bo plačilo za trud in pobuda za nadaljnje skupno delo!

Naše letošnje majniško romanje 12. maja k Mariji v Absam na Tirolskem je privabilo okrog 160 rojakov iz Predarlške, da so v treh avtobusih prihiteli na Tirolsko. V Innsbrucku smo pozdravili škofa dr. Pavla Ruscha, mu zapeli nekaj naših narodnih in verskih pesmi in mu izročili darove: slovenski misal, hrvatsko sveto pismo in zelenko pristne bosanske slivovice. V odgovoru in zahvali nas je škof Rusch opozarjal, da lahko tudi v tujini najdemo košček doma in domovine pri Bogu, Cerkvi in duhovnikih. Je to čas preskušnje, da v dobrem vztrajamo, se v veri poglobimo in utrdimo, da bomo ob vrnitvi v domovino v veri potrjevali svoje brate in sestre.

Tudi pri telovski procesiji smo nastopili kot samostojna skupina, naše evharistične in Marijine pesmi so se razlegale po innsbruških ulicah.

Slovenci imamo redno službo božjo v sledečem redu:

Innsbruck-Schulkapelle vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri.

Rankweil in Götzis vsako drugo nedeljo v mesecu. Bregenz in Bludenz vsako tretjo nedeljo v mesecu. Sedaj, ko bodo rojaki spet prišli z letnega dopusta nazaj, pričakujemo še številnejšo udeležbo, saj našo službo božjo povzdiguje lepo ubrano in izbrano petje pod vodstvom naših organistov Lojzeta Lovrenčiča in Jožeta Horvata. Ker bo Predarlška še letos v oktobru ali novembru postala samostojna škofija, trdno upamo, da se bo tudi vprašanje našega dušnega pastirstva in naših dušnih pastirjev boljše rešilo in uredilo.

GORNJA AVSTRIJA

Linz. — V maju smo imeli lepo materinsko proslavo. Otroci so deklamirali in peli v veselje svojim mamicam. Pa tudi odrasli so pomagali z recitacijami in petjem. Po programu je bila vesela zabava,

Po telovski procesiji pred oltarjem na mestnem trgu v Innsbrucku

ki se je zavlekla precej čez polnoč. Okoli dvesto rojakov se nas je zbralo k prireditvi.

V juniju smo poromali v Altötting, nekaj s posebnim avtobusom, nekateri pa z osebnimi avtomobili. Tam so se srečali z rojaki iz Bavarske in Salzburške. Dobro smo se počutili pri Mariji. Po litanijah smo dali duška notranjemu veselju s prepevanjem naših narodnih pesmi.

Zadnjo nedeljo v juliju smo imeli ponovitev nove maše g. Rudija Ficka, ki je doma iz Vidoncev na Goričkem v Prekmurju. Novomašnik ima tu v Asteni dve sestri in je prej kot bogoslovec nekajkrat prišel delat na Gornje Avstrijsko. Vsi smo bili zadovoljni ob lepem slavlju.

Drugo nedeljo v avgustu nas je obiskal vrhovni direktor slovenskih izseljenskih duhovnikov, mons. Kunstelj. Maševal in pridigal nam je in nas spodbujal k zvestobi do Boga in Cerkve. Za obisk smo mu prav hvaležni.

Hörsching. — Letos nas je tretjino manj kot lani. Že od aprila se spet zbiramo enkrat na mesec k slovenski službi božji. Naš župnik pravi, da je kar zadovoljen z nami, ker pridno sodelujemo pri bogoslužju. Tudi k zakramentom radi gremo.

Izseljenski duhovnik iz Linza se lepo zahvaljuje rojakom za izkazano ljubezen ob njegovem srebrnomašniškem jubileju, še prav posebej vsem pevcem, ki so ga iznenadili s podoknico na večer prej.

SALZBURŠKA

Salzburg. — Še vedno se zbiramo k slovenski službi božji vsako tretjo nedeljo v mesecu. Za gospodinje je enajsta ura res malo nerodna, a enkrat na mesec se že potrpi, če je kosilo malo kasneje. Saj mora tudi duhovnik marsikaj žrtvovati, da pride do nas. Posebno lepo je bilo v juniju, ko nam je sestra uršulinka na koru igrala na orgle. Kar bolj s pogumom smo zapeli. Žal je že odšla proč. Tudi iz Salzburga nas je bilo nekaj na romanju v Altöttingu.

Tenneck. — Maja smo imeli mašo na prostem nad Werfenom. Po maši smo pa zunaj pekli čevapčice in zraven pili pivo. Prav dobre volje smo bili, le malo hladno je bilo.

V juniju smo po maši peli v pevski sobi narodne pesmi. V juliju smo imeli mašo v Schwarzachu. Na-

Naše narodne noše in naši duhovniki pri škofu Ruschu v Innsbrucku.

vadno pridejo dekleta in nekaj delavcev iz Schwarzača v Tenneck. Pa smo se dogovorili, da jim bomo enkrat obisk vrnili. Po maši smo se zbrali v lepi dvorani, ki so nam jo usmiljenke dale na razpolago. Spet smo prepevali, da smo imeli občutek, kakor da bi bili doma.

Hallein. — Tudi v Halleinu je precej Slovencev, zato smo se dogovorili, da se bomo zbirali četrto nedeljo v mesecu k slovenski službi božji. Sv. maša je v pokopališki cerkvi ob štirih popoldne. Po maši smo se doslej zbirali v kaki gostilni, da smo se malo pogovorili in seveda tudi zapeli. Obeta se nam pa, da bomo dobili malo dvorano, kjer bomo povsem nemoteni. Udeležba rojakov pri maši je kar lepa, prav tako tudi sodelovanje.

Belgija

LIEGE-LIMBURG

Tretjo nedeljo v maju je društvo „Slomšek“ iz Eisdena priredilo mladinsko proslavo z materinskim dnevom. Naša mladina, ki obiskuje slovensko šolo v Eisdeni in Zwartbergu, je nastopila s priložnostno igrico, zbornimi deklamacijami, venčkom narodnih pesmi in narodnim plesom. Nekatere pesmi posameznikov ali skupine je mladi Cvrtletov Polde posrečeno spremljal na harmoniki. Ga. Lizi Bonk je z deklicami pripravila lep narodni ples. Otroci so materam v znak hvaležnosti izročili cvetlice, vsi navzoči pa so bili pogoščeni s čajem in prigrizkom. Nastop mladine je ganil in navdušil vse, posebno pa naše drage mamice.

Po tem mladinskem programu se je na odru nepričakovano pojavil Slomškov moški zbor, ki je krepko zapel zdravico v pozdrav krajevemu izseljenskem duhovniku ob njegovi 50-letnici. Pevovodja je duhovniku v imenu zbora s kratkim nagovorom

Slovenci iz Alzacije se zbiramo k maši v tejle Marijini kapelici.

poklonil spominsko darilo, v imenu društva „Slomšek“ pa je govoril predsednik g. Stanko Revinšek in slavljenцу izročil dar „Slomškove“ skupnosti.

Toplo nas je presenetil ukrajinski mešani zbor v narodnih nošah, ki je tudi hotel s pesmijo proslaviti jubilej našega duhovnika. Zapel je več Marijinih in narodnih pesmi. Njihove otožne, a mogočne melodije vedno globoko odjeknejo v slovenskih srcih. V imenu Ukrajincev je slavljenca pozdravil g. Hajdemacha ter mu izročil spominsko darilo.

Slavljenec se je „Slomšku“, pevcem, mladini in bratom Ukrajincem zahvalil za pozornost in naklonjenost, omenil je nekaj spominov iz več kot 20-letnega delovanja na tem področju in se priporočil za sodelovanje tudi v prihodnosti.

Prvo nedeljo v juniju je „Slovenska skupnost“ v Genku priredila materinsko proslavo, združeno z mladinskim dnevom. Slovesnost se je začela s popoldansko mašo, pri kateri je prepevala naša mladina. V dvorani so naši mladi junaki in junakinje nastopili s približno istim programom: priložnostni-igrice, zbornimi deklamacijami in narodnimi pesmimi. Lepo so se pokazali in bili deležni živahnega odobravanja. Pri programu so sodelovali kar štirje mladi harmonikarji: Knezov Jože, Pelikanov Robert, njegov italijanski prijatelj Giorgio ter Cvrletov Polde. Občudovali smo spretnost naših mladih godbenikov. Ustvarili so odlično razpoloženje. Iskrena zahvala vsem!

G. Bernard Žabot je v imenu skupnosti čestital duhovniku k jubileju ter mu izročil lepo darilo.

† *Elizabeta Kerpač*: Konec majnika je nepričakovano prišla vest o smrti ge. Elizabete Kerpač. Nekaj dni prej je še prisostvovala naši mladinski proslavi, katero je pomagala pripraviti tudi njena hčerka ga. Lizi, in se je veselila njenega uspeha. Na Vnebohod je bila z nami na božji poti v Banneux in ves majnik se je redno udeleževala slovenskih šmarnic. Vedno je bila s svojim možem g. Francem močna opora vsega dobrega in koristnega med Slovenci v Eisdenu. Slovenski duhovnik je vsa leta imel v njeni hiši gostoljubno zatočišče. Zato je njena nepričakovana smrt tako močno odjeknila v slovenski skupnosti in pri vseh, ki so jo poznali.

Da počastimo spomin tako zavedne katoliške žene in naše zveste sodelavke, smo imeli šmarnično po-

božnost ob njenem mrtvaškem odru. Želeli smo, da bi bila njena zadnja zemeljska pot na Marijin praznik zadnjega majnika, posebno slovesna. Ker na delavnik ni bilo mogoče zbrati našega moškega zbora, smo poklicali na pomoč ženske glasove in naša žalostinka ob odprtem grobu drage pokojnice je vsem globoko segla v srce. Ko so krsto spuščali v grob, so pevci peli „O srečni dom nad zvezdami, kjer bivajo vsi blaženi!“ Množica je nemo poslušala tolažilne besede pesmi, ki se sicer poje na praznik Vseh svetnikov.

Gospodu Francu Kerpaču in družini izrekamo krščansko sožalje ob smrti dobre žene in matere. Misel na njen svetli zgled naj še vnaprej dviga naša srca!

Gospod Kerpač in družina se članom društva „Slomšek“ in vsem rojakom toplo zahvalujeta za izraze spoštovanja in sočutja ob slovesu drage pokojnice.

V družini Kravanja-Vulč v Micheroux se je 20. 4. 1968 naselila žalost. *Umrli* je skrbni oče Anton, star šele 51 let. Bil je izredno priden delavec, skrben in ljubeč mož in oče, dober kristjan. Za letošnjo Veliko noč ni mogel v cerkev, zato je duhovnika poklical na dom in tam prejel zakramente. Rojaki iz okolice Bovca in številni prijatelji so ga spremljali na zadnji poti. Naj počiva v miru! Užaloščeni vdovi ge. Mariji in sinovoma izrekamo krščansko sožalje.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Letošnje slovensko romanje smo imeli k Lurški Materi božji v Quaregnon v nedeljo, 7. julija. Prišli so rojaki iz Bruslja, Charleroi in okolice in seveda v velikem številu tudi rojaki in rojakinje iz Borinage. Ob 15. uri smo imeli v cerkvi peto slovensko sveto mašo, med katero je zelo lepo prepeval pevski zbor sv. Cecilije iz Charleroi. Ob 16. uri smo prenesli Najsvetejše iz cerkve k lurški votlini, kjer smo opravili pete litanije Matere božje z odpevi. Zaključili smo z blagoslovom z Najsvetejšim in zaključno pesmijo „Marija, skoz' življenje“. Res lep dan smo imeli, tudi sončen, kar je v Belgiji bolj redko.

Zabeležiti moramo dve poroki: 4. julija se je v župni cerkvi sv. Martina v Thulin poročil g. Marko Burnik iz Elouges z domačinko gdč. Lecomte Gisele. V Quiévrain, tudi v župni cerkvi sv. Martina, se je pa 13. julija poročila gdč. Lucija Rupnik z do-

Naši pokojni: g. Anton Kravanja iz Micherouxa (Belgija), ga. Elizabeta Kerpač iz Eisdenu (Belgija), gospa Babič iz La Machine (Francija), g. Jožef Vidovič iz Offenbacha (Nemčija).

mačinom g. Michel Bernier. Obema novima družinama naše čestitke in mnogo božjega blagoslova v novem življenju.

Naknadno sporočamo, da se je v družini g. Louis Komac-Blondiau v Cuesmes rodil sinček in sicer 24. avgusta lani; pri krstu je sprejel ime Vadim-Allen. Čestitamo!

Žal moramo objaviti znova več smrti: Poročali smo že, da je 5. maja umrla ga. Antonija Plešnik-Vek iz Dampremy. Pokopali smo jo 8. maja ob veliki udeležbi rojakov in rojakinj. Pokojnica se je rodila leta 1903 v Golavaluki (Slovenija). Zapušča dva sina, Martina in Franca. Njima in njunima družinama naše iskreno sožalje. Naj počiva v miru, saj je lepo zaspala v Bogu!

Nepričakovano je umrla ga. Marija Berlot iz Hautrage dne 21. junija. Kaj več o njej prihodnjic.

31. julija zjutraj je zatisnil trudne oči upokojeni rudar g. Albin Ruš iz Charleroi. Dalj časa je že bolehal na rudarski boleznin in vso pohvalo zaslužil njegova žena ga. Danila, ki mu je ves čas ljubeznivo stregla. Z veliko pobožnostjo je sprejel svete zakramente in lepo pripravljen stopil pred božjega Sodnika. Pokojni se je rodil leta 1905 v Vipavi in je 21 let delal v rudniku. Užival je pokoj dokaj dolgo: 17 let. Ob lepi udeležbi rojakov in rojakinj smo ga položili k večnemu počitku 3. avgusta. Pokojnega je odlikovala ljubezen do družine in vsega slovenskega. Čeprav zelo bolan se je še udeležil letošnje „slovenske prireditve“ v Gilly. Ohranimo ga v lepem spominu! Ženi gospe Danili in sinu Danilu kakor tudi ostalim sorodnikom izrekamo naše iskreno sožalje. Naj počiva v miru!

Osebnostna novica: Gdč. Terezija Čar iz Boussu je končala z odličnim uspehom zadnje izpite in postala diplomirana interprete (tolmačica) za angleški in ruski jezik. Obiskovala je Institut Libre Marie Haps v Bruslju. Čestitamo k lepemu uspehu!

Francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo od 1. septembra dalje zopet ob petih popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sévres, Paris 60, métro Sévres-Babylone.

Ob novomašniškem slavlju v Parizu.

Slovenska pisarna (7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 150, métro: Charles-Michels, telefon 250-89-93) je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

Iz življenja slovenske skupnosti v Parizu:

V nedeljo, 12. maja, so Slovenci iz Pariza in bližnje ter daljne okolice skoraj napolnili veliko jezuitsko cerkev, kjer je daroval svojo prvo mašo naš novomašnik Tone Stres. Lepa slovesnost, kakršne nimamo pogosto, bo ostala vsem v najlepšem spominu. Vsi smo goreče molili, da bi Slovincem doma kakor v tujini nikdar ne manjkalo svetih domačih duhovnikov. — Majski in junijski dogodki, ko je stala Francija na robu revolucije, so prinesli globoko zaskrbljenost med vse naše ljudi, posebno še med naše številne rojake, ki delajo v avtomobilskih tovarnah, kjer je stavka trajala najdalje, kar so vsi bridko občutili pri plači. Medsebojna povezanost in pomoč se je pa v teh dneh med nami še bolj utrdila. — V nedeljo, 9. junija, so pristopili k prve-mu svetemu obhajilu Zdenko in Nevenka Pavlin, Jožko Boštjančič in Darijo Perenič. Isto nedeljo smo zaključili slovensko nedeljsko šolo, ki sta jo s požrtvovalnostjo vodili gdč. Nuša in sestra Cecilija. — Telovsko procesijo smo ob lepi udeležbi opravili v jezuitski cerkvi. Mimogrede omenimo: če bo redna udeležba pri nedeljski maši rastla, bomo tudi Slovenci v Parizu v doglednem času dobili primer-no cerkev za naše bogoslužje.

Po novi maši pred cerkvijo v La Machine.

Iz farne kronike:

Poročili so se: Gabrijel Okroglič kot zadnji iz štiri-pesne Okrogličeve družine, doma iz Kala nad Kanalom, ki je pripeljal pred oltar Klotildo Lipičar, doma iz istega kraja; Ivan Šenkinc iz Mereč in Terezija Balazič iz Dolnje Bistrice; Janez Rus iz Ljubljane in Magdalena Vida Lojk iz Črnič na Primorskem; Marjan Kuret iz Ljubljane, ki bo sedaj predal vodstvo kuhinje svoji ženi Matildi Pucko iz Velike Polane; Jože Škrlič iz Jablanc pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah se je pa poročil v Brezoles (Eure-et-Loir) s Christino Durajczyk. Vsem novoporočencem čestitamo in jim želimo vse najboljše na življenjski zakonski poti.

Krščeni so bili: Ollivier Alojzij Bakan, sin Alojzija Bakan in Michèle Macon; Klotilda Matjašec, hči Elizabete Matjašec in Jacques Tosi; Aleksander Milenković, sin Gavril Milenković in Danijele Plevnik.

Sestanek staršev — Vsi starši, ki imajo otroke za šolo in za veronauk, so prijazno vabljeni na sestanek, ki bo v nedeljo, 29. septembra, ob pol štirih popoldne v naši kapeli. Sestanek je važen, da se bomo domenili o skupnem delu za otroke v bodočem delovnem letu. Samo iz skupnega dela in iz skupnih žrtev bodo rastle lepi sadovi.

MELUN

V družini Cvar so na binkoštno nedeljo krstili hčerko, katere se toliko veseli Božena kakor seveda tudi starši.

LOIRET

V Bazoches sta se poročila Jean-Francois Litrop in Arlette Pelletier, Simone Matko in Venčeslav Horvat iz Odrancev pa v St. Jean-de-Braye, kjer so Slovenci pri njeni poroki pod vodstvom g. Makovca krepko zapeli.

Sveta maša za Slovence bo v nedeljo, 22. septembra, ob desetih v Chilleurs-aux-Bois. (Tokrat smo tiskarskega škrapa zaprli, da ne bo mogel napraviti kake zgage!)

LA MACHINE

19. maja smo Lamašinčani in Slovenci iz Nievre prvič, odkar smo v Franciji, imeli v svoji sredini slovenskega novomašnika g. Toneta Stresa, zato smo se pa tudi polnoštevilno udeležili njegove nove maše, kamor so prišli še nekateri iz Lyona.

15. avgusta je zapustil župnijo La Machine dolgoletni francoski župnik, častni kanonik Boulizon, kateremu se za njegovo skrb in dobrohotno razumevanje zahvaljujemo njegovi slovenski farani.

Po dolgem trpljenju in bolezni nas je 21. aprila zapustila gospa Babič v svojem sedemdesetem letu. Pokojna je bila doma iz Štajerske, v Francijo je prišla leta 1926. Naj počiva v miru, njenim domačim pa izrekamo svoje sožalje, kakor tudi gospé Mariji Levstek iz Decize, ki je v domovini v Paki

Slike od zgoraj navzdol: Prvoobhajanci iz Pariza s starši. — S svatbe Gabrijela Okroglič in Klotilde Lipičar (Pariz). — Mladoporočencema Ivanu Šenkinc in Tereziji Balazič kakor tudi Evghenu Fabčič se kar smeji, ko po poroki podpisujejo uradno knjigo (Pariz). — Ti so najbolj pridno obiskovali slovensko nedeljsko šolo v Parizu.

pri Trgu ob Kolpi izgubila svojo mater Marijo Velič, staro 70 let.

ALLIER

V domovini (v Trnju) sta gospé Kiselakova iz Marcillat in Mesaričeva iz Huriel izgubili svojo mater Uršulo Kustec, Horvat Matjaž iz Ronnet pa svojega očeta. Vsem naše sožalje!

MORESTEL (Isere)

V družini Jožka in Cilke Gjura je bil krščen Emanuel, ki je prinesel novo veselje staršem ter bratoma in sestrici.

OB LUKSEMBURGU

Aumetz: 2. junija je bil krščen v tukajšnji župnijski cerkvi Vincencij Pišlar, sin Andreja in Frančiške Drobne. Za botra sta bila Tone in Marica Pišlar. Zelimu zdravja in rasti, telesne in duhovne.

Alrange: Vse rojake, ki prihajajo k slovenski maši v kapelo sv. Antona v Alrange, vljudno obveščamo, da bo slovenska maša v mesecu septembru ne na tretjo nedeljo, ampak na četrto.

Vendresse: Na binkoštni ponedeljek se je poročil Ile Dukič z Annie Warnessot. Naše čestitke!

ALZACIJA

Slovenci v Alzaški, vedite, da bo slovenski duhovnik prišel k vam maševat zopet tretjo nedeljo v septembru. Maša bo v kapelici Notre Dame du Chene kot zadnjič in sicer ob 3. uri popoldne. To oznanilo boste lahko brali tudi v vaših časopisih. Povabite tudi prijatelje in znance!

Nemčija

1200 Slovencev na binkoštnem srečanju v Wernauu

Na binkoštno nedeljo so se Slovenci iz Nemčije zbrali v mestu Wernauu, 25 km jugovzhodno od Stuttgarta, na binkoštno srečanje z versko, kulturno in zabavno prireditvijo. Srečanja se je udeležilo 1200 naših ljudi z vseh koncev Nemčije. Tolikšne udeležbe ni nihče pričakoval. Doslej je v vsej zgodovini slovenskih izseljencev v Nemčiji to število rekordno. Celotno vzdušje prireditve je bilo tako pristno domače, da si je bilo težko misliti, da se vse to ne dogaja nekje v Sloveniji. Udeleženci so bili s srečanjem nadvse zadovoljni.

Dopoldansko nebo ni obetalo bogve česa. Kljub temu so se že precej pred mašo začeli zbirati v prijazno mestece naši rojaki: večina z lastnimi avtomobili, drugi z avtobusi, nekateri z vlaki. Velika slovenska zastava z zvonika župne cerkve sv. Erazma in druga s poslopja, v kateri je mestna dvorana, sta pozdravljali prihajajoče.

Nekaj pred mašo so se med zbirajočimi pojavile narodne noše. Žene in dekleta so jemale iz cekarjev slovenske zastavice in jih jele pripenjati udeležencem na prsi.

Napis „Mati, domovina, Bog“ med slovensko in papeško zastavo — na odru v Wernauu v Nemčiji ob binkoštnem srečanju 1968. (Foto Anton Koren, Bad Homburg).

Veliki zvon je povabil k maši in prostorna cerkev se je napolnila z 800 slovenskimi verniki. Ko so pristopili k oltarju trije slovenski dušni pastirji, je mogočno zadonela vstopna pesem. Glavni celebrant dr. Janez Zdešar je po evangeliju govoril o ljubezni do vsega slovenskega, zlasti jezika, pa obenem o spoštovanju do tujega. Dvakrat je med mašo pel oktet koroških akademikov iz Gradca, sicer pa je pela vsa cerkev. Slovesnost je dobila svoj romarski pridih pri petih litanijah. Sledil je blagoslov izseljenske zastave, na kateri so bile vtkane besede: Bogu otroci, narodu sinovi, nikomur hlapci. Prelep je bil prizor, ko so se zbrale ob zastavi pred oltarjem narodne noše in ko je vsa cerkev pela zahvalno pesem.

Popoldne so se oblaki razmaknili, tako da je binkoštno srečanje dobilo tudi vesel zunanji okvir. Popoldanski del bi se moral začeti ob treh v veliki dvorani, pa je bilo zaradi množice ljudi, ki so prihajali v dvorano, treba začeti precej bolj pozno. Takoj ob vhodu v lopo ob dvorani je bila urejena razstava slovenskega izseljenskega tiska. Dve stojke polici sta bili polni brošur, revij, časopisov in knjig, ki so izšle ali ki izhajajo v tujini. Na mizi so bili na razpolago brezplačni izvodi nekaterih publikacij. V taki zbirki je bilo mogoče zaslutiti, kako močno je življenje slovenskih ljudi v tujini.

Oder v dvorani je bil okusno urejen: na temnih, v križe zbitih latah so se odražale bele črke besed: Mati, domovina, Bog. Rdeče rože so dajale osrednjemu rekvizitu optimističen pridih.

Navzoče je pozdravila žena v narodni noši, potem pa župnik Turk, ki je vodil popoldansko prireditev. Za glasbeno povezavo je skrbel „Veseli trio“.

Pravi umetniški užitek je udeležencem pripravil oktet koroških akademikov iz Gradca. Navzoče je navdušila tematika pevskih točk, veselih, nagajivih po večini, pa nič manj odlično izvajanje. Oktet je ustvaril nekaj pristrčno domačega, pa obenem visoko kvalitetnega. V dvorani je bilo čutiti ta obisk s Koroškega kot obisk s slovenske zemlje „tam čez izaro“, kar je tudi govornik izrazil v misli o kralju Matjažu, ki spi pod goro Peco in ki ga naj ti zastopniki Koroške že vendar zbude. Zlasti po pesmi „Mojcej“ ni in ni hotelo biti konca ploskanja.

Na binkoštno srečanje 2. junija v Wernau v Nemčiji je prišlo nad 1200 slovenskih delavcev in delavk. Na levi jih vidimo, kako se zbirajo pred cerkvijo sv. Erazma in na desni med slovesno sveto mašo.

Program je prešel v zabavni del s tombolo. Čutili je bilo, kako je bila vsa dvorana, pa tudi lopa ob njej, z dvorano povezana po zvočnikih, pritegnjena v igro. Vrstile so se terne, kvaterne, činkvini, stopnjevala se je napetost, ko sta mali deklici v narodni noši vlekli iz vrečke številke in jih je napovedovavec izkliceval. Glavni dobitek — prenosni televizijski aparat — je prejel delavec iz Prekmurja, pogrezljiv šivalni stroj fant s Štajerskega, tranzistor gospodinja iz Trsta...

Po končani tomboli so se stoli razmaknili, trio je zaigral in pete so udarile ob tla. Razgovor, glasba, ples, vesela domačnost — vse je trajalo do enajstih ponoči.

Letošnje binkoštno srečanje Slovencev v Nemčiji je končano. Ni pa še odzvenel mogočni vtis v srcih udeležencev, ki jim je srečanje pokazalo krščanstvo in slovenstvo kot dve veliki svetlini, in jim nudilo nekaj ur poštene zabave med domačimi ljudmi.

ESSEN

V Essen-u bo od 4. do 8. septembra tako imenovani „Katholikentag“, po slovensko *katoliški shod*. Udeležilo se ga bo pol milijona ljudi iz vseh delov Nemčije. Tudi Slovenci bomo sodelovali pri njem. Že v soboto, 7. septembra, se bomo zbrali v župnijski cerkvi St. Johann, Essen-Altenessen, na nam vsem poznanem Karlsplatz-u, v bližini slovenske kapele, kjer imamo vsako nedeljo mašo. V cerkvi bo ob 10. uri slovesna sv. maša s slovenskim petjem. Maševal bo generalni ravnatelj slovenskih katoliških misij v inozemstvu msgr. Ignacij Kunstelj iz Londona, katerega že sedaj prisrčno pozdravljamo in mu kličemo dobrodošlico v naši sredi. Prispeli pa bodo tudi „holandski“ in „belgijski“ Slovenci. Geslo katoliškega shoda v Essen-u se glasi: „V SREDI TEGA SVE-TA“, nekateri ga imenujejo tudi „katoliški shod s pogumom“, kajti na njem se bodo obravnavala najbolj pereča vprašanja našega časa. Tako na primer:

Dve Slovenki — materi, dva Slovenca — korenjaka. Obe sta zaposleni v Marienhospita-lu v Essen-u, kdo jima ob tako veliki sreči prvorojencev ne bi čestital in želel zdravja vsem!

Ko sem nekega dne nepričakovano potrkal na vratih pri Mesaričevih v Essenu, je mama majhni Bojani ravno pela pesem „Oh, kako je dolga, dolga pot, iz tujine pa do doma...“, v rokah pa je držala tole sliko. Ne verjamem, da je majhna Bojana pogruntala mamine misli... pot iz Essena pa do Bistrice v Prekmurju je res dolga.

družina in zakon, mir v atomskem času, omejevanja rojstev, ali je nova zaveza sv. pisma sovražna današnjemu času, cerkev in država, enakopravnost žene, delavec mora biti deležen dobička pri podjetju, mir na svetu, kaj grozi Evropi, hočemo vojno ali mir. O vsem tem se bo govorilo, debatiralo, ja, prepiralo, tukaj se bodo kresale misli, tukaj se bodo zbirale skupine študentov za in proti. Kdor hoče doživeti katoliški shod drugače, kot jih je bil vajen doslej, ta bo gotovo prihitel v Essen. Vsi od blizu in daleč ste vabljeni vsaj na zadnja dva dneva, na 7. in 8. september. V soboto bomo šli po sv. maši v sosednji Kolpinghaus, kjer bo majhna, kratka prosvetna prireditev: petje slovenskih pesmi, ples in malo zabave ob slovenski muziki pri kranjskih klobasah.

DIAMANTNA SLOVESNOST

g. Avgusta Hegenkötter-ja, ki je dolga leta skrbel v dušnopastirskem oziru za Slovence, čeprav je bil sam nemškega pokolenja. Od leta 1909 do 1922 je bil dušni pastir za 3000 Slovencev v Meerbecku pri Moersu. Na 80 krajih je med vojno opravil službo božjo za izseljene Slovence iz Brežic in Krškega, čeprav je bilo to od nemške vlade prepovedano. Zaslužni gospod živi sedaj v pokoju v Twistedenu pri Kevelaeru, Nemčija. — Na Telovo letošnjega leta je bil zares lep, sončen in prazničen dan. Slovenci iz Porurja so se udeležili v narodnih nošah vsakoletne telovske procesije v Kölnu, popoldan pa so hoteli biti pri slovesni diamantni obletnici duhovništva njihovega nekdanjega dušnega pastirja v majhnem, lepo okrašenem in snažnem obmejnem kraju Twistedenu, ki je bil ta dan okrašen s tisoči in tisoči rdečih in belih nageljnov. Kraj Twisteden leži tik ob nemško-holandski meji, prav blizu nam dobro poznane Marijinega romarskega kraja Kevelaer. Ta dan sta popoldan prispeli dve delegaciji iz Porurja — ena iz Oberhausena, druga iz Essena — da bi čestitali, pozdravili, predvsem pa, da bi se jubilaru zahvalili za dolgoletno dušnopastirsko oskrbo Slovencev. Izročili smo mu šopek nageljnov in slovensko knjigo kot izraz naše velike in globoke hvaležnosti. Vsi časopisi, ki so o jubilaru v tistih dneh poročali, so zapisali med drugimi pohvalnimi besedami tudi tole: „Ko so se v nabito polni dvorani prikazali Slovenci in mu prinesli pozdrave v svojem materinskem jeziku, so jubilaru tekale solze veselja po razoranih licih...“ Jubilar se je dvignil in vsem navzočim obrazložil, kdo so Slovenci, od kod prihajajo, kako so delavni, skrbni, dobri. Svoj nagovor je zaključil s temi besedami: „Slovenci so veren Marijin narod, Slovenci so bili moja prva ljubezen...“ In kdo izmed nas Slovencev ob tem trenutku, ob teh besedah ne bi bil ponosen na tako priznanje? Še smo mu zaklicali: „Bog Vas živi na mnoga leta!“, on pa si je zaželel slovenske pesmi. Ko bi on vedel, kako hudo nam je bilo, da njegovi želji nismo mogli ugoditi, ker so naši pevci ostali doma.

Naš dragi, dobri gospod svétnik in župnik Hegenkötter, vsi Slovenci, stari in mladi Vam želimo iz vsega srca še dolgo vrsto let življenja med nami, nekoč pa sveta, blažena nebesa pri ljubem Bogu, h kateremu pot ste nam Vi vedno kazali.

POSARJE — BADEN

Krst malega Igorja, prvorojenca g. Janeza Preloga in ge. Milice, roj. Kodba, v župni cerkvi v Griesheimu je poleg botrice ge. Rozke Horvat povzdig-

Diamantni
slavljenec
g. Avgustin
Hegenkötter.

nilo številno sorodstvo. — Nič manjše ni bilo veselje pri Kusterjevih v Saarluisu, ko se je trem hčerkam pridružil še sinček Peter. Ga. Marija in Karel Schönwetter sta pri krstu izpovedala zanj vero. Nesebična družinska skrb in ljubezen naj izprosi vsem tudi božji blagoslov!

V Mannheimu sta si obljubila zakonsko zvestobo g. Drago Boto in gdč. Antonija Gregorinčič, kar sta kot pričipotrdila gg. Milan Razlag in Štefan Moršič. Iskrena medsebojna ljubezen naj osrečuje mladi par! Vse, ki zahajajo redno k slovenski maši v Frankfurtu, je iznenadila smrt g. Jožefa Vidoviča. Rojen je bil 15. marca 1915 v Lancovi vasi pri Ptuj. Leta 1962 se je z družino naselil v Offenbachu kot vojni invalid. Potolažen z zadnjimi zakramenti je v domačem kraju umrl 1. julija. Pokopan je pri Sv. Vidu pri Ptuj. Družini naše sožalje!

MOERS-MEERBECK

Najstarejši staronaseljenec v Moers-Meerbecku Jože Bozin, je 18. julija dočakal 88 let starosti. Rojen je bil leta 1880 v Koprivnici. Jože Bozin je bil

Naš rojak
g. Jože
Bozin,
78-letnik,
živeč v
Moers-
Meerbecku.
Bog
mu daj
še dosti
zdravja!

Moj najstarejši rojak

*Prvoobhajanke
Plohl
Nevenka
in Lučka
in Čuš Jožica
v Nagoldu
12. maja
letos.*

28 let član Katoliškega slovenskega društva sv. Barbare ter 25 let nosil zastavo tega društva. Mnogo članov je spremljal k zadnjemu počitku. Zdaj je edini Staroslovenec, ki živi v tem kraju. Svoj pokoj preživlja pri sinu. Žena mu je že pred 20 leti umrla. Zavednemu katoliškemu možu želimo še mnogo zdravja in miru.

WÜRTEMBERG

Binkoštno doživetje je še vedno živo: Letošnje binkoštno srečanje Slovencev iz Nemčije v Wernau pri Stuttgartu je bilo vsem udeležencem (nad 1200 v nepozabno doživetje. Ljudje ne morejo pozabiti slovesne maše in nagovora gospoda dr. Zdešarja, ki je v binkoštnem duhu vzpodbujal starše, da tudi na tujem posredujejo svojim otrokom materinsko govorico. Pari v narodnih nošah in vihranje slovenskih zastav na zvoniku in pred mestno občino je dalo

Zofka in Silva Harc iz Stuttgarta sta bili letos pri birmi. Po cerkveni slovesnosti sta preživeli svoj lepi dan pri starših, bratcih in botrih. Mama se je potrudila, da je bila miza lepo obložena.

vsemu mestecu vzdušje slovenskega praznika. (Beri posebno poročilo o tem srečanju!)

Naši novi pari: V župni cerkvi St. Johannes v Ludwigsburgu sta si 26. aprila obljubila večno zvestobo Acman Jakob in Dimec Jelica, oba iz Mozirja; 17. maja v cerkvi Stuttgart-Möhringen Alojz Leskovar iz Leskovca pri Krškem in Prek Angela iz Tomišlja; 18. maja v župni cerkvi Weil im Dorf Senekovič Vinko iz Partinje in Holer Marija iz Žic pri Mariboru; 24. maja v cerkvi St. Maria v Stuttgartu Farazin Stanko iz Št. Ilja in Brlek Ana iz Gradišča pri Mariboru; 7. junija v isti cerkvi Golčer Ivan iz Laškega in Metličar Pavla iz Hajdine pri Mariboru; v isti cerkvi 15. junija Frece Leopold in Komauer Ana, oba iz Zgornje Sv. Kungote pri Mariboru; 19. julija v kapeli Kolpinghausu v Stuttgartu Barič Stjepan s Huma na Sotli in Voda Dragica iz Ptuja; 20. junija v cerkvi Sv. Krištofa v Stuttgart-Wangen Pečarič Stanislav iz Rake pri Ljubljani in Pintarič Anica iz Strelca; 3. avgusta v cerkvi sv. Jožefa v Calwu Bekavac Milan iz Žeževce in Kirn Fani iz Št. Jerneja na Dolenjskem. V Geislingen-Steige sta se poročila Debeljak Rudolf iz Retja pri Loškem potoku in Omrzel Milka iz Malega Kamna pri Brestanici; v Schwäbisch Gmündu Novoselič Jožef iz Ribnice in Bezjak Milena iz Cirkove; v Kirchdorf-Jagst Dukarič Simun iz Bednjice pri Varaždinu in Kolegar Jožefa iz Gorenjega Mokrega polja pri Št. Jerneju. — Vse „ohceti“ so bile lepe in mladi pari so bili na poročni dan deležni polno cvetja in čestitk prijateljev in znancev. Tudi mi jim želimo srečno življenjsko pot!

Krsti: V župni cerkvi Freudenstadt je bil 11. maja krščen Drago, drugi sinček Gustija in Irme Jerič, stanujočih v bližnjem Wittlensweilerju; v župni cerkvi Hl. Geist v Stuttgartu 3. junija Sabina, prvorojenka Alojza in Mihaele Kucler; v župni cerkvi sv. Bonifacija v Böblingenu Darija, hči Bogomira in Silve Mikuž; v cerkvi Hl. Geist v Stuttgartu 30. junija Kvirin, sin Štefana in Marije Cafuta; 13. julija v kapeli Kolpinghausu v Stuttgartu Marijan, prvorojenček Vekoslava in Ane Bezek; 21. julija v cerkvi Hl. Geist v Stuttgartu Siniša-Stanislav, sin Stanislava in Verice Jemec; 4. avgusta v isti cerkvi Helmut, prvorojenec Stanislava in Rozalije Klobasa, stanujočih v Rommelshausu pri Waiblingenu. V Reutlingenu je zapel pred krstnim kamnom Marn Janezek, sinko Janeza in Jožefe; v Ravensburgu Merk Uroš, sinko Karla in Dragice, ter Pušnik Helmut, sinček Alojza in Marije; v Aalenu Ziemann Gerald in Helmut, sinka Manfreda in Rozalije. — Tople čestitke vsem staršem!

Prvo obhajilo in birma: 12. maja so pri slovenski maši v Nagoldu tri naše deklice, sestrice Nevenka in Lučka Plohl in Jožica Čuš, pristopile k prvemu sv. obhajilu. Slovesnost je bila zelo lepa. K temu je pripomoglo več pevcev in pevk, ki so prispeli iz raznih krajev, Stuttgarta, Wildbada, Calwa, Freudenstadta, da bi deklicam to veličastno doživetje čimbolj olepšali. Njihovi starši in slovenski duhovnik se jim na tem mestu ponovno zahvaljujejo za njihovo požrtvovalnost. — Lep družinski praznik so imeli tudi pri Harcovih v Zuffenhausenu na dan sv. Alojzija, ko sta hčerki Sonja in Silva prejeli zakrament sv. birme. — Prvoobhajankam in birmankama želimo mnogo božjega blagoslova.

Tragična smrt v Reutlingenu. — Slovence v Reutlingenu in okolici je težko zadela vest o nasilni smrti rojakinje Amalijske Prah iz Krčevine pri Mariboru. Zakaj je morala umreti 39-letna slovenska

žena? Napetost in nerazumevanje v zakonu sta bila povod, da je Amalija zapustila moža in si poiskala drugo stanovanje. V četrtek, 27. junija, ji je mož sledil na vrt novega stanovanja. Ali jo je hotel dobiti nazaj? Prišlo je zopet do spora in obračunavanja, pri čemer je mož ženo tako močno udaril, da se je zgrudila na tla in potem kmalu umrla. Na pogrebu Amalije Prah ni bilo nikogar od sorodnikov, le nekaj znancev in znank z delovnega mesta je vzeło slovo od groba. Zvon iz bližnje katoliške cerkve je žalostno pel v opomin vsem tistim zakoncem, ki iščejo izhoda iz zakonske krize v samovolji in so že načeli svoj zakon z rakom nezvestobe. Ne, rešitev zakona ni v begu in ločitvi, ne na sodnji in ne v novem divjem zakonu, pač pa le v medsebojnem odpuščanju, ljubezni in pri obhajilni mizi.

Predavanje. — V nedeljo, 30. junija, smo zopet imeli sv. mašo v Oehringenu in tokrat je prišel k nam tudi g. Ciril Turk in imel, kakor že drugod, tudi pri nas zanimivo filmsko predavanje o življenju Slovencev v Württembergu, ki smo se ga z velikim veseljem udeležili. G. Turku se za to zabavno urico najlepše zahvaljujemo.

ROMANJE V ALTÖTTING: Letos se nas je Slovencev iz Bavarske in iz Zgornje Avstrije zbralo na največjo nemško božjo pot Altötting tretjino več kot druga leta. Poromali smo 23. junija. Dan je bil lep, nekoliko vroč. Pri milostni kapeli smo se spoznavali menda po že kar prirojeni slovenski dobri volji. Čeprav z različnih koncev Avstrije in Nemčije in iz različnih krajev Slovenije, smo si bili takoj znanci in prijatelji. To občutje, da prideš sredi tujine med svoje ljudi, je nekaj najlepšega, kar sploh moreš v tujini doživeti.

Med mašo s slovenskimi molitvami in slovensko pridigo smo prepevali naše pesmi in marsikak tujec nas je spraševal, od kod smo, ker imamo tako lepe pesmi. „Saj to je pravi pevski zbor,“ so zagotavljali. Kako lepo je bilo gledati može in žene, fante in dekleta, ki so pristopali k obhajilu! Tako je bilo romanje res romanje v najboljšem pomenu besede.

Popoldne smo se spet zbrali v milostno kapelo k petim litanijam. Trije duhovniki in en laik so peli invokacije štiriglasno, štiriglasno smo tudi odgovarjali. Potem pa prelepe vmesne pesmi k Materi božji: menda ni zlepa kje toliko pristno slovenskega duha kot v tistih odpevih.

Po pobožnosti smo se zbrali v hotel Post. Tam smo

„Lepa knjiga je najboljši prijatelj“, pravi H. Viljem iz Esslingena v Nemčiji. Zato rad obišče slovensko knjižnico v mestu. Je med prvimi bralci.

pel, poslušali smešnice in se pogovarjali. Romarji iz Avstrije so morali kmalu oditi, mi iz Bavarske smo še posedeli. Ni nas bila volja, zapustiti slovensko družbo.

Prepričani smo, da nas bo drugo leto še več — in prav je tako.

KRSTI: Krščeni so bili Nadja Pregarc, hči Konrada in Anice Savič v Rain am Lech; Milan Cegnar, sin Franca in Ivanke Kisovec; Aleksandra Novak, hči Franca in Olge Ozmec; Marjan Sivic, sin Marjana in Marije Šurca — vsi v Münchnu; Sonja Malec, hči Roze; Sabina Roštohar, hči Ivana in Antonije Borovinšek — obe v Waldkraiburgu. — Staršem naše čestitke, otrokom pa mnogo sreče v življenju!

Del romarjev iz Gornje Avstrije in Bavarske na bavarski božji poti v Altöttingu 23. junija 1968.

Od leve na desno:
Juta Mak pri pr-
vem sv. obhajilu v
Waldkraiburgu 19.
maja letos; novo-
poročenca Jože
Podvršan in Ma-
rija Pavlič; Val-
burga Mak iz
Waldkraiburga pri
birmi 6. maja letos.

POROKI: 18. maja sta se na božji poti Maria Eck poročila g. Jože Podvršan iz Dobrne pri Celju in gdč. Marija Pavlič iz Sv. Vida pri Planini; 25. maja pa v Augsburgu g. Andreas Walk iz Augsburga in gdč. Julijana Bojnec iz Turnišča v Prekmurju. — Obema paroma vse dobro na novo življenjsko pot!

UMRLA je 21. maja na svojem novem domu v Münchnu ga. Ana Krošelj. Ugasnila je tiho in v božjem miru, kakor je bilo tudi njeno življenje tiho in po božji volji. Več mesecev je bolehalo za rakom, končno je omahnila. Globoko verna, skromna in nadvse ljubezniva žena je morala v življenju mnogo pretrpeti. A prav v veri je dobivala moč za tiho prenašanje vsega. Dokler je le mogla, se je redno udeleževala slovenske maše v Münchnu in redno pristopala k obhajilni mizi. Bog ji plačaj za njen prelep zgled!

Nizozemska

Letni dopust so mnogi rojaki preživeli pri sorodnikih v domovini. Upamo, da so doživeli prijetna srečanja, imeli lepe dneve ter se duševno in telesno okrepili z najlepšimi spomini vrnili na svoje domove.

Z novo gorečnostjo se bomo posvetili delu za našo skupnost na Nizozemskem. Rjaki, računamo na Vaše sodelovanje!

Švedska

Poroka: Värnamo. 6. julija sta sklenila sv. zakon v katoliški cerkvi v Jönköpingu g. Allan Fager iz Hulstagarid pri Sävsjö in gdč. Vera Rancinger iz znane Rancingerjeve družine, ki že več let živi tukaj v Värnamo. Priči sta bila gospod in gospa Furlan iz Postojne. — Novoporočencema iskreno čestitamo in želimo vso srečo!

Smrt slovenske matere: V Celovcu je dne 14. julija nenadoma preminila gospa Angela Drnovšek, mati gospe Tatjane Šega iz Tranema na Švedskem. G.

Drnovšku, ge. Tatjani Šega, ostalim otrokom in vsem sorodnikom izrekamo naše iskreno sožalje. Rajni pa naj bo Bog bogat plačnik v nebesih!

Po počitnicah. — Upam, da ste se vsi srečno vrnili z dopusta in da ste bili z njim zadovoljni. Če je kdo medtem pozabil, kdaj in kje so sv. maše, vas tukaj na to spomnim za september in prvo polovico oktobra:

Drugo nedeljo v septembru (8. 9.) ob 11. uri v Värnamo, ob 18. uri v Jönköpingu.

Tretjo nedeljo v septembru (15. 9.) ob 12,15 uri v Nörköpingu, ob 17. uri v Linköpingu.

Četrto nedeljo v septembru (22. 9.) ob 12,15 uri v Landskroni, ob 18. uri v Malmö.

Peto nedeljo v septembru (29. 9.) ob 11,30 uri v Oerebro, ob 16. uri v Köpingu.

Prvo nedeljo v oktobru (6. 10.) ob 12,15 uri v Stockholm, St. Erick, Folkungagatan 46.

Drugo nedeljo v oktobru (13. 10.) ob 17. uri v Göteborgu.

Verouk: V septembru se začne šola in s tem tudi verouk. Tudi letos opozarjam na važnost tega vprašanja.

Vsi katoliški starši, ki imajo otroke v šolski dobi, so jih dolžni prijaviti za verouk pri svojih katoliških župnijah. Tisti, ki so že prejšnja leta pošiljali otroke k verouku, vedo, kako to gre, ali pa so se že lani dogovorili z duhovnikom za novo šolsko leto. Opozarjam torej predvsem tiste, ki pošljejo letos prvič otroke v šolo, in pa tiste, ki so morda do sedaj verouk zanemarili ali pa niso vedeli, kam se morajo obrniti. Če kdo ne ve, kje se župnija nahaja, ali ne more tega urediti zaradi oddaljenosti ali ker ne zna jezika, naj piše ali pa telefonira meni, slovenskemu izseljenskem duhovniku, (moj naslov in številka telefona sta na zadnji strani platnic „Naše luči“), pa ga bom prijavil pri njegovi katoliški župniji. Vsi imate tudi dolžnost v šoli povedati, da ste katoličani in da bodo vaši otroci hodili h katoliškemu verouku.

Drugo opozorilo je tole: Verouka ni konec takrat, ko vaš otrok prejme zakrament sv. birme, ampak šele ob koncu šolske obveznosti. Ves verouk pred prejemom prvega sv. obhajila in sv. birme je v glavnem priprava na ta dva zakramenta. Šele potem se začne verouk, ki uvaja otroka v trajno krščansko duhovno življenje in mu daje splošno versko izob-

razbo. Če otrok to opusti, mu bo manjkal eden bistvenih delov priprave za versko življenje.

Skrbeti za versko izobrazbo svojih otrok je velika in težka dolžnost staršev, za katero bodo dajali odgovor pred Bogom. Še težja in važnejša je ta dolžnost staršev izseljenskih družin. V tujini ne morejo katoliške župnije imeti pregleda čez število za vero obveznih otrok priseljencev brez sodelovanja staršev. Državne oblasti in šola vas gotovo ne bodo na to opozorile.

Še ena opomba: Če so v vaši okolici družine, ki so na novo prišle, ali pa take, ki do sedaj niso vedele za to dolžnost, povejte jim ali pa sporočite njihov naslov katoliškemu duhovniku. S tem boste storili veliko duhovno dobro delo njih otrokom.

Jože Flis, slovenski izseljenski duhovnik

Po poroki je v Värnamo fotograf ujel na sliko vso Rancingerjevo družino in ženinove sorodnike. Manjka samo Rancingerjev najmlajši sin Franko, ki pogumno mornari po širnem morju in se slavlja ni mogel udeležiti.

(OTROCI SONCA — nadaljevanje s strani 23)

stresla tla pod njim od navala valov, ki so niže doli pod mostom tolkli po tesni, žlebasti strugi. Geometer se je nasmehnil, spomnivši se Slavičinih sanj:

„Pajkuljica. Iz glave predčš nit in visiš nad breznom. Srček! Ne bi te zavidal za take sanje. Brrr.“

Geometer se je vrnil k mapi, vrisal vanjo nekaj gospodarskih sprememb, si zažgal cigareto in se zopet vrnil k oknu. Videl je in je rekel:

„Voda pada! V gorah sneži.“

Zopet je delal, zložno, previdno. Nič se mu ni mudilo. Vedel je, da ima dovolj časa. Sonce je ugasnilo, deževje in mraz, dolgčas gredo v deželo. Pogledal je na uro in mislil.

„Cesta pod Kratko njivo mora biti pod vodo. Pošte ni!“

Skozi okno je sunil sever in mu razmetal liste. Vstal je, da bi zaprl.

Tedaj je zagledal čisto doli ob vodi Koširjevega strica in poleg njega Slavico.

„Predrzno dekle,“ je vzkliknil, „prav nad rob se sklanja. Le malo naj spodsne —“

Tedaj ga je spreletelo po vsem životu. Od mlina sem se je pokazalo, zavaljeno, zavrtno. Sprva je geometer mislil, da je nekaka žival, nekaj glinasto rumen oven. Potem pa je spoznal mlinarja. Po vseh štirih je lezel norec po strmem laz, s skrivljenim hrbtom, kakor maček, s koničasto glavo, razoglav, surov, strašen. Geometer je premeril z okna globočino pod seboj. Nato je potegnil browning izpod map in se z rokama uprl ob okensko polico. Oni norški človek je lezel za-

vratno proti kraju, kjer sta stala stric Feliče in Slavica. Geometer na oknu je pazil na njegove kretnje. Nato je zavpil:

„Slavček, pazi se!“

Ona doli ga mista slišala. Tedaj se je geometer vzel na okno, spustil se onstran ven, izpustil okensko polico in priletel v travo. Prav tedaj je sunil tudi mlinar naprej in se pognal k Slavici. Geometer je zavpil nečloveško. Mislil je, da bo mlinar sunil dekle z brega. Otrpnil je od groze. Kakor na dlani je videl: Slavica se je okrenila, odprla ustnice, zamahnila z roko in se zvila v strašnih mlinarjevih pesteh. Geometer je videl, da se je tedaj stric Feliče okrenil, začudil, dvignil drobno paličico in udaril po mlinarju. Geometer se je zdramil. V velikih skokih se je gnal navzdol. Mlinar je držal Slavico, dvignil jo z desnico okoli pasu. Z levico je sunil stricu Feliks, v obraz, da se je siromak sesedel v travo. Slavica je praskala z rokami blaznemu mlinarju v obraz in prosila divje:

„Pusti, pusti, pusti!“

Geometer je stal blizu njiju in zahropel:

„Izpusti dekle!“

Sunkovito se je okrenil mlinar. Zatulil je divje, obraz mu je spačila blodna strast. Okretno je skočil v stran ob bregu po opolzkem laz. Geometer ga je pograbil za ovratnik pri srajci in telovniku. Krpa mu je ostala v rokah. Oni strašni človek pa se je vrgel z zmagočnim smehom po laz navzdol proti motni vodi. Strašno se je razlegla njegova beseda, ko je planil s svojo žrtvijo v povodenj:

(Dalje prihodnjič)

naša lučka

Legenda o skopulji z nogavico

Takrat, ko sta hodila po svetu še sveti Peter in njegov tovariš sveti Pavel, je živela tam nekje v Deveti deželi zelo skopa ženica Suholja. Za vsak krajcarček se je tresla, vsakega berača je odpodila od hiše. Kadar pa je zopet spravila do enega cekina, tedaj je šla, odvezala nogavico, ki jo je imela vedno skrito pod zglavjem, in trepetaje in varno spustila vanjo novi cekin. Nekoč pa prideta sveti Peter in Pavel tudi mimo njene koč. Takrat pa je bila skopulja ravno nekoliko bolna in je ležala na postelji. Silno se prestraši, ko zasliši trkanje od zunaj, in hoče hitro skriti svojo ljubo nogavico, toda že vstopi sveti Peter in jo začne prositi za kak božji dar.

„Kje ga bom pa vzela?“ zagodrnja starka.

„Ali tudi nobenega koščka kruha nimaš?“ jo povpraša Peter. „Vedi, midva sva zelo izdelana, kajti ves božji dan sva že na potu!“

„Tudi kruha nimam,“ zarenči staruha, „saj veste, da bolezen vse požre.“

„Res je,“ pravi nato Peter žalosten, „bolezen vse požre; pa imaš morebiti vendar kaj drugega? Glej, kaj pa imaš v tej nogavici?“

„Eh, to so same luskine...“

„Same luskine? Bog ti jih blagoslovi!“ pravi nato Peter in gre s svojim tovarišem.

Ko sta svetnika odšla, se je zvito zasmejala hudobna starka, češ pa sem vaju opeharila. In hitro je zopet razvezala svojo ljubo nogavico, da bi štela svetle cekinke. Toda joj! V nogavici ni bilo več cekinov, ampak same bele luskine. Tako je lažnica sama sebe opeharila. Pravijo, da se ji je od žalosti kar zvrtele.

Dragotin Kette

Želod in buča

Kmečki človek je ležal v senci pod hrastom. Premišljeval je o bučah, ki so zraven njega rastle ob plotu.

Začel je z glavo zmajevati: „Ne, ne, to mi ne gre v glavo, da rodi mala rastlina toliko in tako lepih buč, veliki in krepki hrast pa nosi tako droben in

V jesenskem
vetru je pisani zmaj
prijetna igrača.

malovreden želod. Ko bi bil jaz ustvaril svet, bi moral imeti hrast same velike, kakor sonce rume-
ne, težke buče. To bi bilo veselje gledati!“

Komaj to izreče, pade želod s hrasta in udari kmeta ravno na nos tako zelo, da se mu kri ulije.

„O, joj meni!“ zavpije mož ves plašen, „zdaj sem jo za svojo modrost dobro dobil po nosu. Ko bi bil ta želod buča, bi imel zdaj ves nos razbit.“

A. M. Slomšek

Slamica, Bobek in Kamenček

Na požeti njivi so ostali Slamica, Bobek in Kamenček. Slamica je bila zmeraj vesela. Kar plesala je ob jesenski sapi. Bobek pa je dolgočasno kukal iz odprtega stroka. Ves žalosten je bil, ker ni imel na njivi nobenega tovariša več. Poleg njega je ležal Kamenček v prsti in potrpežljivo čakal zimo.

Lepega popoldne pripleše Slamica k Bobku in ga nagovori: „Veš kaj, dolgčas je na prazni njivi. Pojdiva potovat!“

„Pa pojdiva!“ pravi Bobek in se izvali iz stroka. Tedaj pa se oglasi še Kamenček: „Jaz ne bom sam, še mene vzemita s seboj!“

„Če ne boš prepočasen in prelen, pa pojdi!“ mu dovolji Slamica.

In so šli. Veselo je frčala Slamica. Bobek je koracjal za njo, Kamenček se je ves truden valil za Bobkom.

Pod večer pridejo do potoka. Nobene brvi ni bilo čezenj. Stali so na bregu in premišljevali.

Kar poskoči Slamica in zakliče: „Že vem, takole bomo napravili. Jaz ležem čez vodo, vidva pa pojdeti po meni čez potok. Ko bosta na drugem bregu, potegneta še mene na suho!“

„Izvrstno!“ zaploska Bobek, Kamenček pa nič ne reče.

Slamica leže čez vodo. Bobek stopi nanjo in previdno koraka po nemirni brvi. Na sredi mu skoraj spodrsne, pa se naglo ujame in pride srečno na drugi breg.

Za njim poskusi še Kamenček. Zelo se je bal, toda Bobek ga je hrabil. Kamenček gre, se guga, opoteka in omahuje. Bobek se mu začne smejati. Kamenček leze in leze in krili z rokami. Bobek se mu smeje in se tolče po kolenih. Tedaj Kamenček omahne in se prekucne v vodo. Poredni Bobek mu ni šel pomagat, ampak se je smejal in smejal. Celo na Slamico je pozabil in je ni potegnil na suho. Kamenček utonil, Slamico je odnesel potok.

Nenadoma zaboli Bobka trebušček. Neha se smejati, se potiplje in vidi, da je od smeha počil.

„Ojoj, ojoj, počil sem!“ milo potoži Bobek in se zvija na bregu. Na srečo pride mimo čevljar Smola in zašije Bobku trebušček s črno krpo.

In zato ima bob še danes črno záplato.

Franc S. Finžgar

Ako Bog da

Jurij je vprašal svojega soseda Andreja, ali pojde drugega dne na semenj.

„Pojdem,“ odgovori Andrej, „ako Bog da.“

„Tudi jaz pojdem,“ reče Jurij, „naj Bog da ali ne.“

Ko se drugega jutra Andrej zdravi, vstane in se napravi na semenj ter pokliče soseda: „Jurij, ali slišiš, pojdiva na semenj!“

„Priatelj, jaz ne morem,“ mu odgovori sosed, „nocoj mi je konj poginil.“

Posvojen po pomoti

Dajte nazaj nam, ljubi zamorci,
dajte nazaj nam našega Marka!
K vam ga zanesla kriva je barka,
huda pomota! Kaj bi vi z njim!

Res da je črn, kot se spodobi,
a ni zamorec; med vas ne sodi!
Fant je zamazan, voda mu škodi.
Da se razumemo! Taka je z njim!

S prvo pošiljko domov ga pošljite!
Tukaj se joče za njim in zdihuje
babica žalostna in — kar je še huje —
suha brisača in poln vodnjak.

Tone Pavček

Krt modrijan

Nad zelenim travnikom je švigala sem ter tja
lahkokrila lastovica in si lovila v zraku muh, mušic
in drugih žuželk. Kar ugleda po tleh lesti črnega
krta.

„Ej, ti možiček črni!“ mu zaščebeta prezirljivo,
„če bi bil pameten kot jaz, ne bi iskal črvov pod
zemljo, ampak zgoraj pri belem dnevu. Glej, koliko
pomorim jaz teh kmetičevih sovražnikov, ki mu
objedajo listje in sadje. Kaj dobiš tam v zemlji?
Skoraj nič!“

„Prav, prav,“ odgovori lastovici modri krt, „ali
tega mi vendarle ne moreš oporekati, da so skriti
in hinavski sovražniki hujši od znanih in očitnih.
In glej, takih iščem jaz. Da, oni so hujši, ker izpod-
jedajo same korenike, ki so vir življenja.“

Kaj je hotela lastovica reči na ta odgovor?

„Prav praviš, striček!“ je dejala in odletela.

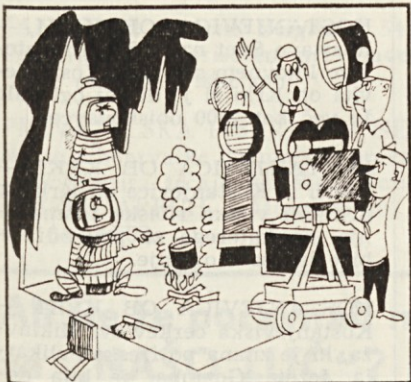
Dragotin Kette

Uganka

Pri snemanju nekega filma, ki se odigrava na
Luni, hoče dati vodja povelje za pričetek snemanja,
Naenkrat ga pa njegov pomočnik opozori, da bo tre-
ba nekaj pri prizoru spremeniti.

Kaj?

(Odgovor v naslednji številki.)

Šolska vrata se spet
odpirajo.
Le pogumno v hram
učenosti!

Sam

Bila je jesenska noč. V temnem gozdu si je bil
mož naložil polhov in, ker je bil lačen, je zanetil
ogenj, da bi jih spekel. Ko jih je obračal na žerjavi-
ci, se mu je približal hudobec, ki je iskal krastače.

„Kako ti je ime?“ nagovori polharja.

„Sam mi pravijo,“ odvrne le-ta.

„Dovoli mi, Sam, da spečem pri tebi nekaj kra-
stač. Zelo sem lačen.“

„Tega ti pa ne dovolim,“ se odreže polhar. „Za-
kuri si, če hočeš večerjati!“

„Ako mi zlepa ne dovoliš, mi boš dovolil zgrda,“
zarenči hudič.

„Pa se spoprimuma,“ odgovori jezno polhar in,
kot bi pihnil zgrabi goreče poleno ter začne neusmi-
ljeno udrihati hudiča po glavi in kosmatem licu.
Ves osmojen in opečen se spusti hudobec v temni
les ter rjove in kliče svoje tovariše na pomoč.

Kmalu se zbere okoli njega tolpa peklenščkov.

„Kdo te je pa tako osmodil?“ ga vprašajo prija-
telji.

„Oj, Sam, Sam,“ tuli opečeni zlodej.

„Če si se sam, pa sam trpi! Le zakaj rjoveš in
nas kliče na pomoč?“ reko in se razidejo na vse
strani.

Narodna

Med cigani

Cigani so sedeli okrog ognja in se grel, pa je
dejala stara ciganka:

„Če bi imeli zdaj mast in jajca in moko, bi šla
in si izposodila ponev ter napravila cvrtje.“

„O,“ se oglasi starejša hčerka, „in jaz bi ga spe-
kla.“

„Ho, ho,“ plane najmlajši ciganček, „jaz bi ga pa
takole jedel!“ in pri tem kaže z rokami, kako bi
nosil v usta.

Tedaj mu prileti okrog ušes klofuta. Stari cigan
se je razjezil, ga udaril in zaklical: „Požeruh! Ali
hočeš vse sam pojesti?“

Narodna

Uganka

Tiho v nočni mir
stopa bled pastir,
sredi črne trate
pase ovčke zlate.

(Mesec in zvezde)

BLED — Za blejski grad, ki je najbolj privlačna izletniška točka na Gorenjskem, je veliko zanimanje. V prvih šestih mesecih letos si ga je ogledalo že 68.600 ljudi, kar je za 13 odstotkov več kot v istem času lani. V lanskem letu so na gradu zabeležili 178 tisoč obiskovalcev.

BOHINJ — Zaradi slabega vremena se je „Kmečke ohceti“ udeležilo le nekaj nad 2000 ljudi. Prireditelji so prikazali stare fantovske obličaje ob vasovanju, potem so ženin in svatje prišli po nevesto in jo skupaj z balo odpeljali na ženinov dom, pisani spreved je šel v cerkev sv. Janeza in

se vrnil Pod skalco. Na ženinovem domu so na ohceti godci zaigrali nekaj poskočnih viž, plesavci pa pokazali stare domače ples.

BRASLOVČE — Na dan slovenskih hmeljarjev se je v Braslovčah zbralo nad 8000 udeležencev. Na programu je bil spreved z izbranim hmeljarskim starešinom, tekmovanje hmeljarskih obiravk in štangarjev, vrsta voz s prikazi obdelovanja in drugih opravil v zvezi z gojitvijo hmelja.

BREZNICA — Slovenski čebelarji in njih prijatelji so se zbrali v Breznici pod Stolum prvič po koncu vojske na svoj tabor. 4000 ljudi je bilo, med njimi mnogo gorenjskih narodnih noš. Poleg osvetljevanja nekaterih vprašanj čebelarjev se je razvil tudi prosvetno-zabavni program folklore, pesmi in recitacije.

CELJE — Ob Kersnikovi ulici so odprli sodobne tovarniške prostore celjske Zlatarne, največjega zlatarskega podjetja v državi. Zlatarna je eden najsodobnejših zlatarskih obratov v Evropi, glede delovnih pogojev pa je baje na prvem mestu.

ČRNI VRH — Delavci novogoriškega cestnega podjetja popravljajo cesto od Črnega vrha do Go-

doviča. Gre za 6 km ceste, ki jo bodo razširili in asfaltirali. Tako bo Črni vrh, ki je znano turistično središče na robu Trnovskega gozda, povezan proti vzhodu in zahodu z asfaltno cesto.

ČRNOMELJ — Asfaltiranje ceste Črnomelj—Vinica dobro napreduje, saj je že asfaltiran odsek od Kanižarice do Kvasice in deloma tudi proti Dragatušu.

DOBOVNIK — Trgovsko podjetje Univerzal iz Lendave je odprlo novo samopostrežno trgovino v Dobrovniku.

DRAŠČA VAS PRI ŽUŽEMBERKU — Dela pri preurejanju električnega omrežja so pri kraju. Prebivavci bodo imeli odslej boljše razsvetljavo in možnost, da priključijo tudi električne stroje. Električno so napeljali tudi do petih oddaljenih kmetij, ki doslej niso imele napeljave. Vaščani so prostovoljno pomagali pri delih, opravili več prevozov in prispevali tudi nad dva milijona starih din. Razen tega so dali tudi električne drogeve.

GORNJA RADGONA — Že nekaj časa tečejo v radgonski občini razprave okrog položaja, v katerega je zašel kmetijski kombinat. Potrebni bi bo okrog 900 milijonov dinarjev, da bi splaval iz zagate in prešel v normalno poslovanje.

GORNJA RADGONA — Gradbeni podjetji Gradis iz Ljubljane ni Mayreder iz Gradca, ki sta skupaj prevzeli gradnjo novega mostu čez Muro med obema Radgonama, uspešno uresničujeta dokaj zahteven načrt. Na obeh straneh mostu so že začeli tudi z urejanjem dostopa in okolice mostu, ki bo predvsem pomemben za mednarodni promet. V Gornji Radgoni sedaj rušijo staro carinsko poslopje, da bi pravočasno zgradili na drugem mestu ob novi vpadnici na most vse obmejne in druge objekte, kot to zahteva tak mednarodni mejni prehod.

IDRIJA — Čipkarice iz Idrije in okolice so se pomerile v izdelovanju čipk. Prijavilo se jih je 51: 28 starejših in 23 mladih.

ILIRSKA BISTRICA — Planinsko društvo Ilirska Bistrica je odprlo na Sviščakih planinsko postojanko, ki bo v letnem času stalno odprta in oskrbovana, v zimskem pa samo, kadar bo potrebno.

JESENICE — Po sporazumu med cariniki prično naši cariniki s pregledom vlakov že v Beljaku, avstrijski pa na Jesenicah. Tako želijo skrajšati postanke mednarodnih ekspresnih in brzih vlakov.

KAMNIK — Na občinski praznik je bilo v občini več slovesnosti. Odprli so novo telovadnico, pripravili razstavo „Lončarstvo na Slovenskem“ in odprli pet in pol km dolge asfaltirane ceste od Stahovice do spodnje postaje žičnice na Veliko planino.

KOBARID — Odprli so novo samopostrežno trgovino in mesnico z nad 300 m² površine.

KOPER — V koprskem „Tomošu“ so delavci štrajkali. Medtem ko se je na izredni seji sestel delavski svet, je nad tisoč delavcev krenilo v sprevedu na Titov trg. Svoje proteste so na transparentu zapisali z zahtevo: „Hočemo svoj denar in sposobno vodstvo“.

KOPER — V novem koprskem pristanišču za tekoči tovor se lahko ustavi od konca avgusta ladja-cisterna z nosilnostjo do 45.000 ton. Do konca leta računajo, da bodo prepeljali čez koprsko pristanišče za tekoče tovore 300.000 ton nafte. Že prihodnje leto pa računajo na 800.000 do milijon ton.

KOPER — Te dni postavljajo v prosti carinski cono devet velikih cistern za okoli 5000 hektolitrov vina. Luka je namreč sklenila pogodbo z italijanskim podjetjem „Mediterranea vini“ o kooperaciji pri graditvi vinske kleti v prosti cono in njenem izkoriščanju. Še ta mesec bodo začeli dovažati v te cisterne vino iz prekmorskih dežel. Tu bodo vino pripravljali za izvoz v razne evropske države.

KOSTANJEVICA OB KRKI — Razstavo Svet naivnih v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici ob Krki si je doslej ogledalo že več kot 7000 obiskovalcev.

KOSTANJEVICA OB KRKI — Ribiči iz Kostanjevice ob Krki so priredili veliko ribiško tekmovanje, na katerega so povabili ribiče iz vse Slovenije.

KOSTANJEVICA OB KRKI — Kostanjeviška cerkev sv. Miklavža, ki je znana po freskah slikarja Jožeta Gorjupa, je bila do-

končno obnovljena. Gorjupove freske je med drugo vojno močno načel zob časa. Za temeljite posege je poskrbel republiški zavod za spomeniško varstvo. Cerkev, ki je zunaj in znotraj lepo obnovljena, je dobila tudi novo ostrešje. Gorjupove freske so odslej spet dostopne javnosti.

KRANJ — Na 18. gorenjskem sejmu je sodelovalo 298 razstavljalcev, od tega 38 iz tujine. Največja izbira je v pohištvu, gospodinjskih aparatih, tekstilu in kmetijskih strojih. Sedanji prostori, ki so razdrobljeni na treh krajih, so že daleč pretesni. Upajo, da bo čez dve leti sejem na novem razstavišču na Savskem logu.

KRANJSKA GORA — Turistično društvo Kranjske gore je priredilo skupaj z vsemi kulturno prosvetnimi društvi v gornjesavski dolini srečanje narodnih noš. Prireditelj je privabila veliko gostov.

KROPA — Posebna privlačnost Kroke je kovaški muzej z najstarejšimi izdelki znamenitega kropskega kovaštva. Razstavljene predmete si iz leta v leto ogleda več turistov. Lani jih je bilo 8000. Računajo, da bo letošnji obisk precej boljši od lanskega.

KRŠKO — Krška šolska mladina skrbi za lepši videz mesta. Pred kratkim so uredili okolico Valvasorjevega spomenika in galerije.

LENDAVA — Odprli so cvetličarno v Lendavi. Prej so morali Lendavčani po cvetlice v Mursko Soboto ali v Čakovec. Cvetličarna je dobro založena z raznimi vrstami rož.

LENDAVA — Odprli so termalno in letno kopališče. Termalno kopališče so sezidali ob opuščeni naftni vrtini, iz katere priteka voda, ki ima do 52 stopinj C. Termalno kopališče sestavlja bazen 15 x 8 m, otroški bazen, garderoba, okrepčevalnica in parkirni prostor.

LENDAVA — Elektromlin Lendava gradi skladišče za žitarice z zmogljivostjo 5500 ton. Skladišče bo zadostovalo za vskladiščenje

PREVODE DOKUMENTOV ZA POROKO VAM PRESKRBIJO SLOVENSKI DUHOVNICI

Za sklenitev zakona potrebujete razne dokumente. Slovenski duhovniki vam radi poskrbijo krstne in samske liste, pa tudi njih prevode v nemščino. Obrnite se vedno na vam najbližnjega duhovnika!

razno

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 30 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1 avstrijski šil. (2 bfr, 0,20 NF, 0,15 DM ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v znamkah pristožbino za dvojne pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševalcem ne posreduje.

JANKOVIČ, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprisežen prevajalec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

PREVAJALSKA PISARNA V NEMČIJI. Slovenke in srbohrvaške dokumente prevaja, piše prošnje in organizira tečaje nemškega jezika dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, 8 München 50, Lauingerstr. 42, tel. 54 13 702.

Ali ste že poravnali naročnino za „NAŠO LUČ“?

Sodnijsko pooblaščen **PREVAJAVEC** za slovenski in srbohrvatski jezik **MILAN ZAGORC** prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4 Düsseldorf, Brehmstr. 81, tel. 62 01 14.

Slovensko-hrvatski sodnijsko-občinski **TOLMAČ** prevaja vse vrste dokumentov in razne listine v nemščino in obratno hitro in zanesljivo. **MARTIN SAPOTNIK**, 413 Moers-Meerbeck, Luisen Str. 23, Rhld.

20-letna Slovenka mirnega značaja, velika 1,70 m izučena gospodinja in kuharica, želi spoznati resnega fanta do 30 let, ki bi si bil pripravljen z njo ustvariti novo življenje. Naslov posreduje uredništvo Naše luči pod zgoraj navedenimi pogoji pod št. 86.

Delam v Nemčiji. Spoznal bi rad resno in pošteno dekle, staro od 25 do 30 let. Star sem 31 let. Skupaj z bratom imava hišo v Nemčiji. Naslov posreduje uredništvo Naše luči pod zgoraj navedenimi pogoji pod št. 85.

VIPAVC JOŽE, 7 Stuttgart-S., Nemčija, Export-Import podjetje, na Böblingerstraße 164 (tel. 60-43-62), vam solidno postreže in vam nudi kmetijske stroje, kosilnice, traktorje od najlažjih do najtežjih, škropilnice znamk „Irus“, „Schanzlin“ in drugih, gasilne brizgalne, radijske in televizijske aparate, magnetofone, kino- in fotografske aparate, pralne stroje, hladilnike in gospodinjske stroje vseh vrst, šivalne stroje vseh znamk in pletilne stroje svetovno priznane znamke „Kayser“ (netto DM 490.—), elektr. strojčke za popravo nogavic „Kolibri“ (DM 280.—), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, betonske mešalce z električnim, bencinskim ali dizlovim motorjem ter pošilja na zaželeno naslove in v vse države. Generalno zastopstvo za šivalne stroje Pfaff.

celotnih količin žitaric v Pomurju. Z njim se bodo izognili neposrednim prevoznim stroškom, saj je bila doslej pšenica vskladiščena po starih šolah, kjer ni bilo pouka. Elektromlin Lendava predela letno okoli 10.000 ton žitaric.

LOGARSKA DOLINA — Na prostornem travniku v bližini doma v tej dolini je 7.000 udeležencev prisostvovalo kratkemu slavnostnemu programu ob 75-letnici organiziranega planinstva v Sloveniji, nato pa je med planinci stekel pogovor in v dolini se je še dolgo v večer razlegala pesem prijateljev gora.

LJUBLJANA — Umrli je stolni dekan, kanonik in prelat Jakob Šolar, velik znanstvenik na področju slovenskega jezika, izreden delavec in neuklonljiv značaj. Med vojsko so ga nacisti zaprli v Dachau, po vojski pa komunistična oblast v Sloveniji. Ko so mu pri zaslišanju rekli, da so mislili, da bo sodeloval z novimi oblastniki, jim je ta odgovoril: „Pred vojsko sem vas branil, ker se vam je godila krivica, sedaj pa vi delate desetkrat večjo krivico drugim, kot so jo drugi vam.“

LJUBLJANA — Slovenija je zaprosila pri Mednarodni banki za posojilo za štiripasovno avtomobilsko cesto Maribor—Celje in Vrhnika—Postojna v skupni dolžini 83,5 km s predračunsko vrednostjo 1.075 milijonov dinarjev. Kljub temu da bi bili ti cesti zelo važni, saj bi povezali jugoslovanske magistralne ceste z evropsko avtocestno mrežo na odsekih, od koder je priliv turistov največji, je vprašanje, če bo osrednja vlada v Beogradu prošnjo izročila Mednarodni banki, kajti za posojilo se istočasno poteguje šest narčrtov iz petih republik.

LJUBLJANA — Zveza arhitektov Slovenije in Narodna galerija v Ljubljani sta pripravili spominsko razstavo arhitekta Jožeta Plečnika (1872—1957) v prostorih Narodne galerije.

LJUBLJANA — Na letošnji svetovni pivovarski razstavi, ki je bila v Londonu, se je ljubljanska pivovarna „Union“ prav dobro odrezala. Ljubljansko pivo je namreč na tekmovanju za svojo kvaliteto dobilo diplomu „tretjega najboljšega piva na svetu“.

LJUBLJANA — Mednarodna komisija je ocenila 259 vzorcev žga-

nih pijač iz 13 držav. Te pijače bodo razstavljene na XIV. mednarodnem sejmu vina in sadnih sokov v Ljubljani od 30. avgusta do 8. septembra. Komisija je dodelila 53 zlatih in 172 srebrnih kolajn ter 16 pismenih priznanj. Največ kolajn (29 zlatih, 102 srebrnih in 12 pismenih priznanj) so dobile žgane pijače iz Jugoslavije. Njim sledita Vzhodna in Zahodna Nemčija.

LJUBLJANA — Sredi lanskega leta je bilo število prebivavcev desetih največjih slovenskih mest sledeče: Ljubljana 199.000, Maribor 111.900, Celje 33.600, Kranj 25.800, Jesenice 16.700, Trbovlje 16.600, Koper 14.700, Nova Gorica 11.600, Novo mesto 11.200, Velenje 10.000.

LJUBLJANA — Centralni komite Zveze komunistov Slovenije je ugotovil na svoji seji glede novega članstva partije sledeče: V zadnjih treh letih so v 122 delovnih organizacijah sprejeli le po enega novega člana. Na področju ljubljanske organizacije je med 10.000 kmeti le 36 članov, med 4000 maturanti in absolventi poklicnih šol le 69, med 3517 vajenci le 17. Iz zasebnega sektorja je bil lani sprejet le 1 obrtnik. Od 25.000 zaposlenih, ki so mlajši kot 25 let, je le 200 članov.

LJUBNO OB SAVINJI — V tem majhnem kraju ob gornjem toku Savinje, kjer je nekoč cvetelo splavarstvo, se je zbralo več tisoč ljudi. Prisostvovali so nekaterim starim flosarskim običajem, poleg tega si pa ogledali tudi ribiško, lovsko in turistično razstavo ter razstavo slik Jožeta Horvata.

LJUTOMER — Stanovanjsko občinsko podjetje Ljutomer bo kreditiralo krajevni skupnosti Križevci asfaltiranje ceste Križevci—Lukavci. Prebivavci teh krajev so se že lotili modernizacije te poti.

MARIBOR — Na bivšem frančiškanskem vrtu nasproti hotela „Slavije“ bodo zgradili novo veleblagovnico. To bo splošen tip veleblagovnice, kjer bo mogoče kupiti vse predmete razen avtomobilov, v kleti pa bo samopostrežna restavracija. Veleblagovnica bo zgrajena na prostoru 11.000 kvadratnih metrov ter bo imela 6—7 tisoč kvadratnih metrov prodajnega prostora. V zvezi z gradnjo in dostopom do nje bo

treba prometno urediti vse prostore novega središča Maribora.

MARIBOR — Samopostrežna restavracija Center namerava oktobra pripraviti prireditev „Vesela jesen“ z zabavnim programom.

MARIBOR — V Mariboru je gostoval avstrijski cirkus Belli. Svoj šotor za 1000 obiskovavcev je razpel ob Mlinski ulici. V sporedu so sodelovali znani mednarodni artisti.

MELE — Gasilsko društvo Mele je pred kratkim dokončalo svoj dom. Zidali so ga več let, denar zanj pa so v glavnem zbrali člani društva sami. V kratkem nameravajo nakupiti še nekaj priprav za gašenje.

MORAVCI — Termalno kopališče v Moravcih se širi. Gostinsko podjetje Zvezda iz Murske Sobotice se je odločilo, da bo začelo z gradnjo že tretjega bazena. Bazen bo okrogel in pokrit, tako da se bodo v njem kopali tudi pozimi.

MURSKA SOBOTA — V Murski Soboti so odprli novo bencinsko črpalko z zmogljivostjo 150 ton tekočih goriv. Tu bo voznikom motornih vozil na voljo tudi olje ter maziva. Z njimi se bodo lahko oskrbovali tudi lastniki traktorjev in drugih kmetijskih strojev.

MURSKA SOBOTA — Mednarodne cestne hitrostne dirke za „Nagrado Pomurja“ se je udeležilo več kot 20.000 gledavcev. Dirkači so bili iz 12 držav: iz Italije, Avstrije, ČSSR, Madžarske, Anglije, Irske, Avstralije, ZRN, Švice, Danske, Nove Zelandije in Jugoslavije.

NOVA GORICA — Začela je obratovati žičnica na Skalnico (Sveto goru). Zmogljivost žičnice je 450 potnikov na uro. Dve gondoli lahko sprejmeta po 35 potnikov.

NOVO MESTO — Društvo kmetijskih tehnikov in kmetijska šola na Grmu sta priredila prikaz uporabnosti strojev za spravilo krme. Stroje so najprej prikazali v Novem mestu, nato v Gomili pri St. Jerneju, na Krasincu v Beli krajini, nato pa še v Zadovniku in v Krškem.

ODRANCI — Krajevna skupnost v tej vasi je zbrala za cestno razsvetljavo tri milijone starih di-

narjev, občinska skupščina pa je primaknila še pol milijona. Manjka jim še nekaj stotisočakov, da bodo lahko začeli delati.

ORMOŽ — Grad — Stanovanjsko podjetje Ormož je končalo z deli pri zunanji obnovi ormoškega gradu, ki je zdaj dobil popolnoma novo podobo.

POZNANOVCI — Kljub skromni gospodarski moči so vaščani zbrali poldrugi milijon starih din in zgradili vaški dom do strehe. Nato so za nekaj časa prenehali z delom. Dom potrebuje zlasti gasilsko društvo. Računajo, da bodo dom slovesno odprli jeseni.

PREVALJE — Krajevna skupnost na Prevaljah je izročila svojemu namenu novo tržnico. Urejeni tržni prostori so bili za ta kraj zelo potrebni, saj je število gospodinjstev na Prevaljah občutno naraslo.

PREVALJE — Gasilsko društvo je priredilo tradicionalno toambo. Izkupiček je namenjen za obnovo doma in nakup opreme.

PROSENJAKOVCI — Ulice v Prosenjakovcih so že nekaj mesecev nerazsvetljene, saj referendum o krajevnem samoprispevku, s katerim naj bi zagotovili tudi denar za razsvetljavo, ni uspel. Praviijo, da bodo organizirali zbiralno akcijo in tako zagotovili denar za električni tok.

PTUJ — Na Bregu pri Ptujju gradi podjetje Perutnina novo sodobno valilnico piščancev z letno zmogljivostjo deset milijonov enodnevni piščancev. Nekaj piščancev bodo lahko prodali tudi drugim kupcem, posebno tistim, ki se bodo odločili za rejo piščancev. Nekateri že sedaj redijo naenkrat po 10 tisoč piščancev. Pitanje traja največ 58—60 dni in že so piščanci godni za zakol.

PTUJ — Od skupnega števila 11740 zaposlenih v ptujski občini jih dela v gospodarskih organizacijah kar 9970, medtem ko so drugi zaposleni v občinski javni službi, zdravstvu, šolstvu ter drugih družbenih organizacijah in društvih. Največ Ptujčanov je zaposlenih v industriji in sicer nekaj nad 4000, sledi kmetijstvo in gozdarstvo, obrt in trgovina. Razveseljivo pa je, da so v prvih mesecih letošnjega leta že zabeležili tudi znaten porast zaposlenih nasproti lanskemu letu.

RAVNE NA KOROŠKEM — Kino-podjetje Peca je na Ravnah v domu železničarjev odprla filmsko gledališče, ki je edinstveno v tem delu Koroške. Obiskovalci predstav si lahko med sporedom naročijo razna okrepčila.

RAVNE NA KOROŠKEM — V ravenski železarni je pred kratkim začela preizkušnja obratov vakuumске naprave za odplinjevanje jekla. Načrte za napravo je izdelala ameriška firma, medtem ko so dela opravila večinoma domača podjetja.

RAVNE NA KOROŠKEM — Na Ravnah dokončujejo špecerijsko trgovino domačega trgovskega podjetja Ljudski magazin in cvetličarno vrtnarskega podjetja iz Maribora. Občani Raven pa si želijo tudi papirnico oziroma knjigarno.

SEVNICA — Že več let obnavljajo sevnški grad, ki je eden najzanimivejših na širšem področju. Letos so začeli prenovitvena dela v Lutrovi kapeli. Zanimanje za sevnški grad so pokazali tudi domačini in tuji turisti.

SLATINA RADENCI — Več tisoč ljudi, nekaj tudi iz Avstrije, se je udeležilo „Radenske noči“. Skoraj triurni program se je razvijal ob kopalnem bazenu. Nastopali so med drugim Avseniki z muziko, plavalni skakavci s skoki v vodo, domačini pa z raketami.

SLOVENSKA BISTRICA — Te dni je pričela poskusno obratovati velika valjarna aluminija. Ko bo v tem obratu stekla redna proizvodnja, se bo količina valjanega aluminija od sedanjih pet tisoč ton zvišala na blizu dvajset tisoč ton letno. Računajo, na bodo okrog 70 odst. aluminijastih travkov prodali na tuji trg.

ŠT. JERNEJ — Več kakor 6000 gledalcev iz Št. Jerneja in bližnjih in daljnih vasi in krajev si je ob lepem vremenu ogledalo uspele konjske dirke in tekme v preskakovanju zaprek, ki jih je na svojem hipodromu vzorno priredil šentjernejski klub za konjski šport.

ŠT. JURIJ PRI CELJU — Ob tukajšnjem bazenu so začeli graditi mali športni park, kjer bo več športnih objektov. Najprej bodo zgradili igrišča za odbojko, roko-

met in košarko, kasneje pa še za nogomet.

ŠMARJE PRI JELŠAH — V zadnjih dveh letih so občani šmarške občine nakupili nad 500 motornih vozil. Od tega je 60 tovornjakov. Mopedi v to število niso všteti. Število motornih vozil je precejšnje za občino, ki je med zadnjimi po urejenosti cestnega omrežja.

STORE — Začela je obratovati naj sodobnejša in visoko avtomatizirana livarna nodularne litine. Na leto bo livarna odlila 6000 ton odlitkov.

TRBOVLJE — Tu so odprli hotel B kategorije „Rudar“, ki ima snack bar, restavracijo, moderno kuhinjo, salon in 32 sob s 40 ležišči. V Zasavju doslej niso imeli sodobnih hotelskih prostorov, niti ne v Trbovljah in Hrastniku dovolj prenočišč.

TRNOVLJE — Kulturni dom v Trnovljah so začeli obnavljati. V začetku bodo prepletkali pročelje, obnovili streho in namestili nove žlebove. Kasneje nameravajo popraviti tudi oder in kupiti nove zaves, seveda, če bodo imeli dovolj denarja.

VIČAVA PRI PTUJU — Prebivavci Vičave v predmestju Ptujja so zahtevali, da uredijo cesto, ki pelje skozi naselje. Njih želja se je letos uresničila, saj so cesto razširili in asfaltirali. Tako so se prebivavci rešili prahu in blata.

VIPAVA — V naselju Goče so proslavili zaključek del pri gradnji gornjevipavškega vodovoda. Vodo je dobilo blizu 250 gospodinjstev z več kot tisoč prebivavci v vaseh Slap, Lože, Mauče in Goče.

ŽELEZNIKI — Znanemu slovenskemu planinskemu pisatelju duhovniku Janku Mlakarju (1874—1953) so odkrili spominsko ploščo na njegovi rojstni hiši v Železnikih.

ŽIROVNICA — V Smokuču, blizu Vrbe, so znanemu prešernoslovcu Tomu Zupanu odkrili spominsko ploščo na njegovi rojstni hiši. Zupan ima precej zaslug, da je Prešernova rojstna hiša spremenjena v muzej. Tomo Zupan je bil duhovnik. Umrli je leta 1937 v 98. letu starosti. Zapustil je svoj gradič na Okroglem za okrevališče slepim.

NAŠA LUČ, mesečnik za Slovence na tujem. — Letnik 17. List ureja uredniški konzorcij. Odgov. urednik: dr. Janko Hornböck. Založba: Družba sv. Mohorja. Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja. Vsi v Celovcu. — Opremo platnic je izdelal Klavdij Palčič. — List izide desetkrat v letu (vsak mesec razen julija in avgusta). — Naročnina je za naročnike v Avstriji letno 45 šilingov, za naročnike izven Avstrije 110 belgijskih frankov, 10 francoskih frankov, 10 švicarskih frankov, 8 nizozemskih goldinarjev, 10 nemških mark, 1200 italijanskih lir, 16 angleških šilingov, 12 norveških kron, 10,50 švedskih kron, 2,50 ameriških dolarjev, 2,50 avstralskih dolarjev, 2,50 kanadskih dolarjev. — Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava Naše luči. Uredništvo in uprava: Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt, Austria.

SLOVENSKI DUŠNI PASTIRJI IN URADI

ANGLIJA — Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9 (Tel. 01-735-66 55).

AVSTRIJA — Ciril Lavrič, Röm.-kath. Pfarramt Haid, 4052 Ansfelden (O.-Ö.). — Korotan, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII. — Janez Hafner, Theodor-Körnerstraße 111, 8010 Graz. — Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 04762/33462). — P. Štefan Kržišnik, Stift, 6422 Stams.

BELGIJA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège, (Telefon 04/23 39 10). — Kazimir Gaberc, 19 rue Louis Empain, Marcinelle (Hainaut), (Telefon 07/36 77 54).

ITALIJA — Slovenski dušnopastirski urad — Dr. Pavel Robič, via dei Colli 8, Roma.

FRANCIJA — Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, 75 Paris 20, (Tel. 636-80-68). — Bogdan Makovec, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15, (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalar, 7 rue Claude Debussy, 62 Liévin (Pas-de-Calais). — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz. — Stanko Grims, rue du Dauphiné, 57 Merlebach. — P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

NEMČIJA — Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Mathildestraße 18. (Telefon 62676). — Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstraße 36. (Telefon 291305). — Dr. Franteljček Prija 68 Mannheim, Augusta Anlage 52. (Telefon 479 44). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15/l. (Tel. 72278). — Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel.: Stuttgart 353177). — Dr. Janez Zdešar in dr. Branko Rozman, Schubertstraße 2/l, 8 München 15. (Telefon 53 64 53).

NIZOZEMSKA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA — Jože Flis, Djurgårdsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. (Telefon 016/11 31 54).